

Večji izvoz – pogoj za povečanje gospodarske zmogljivosti države

Predsednik odbora zveznega izvršnega sveta za splošna gospodarska vprašanja Boris Kraigher je na seji odborov zvezne ljudske skupščine pretekli teden obširno govoril o nekaterih aktualnih gospodarskih vprašanjih. Zaradi pomembnosti teh vprašanj, od reševanja katerih je odvisen naš nadaljnji napredek, predvsem pa izboljševanje življenjskih pogojev delovnih ljudi, objavljamo kratak izvleček iz ekspezeja. Potrebno je, da vsak pri sebi — v podjetju, ustanovi in komuni — razčleni in konkretizira svoj delež pri izvajanju gospodarsko-političnih nalog sedanjega časa.

Tovariš Kraigher je uveljavil doma dejal, da smo v zadnjem petletnem obdobju dosegli dinamičen gospodarski razvoj, saj je znašala povprečna letna stopnja rasti družbenega proizvoda približno 7 odstotkov. Leta 1961 in 1962 je bila gospodarska rast po časovni tabeli nekoliko nižja. Toda tudi ta nižja stopnja rasti gospodarstva — približno 5 odstotkov — ni bila tako majhna. V petih letih se je povečala industrijska proizvodnja za približno 66 odstotkov. Pri tem pa ne gre za kvantitativne rezultate, ker smo precej izboljšali tudi kvaliteto in asortiment proizvodov, prav tako pa osvojili proizvodnjo številnih novih izdelkov. Povečali smo tudi izvoz: v preteklem petletnem obdobju se je zvečal izvoz industrijskih izdelkov za približno 82 odstotkov. To je razmeroma veliko, čeprav bi glede na proizvodne možnosti in probleme, ki jih moramo reševati z izvozom, lahko še bolj povečali izvoz. Iz tega izhaja, da težav, s katerimi se bomo soočili predvsem na področju stopnje rasti proizvodnje. Hudi problemi

so rezultat predvsem v zvečanju vseh oblik potrošnje, ki se niso prilagodile možnostim našega gospodarstva. Zaradi tega so bili ukrepi, storjeni v lanskem letu, usmerjeni predvsem v tri smeri: na usklajitev vseh oblik potrošnje z obsegom proizvodnje, na racionalizacijo investicijske potrošnje, z namenom, da bi vložena sredstva hitreje aktivirali in jih bolje izkoristili, in na bistveno povečanje izvoza. S povečanim izvozom rešujemo dva temeljna problema, s katerima smo se spopadli lani: problem primanjkljaja v plačilni bilanci in ustvarjanje večjih možnosti za plasma proizvodov na tuja tržišča.

● Izvoz in notranje tržišče

Izvoz je znašal lani približno 37 dolarjev na prebivalca, kar je gotovo velik uspeh, čeprav je to še zmeraj nizka stopnja, če jo primerjamo s stopnjo, doseženo v nekaterih drugih državah. Zavedati se je treba, da vprašanje izvoza ni povezano samo s problemom primanjkljaja v plačilni bilanci. Večji izvoz — to pomeni ustvarjati pogoj za nadaljnje zvečanje proizvodnje in za povečanje gospodarskega potenciala naše države. Z izvozom ustvarjamo tudi pogoje za urejanje odnosov na notranjem trgu. Takšna smer pa zahteva bistvene spremembe v naši proizvodnji — njeno modernizacijo. Bojevati se je treba proti pojmovanju, češ da v izvozu ne moremo doseči večjih rezultatov ali pa, da je izvoz poseben uspeh, za katerega je potrebno posebno priznanje skupnosti v obliki subvencije. Izvoz

moramo pojmovati kot redno gospodarsko aktivnost, kot nujsnost našega gospodarstva.

Za nadaljnje razvijanje proizvodnje tako v kmetijstvu kot v industriji je potrebna določena modernizacija in zlasti določena prilagoditev notranje potrošnje. Povečanje življenjskega standarda prebivalstva mora iti v korak s spremembami v strukturi notranje potrošnje.

● Pri investiranju uvesti načela gospodarjenja

Investicije, ki ne bodo pomenile rentabilnega vlaganja za širšo skupnost, so lahko samo izjemne. Sicer pa je tudi na tem področju treba uvesti načela rentabilnosti in dobrega gospodarjenja. Zaostriiti je treba materialno odgovornost za tistega, ki je sredstva nerentabilno vložil. Osnovni kriterij za rentabilnost investiranja mora biti povečanje družbenega produkta. Vsa minula leta opozarjajo na to, da smo

53. seja zbora proizvajalcev OLO Celje

Predsednik OLO Celje tov. Miran Cvenk je sklical 53. sejo zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora Celje, ki bo jutri, 29. marca, ob 9. uri v dvorani OLO v Celju, Trg svobode 9. Na dnevnem redu je poročilo o higiensko-tehničnem, zdravstvenem in delovnopravnem varstvu delavcev na območju celjskega okraja, poročilo o strokovnem izobraževanju v gospodarskih in drugih organizacijah na področju okraja in razno.

Danes: program razvoja občine Trebnje za 1963

Predsednik ObLO Trebnje tov. Ciril Bukovec je sklical za danes 29. skupno sejo obeh zborov občinskega ljudskega odbora, na kateri bodo obravnavali predlog programa o razvoju trebnjske občine za leto 1963 in predlog občinskega proračuna. Na vrsti je tudi več predlogov o drugih odlokih, premoženjsko-pravnih zadevah, jamstev, volitev in imenovanj.

Klub SZDL v Kostanjevici na Krki

V soboto popoldne so v Kostanjevici na Krki ob navzočnosti domačinov in predsednika ObO SZDL tov. Lojzeta Štiha iz Krškega slovesno odprli klubski prostor krajevne organizacije Socialistične zveze. V Domu kulture (v prtiličju, levo) je goste in domačine pozdravil predsednik KO SZDL tov. Miha Burja, ki je med drugim poudaril, da moramo razen dela razvijati tudi družbeno življenje delovnih ljudi, pa naj bodo delavci, kmetje ali javni uslužbenci. O takem prostoru, je nadaljeval tov. Burja, smo sanjali že vrsto let, vendar za to nikoli ni bilo sredstev. Ob ukinitvi bivšega okrajnega Novo mesto pa je OO SZDL Novo mesto podelil krajevni organizaciji 150.000 dinarjev, tako da je bilo mogoče misliti na opremo klubskih prostorov. Pri tem so pomagali tudi gozdna uprava, trgovsko in kleparsko podjetje, družini lovcev in ribičev, Zveza borcev, invalidi,

VREME

OD 28. III. DO 7. IV. 1963

Nekako do 4. aprila nestalno vreme s pogostimi padavinami, zlasti v začetku aprila, ko hkrati pričakujemo ponovno ohladitev. Po 4. aprilu izboljšanje.

pri tem delali dosti napak, neodvisno od tega, ali so investicijske odločitve sprejemali centralizirano ali decentralizirano, plansko ali mimo plana. Čimprej je (Nadaljevanje na 2. str.)

Tovariš Tito v Sloveniji

● Tovariš Tito je bil te dni gost v Sloveniji. V nedeljo je z zanimanjem spremljal smuške polete v okviru XIII. planiških smuških poletov. V ponedeljek je obiskal tovarno aluminija v Kidričevem, ustavil pa se je tudi v Ptujju, kjer ga je prebivalstvo navdušeno sprejelo.

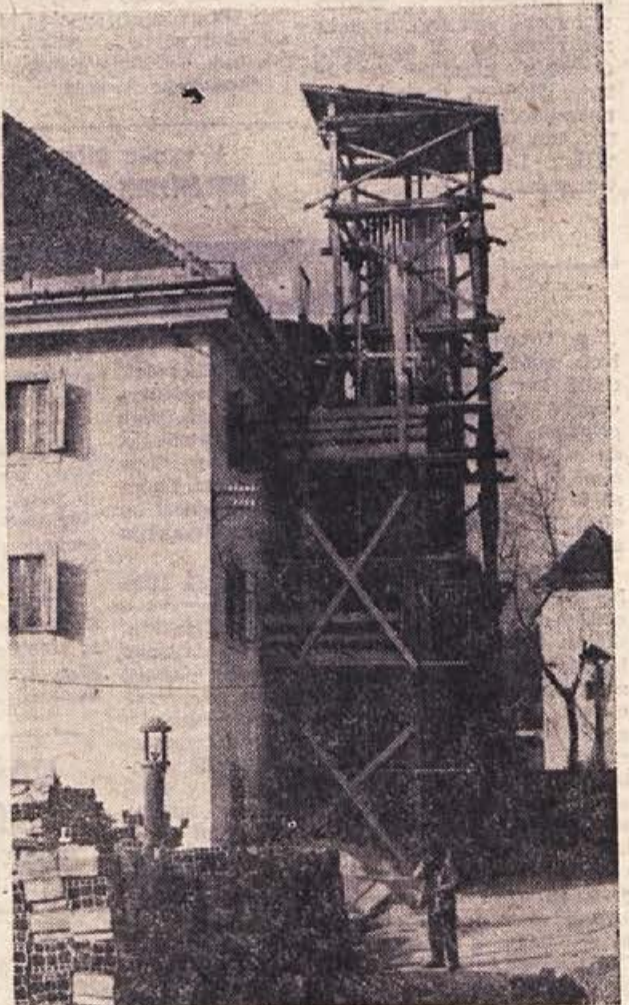
Pred republiško dramsko revijo

Pripravljalni odbor za letošnjo republiško dramsko revijo, ki bo od 20. do 25. maja v Novem mestu, je imel pred dnevi že drugo sejo. V odboru delajo izkušeni organizatorji občinskega sveta Svobod iz Novega mesta, okrajne zveze Svobod Ljubljana in člani Svobode Dušan Jereb, zato lahko upravičeno pričakujemo, da bo letošnja revija uspela vsaj tako dobro, kot je lanska. Po dosedanjih podatkih bo konec maja gostovalo v Novem mestu deset najboljših amaterskih družin iz Slovenije, in vse kaže, da bo posej prav Novo mesto ostalo sedež republiške dramske revije. Seveda je to stvar samega Novega mesta; končna pobuda za stalne republiške dramske revije mora priti od nas, obiskovalcev in delovnih kolektivov. Novo mesto bo na ta način vsako leto najceneje dobilo deset ali osem najkvalitetnejših amaterskih predstav, vmes pa tudi nastop kakšnega poklicnega gledališča. Ljudskemu odboru, svetu Svobod in sindikalnim podružnicam spričo tega res ne bi smelo biti vseeno, kako bo pripravljajni odbor reševal materialno plat revije. Del stroškov odpade tudi na mesto kot prirreditelja. Zato ni slab predlog, da bi za stalno republiško dramsko revijo ustanovili v Novem mestu poseben sklad. Delovni kolektivi so letos pokazali precej volje, da finančno podpro organizatorje revije. Zato je pripravljajni odbor sklepa tudi o

Letošnja proslava 20. obletnice Kočevskega zbora

Izvršni odbor glavnega odbora SZDL Slovenije je pred kratkim imenoval odbor za proslavo 20. obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Prejšnji četrtek je bila prva seja tega odbora, na kateri so razpravljali o programu, vsebini in organizacijskih pripravah za proslavo. V načelu so sprejeli sklep, da naj bi proslavili dvajsetletnico prvega zasedanja zbora slovenskih odposlancev, ki predstavlja rojstvo slovenskega parlamentarnega življenja, v Ljubljani in v Kočevju. V Ljubljani bi proslavili obletnico zbora 3. oktobra z otvoritvijo razstave dokumentov in gradiva o kočevskem zboru ter o delovanju SNOS med narodno-osvobodilno borbo. V ljudski skupščini LRS pa bi se s slavnostno sejo spomnili te obletnice. 5. in 6. oktobra pa bi bile proslave v Kočevju, in sicer prvi dan naj bi bila slavnostna akademija v Seškovec domu, naslednji dan pa slavnostno zborovanje na trgu v Kočevju. Po zborovanju namerava prirreditelj organizirati razne kulturne, športne in zabavne prireditve. Članí odbora so se tudi dogovorili, da naj bi v času pred proslavo časopisno-založniška podjetja izdala razne publikacije v zvezi s to proslavo.

predlogu, da bi na odru Doma JLA za člane delovnih kolektivov gostujoče dramske družine še posebej prirejale svoje nastope, saj se spominjamo, da lani mnogi meščani niso mogli do vstopnic, ker so bile v hipu razprodane. Če bo dovolj prijav za take posebne nastope, bi lahko delovni kolektivi dobili zaključne predstave. Tudi letos bodo ljubiteljski gledališča imeli na voljo abonma; v predprodaji bodo lahko kupili vstopnice za vse poldanske ali večerne predstave v dvorani ali na galeriji, o čemer bodo pravočasno obveščeni tudi prek našega tednika. Prav tako bodo gostom na voljo vodiči po Novem mestu, organizatorji pa bodo letos poskrbeli tudi za oddih in zabavo nastopajočih dramskih družin. Da se nove republiške dramske revije konec maja že zdaj veselijo vsi Novomeščani, ni treba posebej poudarjati; njen lanski izredni uspeh nam je še vsem živo v spominu!

IZGRADNJA REVMATOLOŠKEGA CENTRA

Te dni so v Dolenjskih Toplicah začeli nadzidavati kopalniške prostore termalnega zdravilišča. Popravili bodo tudi streho in uredili filter. Dela bodo veljala 72 milijonov dinarjev, kar je del investicij od 666 milijonov dinarjev, ki jih bodo vložili v izgradnjo revmatološkega centra v tem kraju. Center bodo predvidoma dogradili v dveh letih, toda le pod pogojem, da bodo dobili vsa sredstva. Investicije predstavlja 50 odstotkov sredstev, ki naj bi jih dala gospodarska banka, 25 odstotkov bi dobili od investicijskega sklada OLO, 15,24 odst. bi prispeval občinski investicijski sklad, 9,76 odst. pa bi dalo zdravilišče samo.

Hotel Grad Otočec: lani 5600 tujih nočitev

Hotel »Grad Otočec« je v preteklem letu imel 5600 nočitev tujih gostov in je s tem za 65 odst. presegal število tujih nočitev iz leta 1961. Kot gostinsko podjetje je s tem v Sloveniji lani najbolj povečal število tujih nočitev. Hkrati s tem se je za 8 odst. povečalo tudi število domačih nočitev, čeprav je bil v Sloveniji lani opažen padec domačih nočitev.

Hotel »Grad Otočec« ima za letošnjo sezono sklenjenih že več pogodb za obisk tujih gostov. Grad bo obiskalo 32 skupin francoskih turistov, ki se bodo ustavili na poti v Poreč (v vsaki skupini bo po 35 gostov), ter 12 skupin holandskih turistov (v vsaki bo po 30 gostov), ki si bodo, jezdeč na konjih, ogledali tudi del Dolenjske. Letos bo na Otočcu ponovno tradicionalni izseljeniški piknik, uprava hotela pa se še pogaja za obisk danskih turistov.

Večji izvoz

(Nadaljevanje s 1. str.) treba organizirati stalno investicijsko konjunktorno službo, ki bi spremljala gibanja investicijske potrošnje in dajala vsem zainteresiranim činiteljem potrebna obvestila, da bi lahko odgovorno sprejemali investicijske odločitve.

Razvoj nerazvitih področij je predvsem tudi ekonomsko vprašanje

Nadaljnje razvijanje ne zadosti razvitih področij je eden izmed temeljnih problemov našega nadaljnega gospodarskega razvoja. To vprašanje se nikakor ne zastavlja kot nekakšno moralno-politično vprašanje, temveč kot ekonomsko vprašanje, ki je pomembno za nadaljnji razvoj celotnega jugoslovanskega gospodarstva. Tudi kaj so velike možnosti za razširitev trga, za boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet, surovinskih virov, za boljše izkoriščanje razpoložljive delovne sile itd. To vprašanje je v tesni zvezi z modernizacijo naše proizvodnje, usposabljanjem te proizvodnje za izvoz in razširjanjem možnosti za plasma blaga na notranjem trgu.

Ne smemo si delati utvare, da z izvozom rešujemo vse. Opraviti imamo tudi s problemi boljše organizacije tehnične opremljenosti notranjega trga za odvijanje hitrejšega blagovnega prometa. Zastojanje prevoza — zlasti železniškega — povzroča velike težave. Od njegove modernizacije je v veliki meri odvisen nadaljnji gospodarski razvoj.

Problemov akumulacije ne moremo reševati z zvišanjem cen

Eden najvažnejših tekočih problemov je zagotoviti stabilnost trga in sedanje ravni cen. V sedanjem obdobju nikakor ne bi smel dovoliti, da pride do nekontroliranega zviševanja cen posameznih proizvodov. Družbena kontrola cen v času, ko se vsa indu-

strija bori s težavami v prodaji svojih izdelkov, je umestna in nujna. Če bi dopustili, da bi posamezna podjetja reševala problem otežkočene prodaje z zviševanjem cen, ne pa z njihovim zniževanjem in prilagojevanjem proizvodnje, kakovosti in izbire svojih proizvodov potrebam in možnostim trga, bi s tem nujno zavirali tempo proizvodnje. Z zviševanjem cen ni mogoče urejati problemov akumulacije in problema forsiranja skladov v gospodarskih organizacijah, ker to koristi samo začasno, dostikrat na račun skupnosti.

Tovariš Kraigher je označil nihanja v proizvodnji kot neutemeljena. To, da se proizvodnja januarja in februarja skoraj redno giblje za 7-9 odstotkov pod povprečno mesečno proizvodnjo prejšnjega leta, je anomalija, ki jo je treba posebej proučiti in jo odstraniti. Problemi, ki nas čakajo, ne dopuščajo nobenega samozadovoljstva in nobenega popuščanja. Mobilizacija zavestnih socialističnih sil pri reševanju teh problemov mora biti stalen, ne samo kampanjski in začasen činitelj v boju za napredek in proti negotovosti, nezaupanju v možnosti našega gospodarskega razvoja, hkrati pa moramo spodbujati kritično napak, ki jih delamo v gospodarskem življenju.

AKTIVNE PRIPRAVE NA VOLITVE

Izvršni odbor GO SZDL Slovenije je nedolgo tega pripravil o nadaljnji aktivnosti organizacij Socialistične zveze po sprejetju ustave in v pripravah na volitve. Menil je, da mora predvolilna aktivnost pospešiti uveljavljanje ustavnih načel v praksi. Predvolilna zborovanja in sestanki naj imajo delovni značaj. Hkrati z obravnavanjem aktualnih nalog je treba oceniti tudi dosedanje družbene in ekonomske dosežke.

V vsako hišo DOLENJSKI LIST!

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Brezsmiselno tekmovanje v atomskem oroževanju se nadaljuje in v to noro dirko se vedno bolj vključuje doslej uradno še nepriznana članica ekskluzivnega »jedrskega kluba« de Gaullova Francija. V Zenevi, kjer se nadaljujejo brezploдни razgovori o prekinitvi jedrskih poskusov, je še vedno prazen stol, na katerem bi moral sedeti francoski predstavnik. Zadržna jedrska eksplozija v Sahari, ki so jo opravili pod zemljo, je imela prav tako moč kot tista, ki je tik pred koncem druge svetovne vojne porušila Hirošimo. To je bil doslej po vrsti peti francoski atomski poskus. Ob četrtem (25. aprila 1961) je bilo uradno rečeno, da so s tem končali program atomskih eksplozij v zraku.

Toda kot vidimo Francija s svojim jedrskim programom atomskih eksplozij nadaljuje in troši nove milijarde za izgradnjo francoske jedrske sile, ki nima nobenega »smisla«, kot so ugotovili nekateri strokovnjaki.

Peta francoska jedrska bomba je eksplodirala na obletnico podpisu evianskih sporazumov, kar je povzročilo še posebno ostre reakcije v Alžiriji. Ben Bela je v svojem govoru v ljudski skupščini poudaril, da so jedrski poskusi na alžirskih tleh nezdržljivi z alžirsko neodvisnostjo ter zahteval pogajanja za revizijo vojaških sporazumov s Francijo, da bi onemogočil v prihodnje francoske jedrske poskuse na alžirskih tleh.

Francosko ravnanje pa je tudi v nasprotju z resolucijo OZN, ki dolega prekinitve jedrskih poskusov od 1. januarja letos dalje. Sicer pa — je napisala »Pravda« — so dale slab zglede ZDA, ki so letos nadaljevale z jedrskimi eksplozijami pod zemljo. Toda kot vse kaže, so v Parizu postali gluhi za ostre proteste iz Afrike in drugih krajev sveta; francoski obrambni minister je izzivalno izjavil, da bo Francija nadaljevala z je-

hodni Nemčiji. V francoskih premogovnikih je še vedno tišina, rudarji, ki so začeli stavkati 1. marca, še vedno vztrajajo, če tudi jim že primanjkuje sredstev. Med drugimi so jim priskočili na pomoč belgijski rudarji in jim poslali več kamionov hrane. Pogajanja so se razbila, ker rudarji niso mogli privoliti, kar jim je ponudila francoska vlada.

Stavka francoskih rudarjev je pri-

Francoska A bomba

drskimi poskusi v Sahari ali kje drugje »dokler bo to potrebno...« Francija, ki se je odločila, da bo zgradila lastno jedrsko silo se zato ne zanima za multilateralno jedrsko silo Atlantskega pakta. Pravijo, da francoski predstavnik med razpravo o tem vprašanju na zasedanju Atlantskega pakta v Parizu sploh ni sodeloval. Značilno pa je, da se z ameriško zamisljo o multilateralni jedrski sili NATO strinja Bonn, kar je ob svojem obisku v Washingtonu poudaril von Brentano, ki je izrazil željo Bonna, da bi Zahodna Nemčija sodelovala v jedrski obožovitvi Atlantskega pakta. Hkrati pa se je von Brentano razgovarjal v zvezi s pripravami za Kennedyjev obisk Za-

šla sedaj v odločilno obdobje. Ker doslej še ni moglo priti do razpleta z razgovori, grozi resna nevarnost novih zaostritev. Francoski minister za informacije, ki je pozval rudarje preko televizije, naj se vrnejo na delo, je poudaril, da bi nadaljevanje stavke spravilo državo v nevarnost, gospodarskega kaosa. Rudarji so odločeni nadaljevati stavko, dokler ne ugodijo njihovim zahtevam po 11-odstotnem zvišanju mezd.

Do zaostritev je prišlo tudi v Londonu, kjer je v torek približno 7000 ljudi demonstriralo proti brezposelnosti, ki je vedno bolj akutna v Veliki Britaniji. Februarja letos je bilo 930.000 brezposelnih, kar je največ od leta 1940.

Še o Agroservisu

Ker je izjava tov. Lojzeta Vučanjka delno naslovljena naravnost name in mojega soproga, se mi zdi potrebno, da javnost izve še nekaj stvari. Omeniti namreč moram, da meni ni nič znanega o tožbi proti meni, in če nisem tožena, tudi ne morem biti obsojena na plačilo kakršne koli škode. Ravno tako tudi moj soprogi ni bil obsojen na plačevanje škode, ki naj bi jo povzročil »Agroservis«.

Čudim se, kakšni razlogi ženejo tov. Lojzeta Vučanjka, da tako neodgovorno obvešča javnost. Res je, da sva imela jaz in moj soprogi pogodbo z »Agroservisom«, ki pa jo je on kršil in so na sestanku na občini Brežice celotno mojo pogodbo razveljavili in pisмено izjavili, da poslej ni-

mamo nikakršnih obveznosti več med seboj.

Dalje je res, da je bil »Agroservis« s pripravami za proizvodnjo namakalnih naprav pri kraju. Uspele prototipe smo izdelali v tovarni emajlirane posode v Celju in v Jugovinilu, Kaštel Sućurac. Dalje je »Agroservis« imel tudi pogodbo o prodaji namakalnih naprav za tri leta vnaprej, in to letno za pribl. 300.000.000 din.

Res je, da so še leto dni potem, ko so razrdli pogodbo o sodelovanju z menoj, na vse načine polzkušali kompletirati cevi za namakalne naprave mimo mojega patenta, vendar jim to ni uspelo.

Dalje je res, da je razlog razhoda v tem, ker se »Agroservis« ni držal pogodbe, v kateri je bilo jasno rečeno,

da se za to dejavnost mora izboljšati kadrovska struktura podjetja. »Agroservis« je imel možnost za rešitev tega vprašanja, vendar ga ni realiziral.

Kot torej vse kaže, »Agroservis« kasneje ni imel uspeha na tem področju in bi sedaj tov. Vučanjk rad s takimi in podobnimi izjavami prikrikl resnico. Pri vsem tem pa je največji nesmisel to, ko izjavlja, da patentirane sklopke ne odgovarjajo namenu in da tudi cevi ne vzdržijo zadostnega pritiska. Treba je namreč vedeti, da so bile javne demonstracije navedenih namakalnih naprav izvedene v Splitu in Brežicah, a vse to, preden so bile sklenjene pogodbe z »Agroservisom«. Po podpisu pogodbe pa so bile cevi in kompletna namakalna naprava razstavljene na zagrebškem velesejmu.

Tako so se torej razvijale stvari v »Agroservis«, in

menja sem, da bi bilo bolje, ko bi »Agroservis« o tem obveščal javnost, ne pa se zahteval k izmišljotinam.

Inž. Vera Moretti-Kralj

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvet: lapuha (300 din), malih marjetic (250 din), črnega trna (450 din), glavnica (400 din).

Korenine: bodeče nešče kompave (250 din), sladkih koreninic (200 din), trobentice (150 din), regrata, samoprumenega (150 din), repinca (80).

Lubje: češminovih korenin (420 din).

Pohitite z nabiranjem lapuhovega cveta! Cene in navodila za nabiranje dobite pri vaši zadrugi ali naravnost pri GOSADU, skladišče Novo mesto, Slakova ul. 8.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Ustavna komisija naše republike je odobrila načrt ustave, ki ji ga je predložila redakcijska komisija, s tem da je rešila še nekatera odprta vprašanja in dala vrsto redakcijskih pripomb. Pooblastila je redakcijsko komisijo, da pripravi dokončni tekst, ki bo poslan skupščini ob koncu marca ali prve dni aprila. Ustavna komisija bo imela še eno sejo, na kateri bo odobrila dokončni tekst zakonov o izvajanju ustave.

Na seji ustavne komisije je predsednik Miha Marinko ugodno ocenil široko javno razpravo o ustavnem osnutku, ki je potekala v demokratičnem duhu in v kateri se je večina občanov izrekla za predlagano ustavno načela. Sedanji načrt ustave se v marsičem razlikuje od prvega osnutka. Spremembe so rezultat usklajevanja z novim načrtom zvezne ustave in širše razprave, v kateri so prispevali občani veliko število predlogov. Leti so najrazličnejših kategorij: v glavnem s težnjo še bolj definirati in nadalje utrditi ter krepiti samoupravljanje. Billi so tudi predlogi, ki so hoteli zavarovati lastne osebne pravice. Kolikor so hoteli zavarovati osebne pravice pred razvojem naše družbene ureditve, seveda niso mogli biti upoštevani. V načrtu ustave je tudi določba o dovoljenem maksimumu obdelovalne zemlje, ki daje formulaciji večjo gotovost za individualne kmetijske proizvajalce. Nekateri predlogi so težili k absolutiziranju samoupravljanja in zapiranju delovnih organizacij vase, drugi spet pa so bili usmerjeni nazaj k administrativnemu sistemu. Niti prvi niti drugi niso bili upoštevani, ker niso v skladu s temeljnimi načeli ustavne ureditve, za katera se je izrekla ogromna večina delovnih ljudi.

Teden dni so zasedali odbori obeh zborov Zvezne ljudske skupščine ter razpravljali o poročilu Zveznega izvršnega sveta in o številnih zakonskih osnutkih. Zaradi obširnosti gradiva je

seveda nemogoče, da bi povzeli najvažnejše ugotovitve, zato se bomo omejili samo na nekatere izmed njih.

Odbor za gospodarstvo zveznega zbora: Pospešiti je treba integracijske procese. Načela glede združevanja sprejemajo vsi, brž ko pa je treba sprejeti konkretne ukrepe, se zatakne. Neposredni proizvajalci bi morali tudi v svojih osebnih dohodkih občutiti pozitivne vplive dobrih integracijskih procesov.

Odbor za gospodarstvo zbora proizvajalcev: Ugodno je treba oceniti napore zveznih organov za stabilizacijo trga in cen. Zavodi za cene bodo letos organizacijsko urejeni, kar bo omogočilo, da bodo dosegali še večje uspehe.

NAČRT USTAVE SRS BO V KRATKEM PREDLOŽEN SKUPŠČINI

Odbor za zdravstvo in socialno politiko: Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških vojnih invalidih pomeni nadaljnji korak k zbolšanju materialnega položaja predvsem invalidov z večjim odstotkom nesposobnosti za delo. Z osnutkom zakona o uvedbi zdravstvenega zavarovanja kmetovalcev bo zdravstveno zavarovanje le-teh postavljeno na isto osnovo kot delavske zavarovanje.

Odbor za organizacijo oblasti in uprave: Upadanje kaznivih dejanj je dokaz progresivnega razvoja družbe. Advokaturu je treba vključiti v sistem samoupravnih služb.

Odbor zveznega zbora za prosveto: Jugosla-

vija je po številu študentov na vrhu svetovne lestvice. Sredstva za izobraževanje so v primeri z letom 1958 narasla za 176 odstotkov. Do konca 1965. leta je treba zajeti vse otroke z osnovnim šolstvom.

V ponedeljek se je sestala tudi Zvezna ljudska skupščina, ki ji bo prihodnji mesec potekel mandat. Z razpravo v skupščinskih odborih in na zasedanju skupščine, kjer so razpravljali o poročilu Zveznega izvršnega sveta, so dobili vlada in zvezni organi polno podporo za svoje delo v minulem obdobju. Politika, ki jo je izvajal ZIS v petletnem obdobju, je bila plodna in uspešna.

Skupščina je sprejela 20 zakonskih predlogov, izmed katerih bomo omenili samo dva: zakon o samostojnih obrtnih delavnicah in zakon o elektrogospodarskih organizacijah. V obrazložiti novega predpisa o privatnem obrtništvu je bilo rečeno, da je treba storiti vse za hitrejši razvoj družbenega sektorja obrti. Ukrepi proti zasebni obrti ne smejo iti dlje od preprečevanja kapitalističnih teženj in špekulacije na račun potrošnika. Privatnemu obrtništvu je treba omogočiti povezovanje s socialističnim sektorjem, ne pa ga zastraševati z administrativnimi ukrepi, ki so privedli do množičnega odhajanja obrti. Razmerje med ogromnimi potrebami in omejenimi materialnimi pogoji družbenega sektorja obrti ne dopuščajo popolne ukinovitve dopolnilnega dela. Zakon tudi omogoča ustanavljanje skupnih obrtnih delavnic — brez dopolnilnega dela — z združenimi sredstvi zasebnih obrtnikov. — Zakon o elektrogospodarskih organizacijah pomeni korak naprej v ustvarjanju ekonomskih pogojev za racionalno gospodarjenje v elektrogospodarstvu. Pri elektrogospodarskih skupnostih bodo obstajali skupni skladi, v katere se bodo stekali prispevki iz amortizacije elektrogospodarskih organizacij.

Kako bo z umetnimi gnojili?

Sekretar IS za kmetijstvo in gozdarstvo Rudi Čačinovič je na zadnjem zasedanju Ljudske skupščine LRS dal naslednjo informacijo o problemu oskrbe našega kmetijstva z umetnimi gnojili. Naša trgovska podjetja (Agrotehnika v Ljubljani, Semena v Mariboru in poslovno združenje kmetijskih proizvajalcev v Murški Soboti) so sklenila s poslovnim združenjem jugoslovan-skih proizvajalcev umetnih gnojil »Agrohemijsko« v Beogradu za leto 1963 pogodbo za 134.000 ton umetnih gnojil. Dobava umetnih gnojil je v prvih dveh mesecih letošnjega leta močno zaostajala za naročili, saj je bilo realiziranih samo okrog 43 odst. naročil.

Kot vzrok za zaostajanje v dobavi gnojil navajajo: domača industrija zaradi vremenskih razmer in drugih težav ni v celoti izkoristila svojih kapacitet, zato ni dajala predvidenih količin; uvoz gnojil je bil zaradi pomanjkanja deviz nekoliko znižan, pogodbe za uvoz gnojil niso bile pravočasno sklenjene, predvsem zaradi velikega nakupa gnojil nekaterih drugih držav; stalno pomanjkanje prevoznih sredstev je oteževalo redno dostavo gnojil potrošnikom, predvsem pa dostavo nekaterih surovin (superfosfat, amonijev sulfat itd.) našim tovarnam za izdelavo gnojil. Poleg teh vzrokov so bili povod za zavlačevanje dobav še nekateri sporazumi med posameznimi tovarnami. 15. marca je bilo pri gospodar-ski zbornici posvetovanje glede gnojil in na njem so ugotovili takšno trenutno stanje:

Zaostanek dobav superfosfata iz celjske Cinkarne in iz uvoza za januar in februar je znašal 1665 ton; ta količina bo dobavljena v marcu iz celjske Cinkarne in iz uvoza; v marcu in aprilu bo celjska Cinkarna redno dobavljala vse količine po pogodbah, t. j. 4.120 ton.

tako da tega gnojila ne bo primanjkovalo. Tomasove žindre (iz uvoza) dobi Slovenija celotno uvoženo količino, t. j. 20 tisoč ton; uvoznik »Agrotehnika« bo dobavljala mesečno po 3.000 ton, prva pošiljka v marcu pa se je nekoliko zakasnila. Tudi dobava kalijeve soli iz uvoza se je nekoliko zakasnila, vendar pa ni pričakovati nobenih posebnih problemov glede naročenih količin. Zaostanek dobav nitrofoskala, ki ga proizvajajo Ruše, znaša za januar in februar 2.000 ton, za marec pa 3.000 ton. Do konca marca bo tovarna dobavila 5.500 ton, ostanek 4.500 ton pa naj bi dobavila v aprilu. V istem mesecu pa bi tovarna morala proizvesti tudi aprilski kontigent 7.000 ton.

Ruska tovarna ima že kupljene surovine za izdelavo nitrofoskala, ima pa težave s prevozi, posebno amonijevim sulfatom iz Splita; vendar pa v tovarni zagotavljajo, da bodo skušali svoje obveznosti v celoti izpolniti. Zaostanek pošiljk nitromonkala (doba-va iz uvoza) znaša za januar in februar 8000 ton.

Ta količina bo dobavljena do konca marca; za marec in april je naročeno 22.000 ton nitromonkala. Agrohemijska pa zagotavlja kupcem 70 odstotkov te količine, to je 15.400 ton. Primanjkljaj 6600 ton bi kriji z uvozom mešanega gnojila, ki ga bo po zagotovitvi zveznega sekretariata dobila naša republika 10.000 do 11.000 ton; tako bi lahko kriji tudi morebitni primanjkljaj nitrofoskala, ki bi lahko nastal zaradi težav pri prevozi, ki jih ima ruska tovarna.

»Če bodo dobave potekale tako, bo za spomladansko setev zagotovljena vsa do sedaj naročena količina gnojil, v najslabšem primeru pa 10 do 15 odstotkov manj. Tako bi letos na pomlad porabili okrog 80.000 ton umetnih gnojil, to pa je količina, ki je še predlansko leto predstavljala skoraj celotno porabo v Sloveniji. K informaciji pripominjam — je dejal tov. Čačinovič — da je vse to odvisno od tega, ali bodo vsi, ki so zadalženi za ta problem, res izpolnili svoje obveznosti; precej pa je odvisno tudi od vprašanja

prevoza, kajti pomanjkanje prevoznega parka je zaradi drugih naročil oziroma drugega uvoza iz inozemstva zelo občutno, in bo treba skupaj z železnico storiti vse, da bodo potrebni vagoni pravočasno na razpolago.

Nov daljnovod Novo mesto—Kočevje

Kočevsko dobiva premalo električne energije. Daljnovod Kleče—Grosuplje—Kočevje že dolgo ne zadošča več naraščajočim potrebam občin Kočevje in Ribnica na Dol., saj porabijo gospodarske organizacije in zasebniki na tem področju iz leta v leto več elektrike. Zaradi tega bodo letos začeli graditi nov 110-kV daljnovod Novo mesto—Kočevje, ki bo izročen v uporabo do srede prihodnjega leta. Najprej bo napajal Kočevje s 35 kV, po letu 1963 pa verjetno že s 110 kV. Gradbeno dela bodo veljala v prvem delu 120 milijonov dinarjev, 66 milijonov pa bodo dali za žice, izolatorje in vodnike. Delo financirajo ELEKTRO Kočevje, ObLO, OLO in poslovno združenje DES.

Za dopuste: regres ali dotacija?

V preteklih letih je precejšnje število delovnih kolektivov in sindikalnih podružnic ustanovilo svoje počitniške domove na obmorski obali ali v planinah. Na ta način so skušali članom kolektivov omogočiti cenen dopust. Te počitniške ustanove pa povzročajo pri obratnih delovnih kolektivih in sindikalnim podružnicam kopico nevšečnosti. Za njihovo vzdrževanje uporabljajo več načinov. Nekateri kolektivi dodeljujejo svojim počitniškim domovom dotacije. V tem primeru ni treba odvesti dodatnih davkov; to je dobra plat, slabost pa je v tem, da si vodstvo doma, ki prejema dotacijo, navadno ne prizadeva dovolj k izboljšanju in mu je vseeno, koliko ljudi bo v domu preživelo dopust. Dotacija namreč pokrije tudi morebitno izgubo.

Nekateri kolektivi in sindikalne podružnice pa plačujejo regres posameznikom, ki v teh domovih preživljajo dopust. Bančni organi vztrajajo, da je regres oblika osebnega dohodka in da je treba od plačanega regresa odvesti enake davke kot od osebnih dohodkov. To pomeni, da plačujejo kolektivi, ki dajejo regrese, še enkrat več, kot bi sicer. Slišati je upravičene trditve, da regres ni pravičen, ker so ga deležni samo tisti, ki preživijo dopust v lastnem počitniškem do-

mu, sredstva zanj pa je prispeval ves kolektiv. Do regresa za dopust so torej upravičeni vsi člani kolektiva, tako tisti, ki preživijo dopust v lastnem domu, kakor oni, ki ga preživijo drugod. Tu pa spet nastaja vprašanje: na osnovi kakšnih dokumentov izplačevati članom kolektiva pripadajoči znesek regresa? Brez dvoma so do regresa upravičeni samo tisti, ki so dopust preživeli izven stalnega bivališča. Precejšen del naših delavcev pa je vajen preživljati dopust doma na kmetih. Vse kaže,

da bo najbolje izplačevati regres le tistim, ki bodo predložili račune gostinskih in turističnih podjetij ter počitniških domov. Dopust doma na vasi pa je, kot vemo, že tako deležen »družinskega« regresa...

Problem dotacij in regresov za dopuste je že tako boleč, da se ga bo treba resno lotiti. Na koncu naj dodamo še to, da bodo kolektivi, ki že imajo svoje počitniške domove, morali bolj skrbeti za gradnjo športnih naprav od njih, ker je dopust, preživet zgolj od kvarntanju in gašenju žejne, prav zares dolgočasen.

Zaradi pomanjkanja sredstev ne bo seminarja

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je nameraval letos konec marca ali v začetku aprila prirediti enotedenski seminar za članke novoizvoljenih izvršnih odborov sindikalnih podružnic. Za seminar, katerega bi se udeležilo približno 40 ljudi, bi bilo treba odšteti okoli 600 tisoč dinarjev. Občinski sindikalni svet bo razpolagal letos z okoli 4 milijoni lastnih sredstev in 1 milijonom 800 tisoč dinarjev dotacije, oboje skupaj pa je za izobraževanje, žel, premalo. Zato bo letošnji seminar odpadel.

26 ton pšenice proti 1100 kg

Kmetijska zadruga Zaslave v Sevnici je lani prodala okoli 26 ton pšenice, pridelane na svojih kmetijskih obratih; od zasebnih kmetov pa je lani odkupila le 1100 kg pšenice. Ker je pogodbeno proizvođača žitaric zvezana z velikimi stroški (strokovna služba, umetna gnojila, zaščitna sredstva, semenska služba, strojne usluge), njena tržnosta pa je, kot vidimo, neopazna, bo treba v zasebnem sektorju resno načeti problem tržnosti proizvodnje.

Vsako zimo divjačina množično poginja, zlasti pa je trpela divjad v letošnji hudi zimi. Nekateri živali pa se znajo prilagoditi okolišnim in znajo kljub snegu in mrazu poiskati hrano. Med te spadajo divji zajci, ki naredijo mnogo škode na sadnem drevju, če ni pravočasno in primerno zaščiteno. V minuli zimi je nastala škoda izredno velika. Zaradi visokega snega so se zajci približali naseljem in objedali drevje tudi tam, kamor običajno niso zahajali. Škoda, so naredili pri drevescih, ki niso imela debel zaščitenih, pa tudi pri drevesih, katerih debela niso bila zaščitena dovolj visoko. Ko je sneg zaradi občasnih otoplitev in ponovnega mraza postal trd, je omogočil objedanje debel tudi do 120 cm visoko. Najbolj so bile prizadete jablane.

Poškodbe se kažejo v tem, da so debela objedena v celotnem obsegu. Taka drevesa so obsojena na smrt. Običajno še žalostno vzbustijo, zatem pa propadejo. Kroženje sokov v drevesu je urejeno na podoben način kot v človeškem ali živalskem organizmu. Sokovi prihajajo v brste in liste dreves po olesenem delu debela iz korenin. V listih in ostalih zelenih delih dreves se predelajo in postanejo uporabni za tvorbo novih delov rastline.

Cepljenje v deblo rešuje drevesa

Korenine dobivajo tako hrano iz nadzemnih delov dreves po tankem cevnem sistemu lubja. Če pa je lubje objedeno, korenine ne dobe hrane, se izčrpajo in propadejo.

Objedeno drevo lahko rešimo le tako, da vzpostavimo novo vez z drevesnimi listi. To lahko napravimo na več načinov, najprimernejše pa je cepljenje v deblo. Tega so se posluževali že naši predniki sadjarji, ko so prinašali divjake kot podlago iz gozdov, v sodobnem sadjarstvu pa se podobno dogaja pri precepljanju dreves v krono.

Vsako cepljenje predstavlja operacijo na sadnem drevju, pri kateri nastane rana, ki se mora čimprej zaceliti. Rana je manjša pri cepljenju v tanjše veje ali vejice. Ko precepljamo debelejšje veje krone, polagamo cepiče v obrobje rezne ploskve. Pri tem vzpostavimo vez med celicami olesenelega dela podlage z olesenim delom cepiča za prevod rastlinskih sokov navzgor, spojimo pa tudi celice lubja med podlago in cepičem ter na ta način omogočimo pretakanje sokov navzdol.

Na enak način kot vejo v kroni lahko cepimo deblo, ki nam ga je poškodoval zajec. Odžagamo ga do zdravega lubja. Cepimo lahko na več načinov, med temi so bolj znani v razkol, v žleb in za lub. Način cepljenja je odvisen od prakse v cepljenju po navedenih načinih, debeline podlage in časa izvedbe. Pri tem je predvsem važno to, da cepimo v obrobje odrezanega debela cepiče v razdalji 5 do 6 cm in da s sadjarsko smolo premažemo vse rane na cepičih in podlagi.

Ko zaradi uspešnega cepljenja vsi odženejo, privežemo ob pokončno oporo najprimernejši poganjek, rast ostalih pa slabimo z upogibanjem v vodoravno lego. Na tak način pospešimo celjenje ran. Iz glavnega poganjka vzgajimo novo deblo in krono, ostale poganjke pa pustimo rasti eno do tri leta, kar je odvisno od velikosti rezne ploskve na podlagi.

S takim cepljenjem izkoristimo življenjsko moč korenin in vzgajimo v kratkem času novo drevo. Napaka, ki je nastala s tem, da smo pustili debela nezaščiten, se ne sme ponoviti. Precepljanje je težka operacija za drevo in le izhod v sili. Novo drevo vzgajimo hitreje in ceneje v primerjavi s stroški za ponovno saditev, toda nekaj izgubljenih let se ne vrne. Alojz Pirc

Tudi na sejmišču pomlad

Zelo živahno je bilo na ponedeljkovem živinskem sejmu v Novem mestu. Kupci se vedno bolj zanimajo za plemenske prašiče in so jih tokrat od 868 na prodaj pripeljanih pokupili kar 814. Cena pa je od minulega tedna zaradi velikega povpraševanja spet

nekoliko poskočila in je znašala 6.500 do 10.800 dinarjev.

Nedavno je bil med našo državo in Tanganjiko podpisan sporazum, po katerem bo Jugoslavija dodelila tej atriksi dežel 10 milijonov dolarjev kredita za nabavo investicijske opreme. S temi sredstvi bo Tanganjika izvozila iz Jugoslavije traktorje in drugo kmetijsko opremo, opremo za mlino, tovarne usnja, tekstilne tovarne in druge investicijske objekte.

Zamujanje in izgubljanje poštnih pošiljk

Na predal naslovljene pošiljke se namreč usmerjajo v oddelke za predale že v sprejemnih postah zaradi česar pridejo v predale pravočasno, druge pošiljke pa dobi oddelke za pismonoše, in preden ta ugotovi, da gre pošiljka v predal, je naslovnik za tisti dan že izpraznil svoj predal. Zaradi tega je nujno, da pošiljatelj takšnih pošiljk vedno napiše tudi številko naslovnikovega predala. Pošiljke za naslovnika, ki imajo predal, je možno naslavljati takole:

Poštni predal
125
NOVO MESTO

To je praktično zlasti za ti-

ste, ki si dajo naslove na o-vitke nasluniti in jih pošljejo svojim korespondentom, predvsem dopisnikom, trgovskim poštnikom itd.

Na pošiljkah za inozemstvo mora biti obvezno napisana tudi država.

Mnogi pošiljatelji so tudi premalo pazljivi pri frankiranju pošiljk. Neverjetno veliko število je takšnih pošiljk, na katerih ni nobene znamke ali pa prenizka vrednost glede na vrsto ali težo pošiljke. Vse težje pošiljke je treba stehitati ali pa jih oddati na pošti pri okencu. Pogosto se namreč dogaja, da naslovnik takšne pošiljke ne sprejme sam ali pa je ne sprejme njegov posrednik, prek katerega prejema svoje pošiljke, tako da on niti ne ve, da je zanj prišla takšna pošiljka.

Naslovnik kot krivec

Naslovnik je kriv predvsem takrat, kadar svojim dopisnikom ne da tako natančnega naslova, da bi ga bilo možno najti brez kakršnega koli povpraševanja. Kakor hitro naslov ni napisan po zgoraj navedenih navodilih, je možnost, da naslovnik ne bo dobil pošiljke pravočasno ali pa je sploh ne bo dobil. Naj se nihče ne zanaša, da je naslov, na katerega sedaj prejema pošiljke, dovolj natančen, češ saj že veliko let tako prejemam pošiljke. Vedeti je treba, da se pismonoše menjavajo, bodisi da zbolijo, gredo na dopust, so prenešeni, upokojeni itd. Novi pismonoša se ne znajde takoj in zamujanje pošiljk je, da bo najprej dostavil pravilno naslovljene pošiljke, ker se zaveda, da te ne smejo trpeti zamude zaradi nepravilno naslovljenih; šele potem bo povzročeval za naslovniki s pomanjkljivimi naslovi. Zlasti so pomanjkljivi naslovi nevarni takrat, kadar dostavljajo ekspresne pošiljke drugi pismonoše, ki imajo veliko večje dostavne okraje in ne poznajo naslovnikov tako kakor redni pismonoše. Zaradi tega se je

že velikokrat dogodilo, da je kdo navadno pošiljke že dolgo časa redno prejel, pošiljka za ekspresnim poslovanjem in zelo nujno vsebino pa je bila vrnjena sprejemni pošti, češ da je naslovnik neznan, ali pa je bila dostavljena pozneje, kakor da ne bi bila ekspresna. Naslovnik ali pošiljatelj je lahko zaradi takega primera oškodovan pač po svoji krivdi ali pa po krivdi svojega dopisnika. Iz tega izhaja, da je treba vedno naslove preveriti, če vsebujejo vse tiste elemente, ki jih mora dober naslov imeti.

Velikokrat se zgodi, da nikogar ni doma. Pismonoša v takšnem primeru pusti pošiljke kjer koli, jih vtakne pod vrata ali pa pusti na kakem drugem mestu, kjer morda niso zavarovane pred drugimi osebami. Kaj se lahko v takšnem primeru dogodi, menda ni treba pojasnjevati. Mnogi košljivi primeri so se celo obravnavali pred sodišči.

Se huje je, če ima pismonoša knjižno pošiljko. V tem primeru pusti na določenem mestu obvestilo na posebnem listku. Ta listek lahko odnese tudi nepravilna oseba ali pa veter. Bil je primer,

ko je neki funkcionar pričakoval nujno pošiljko. Ker ga dvakrat ni bilo doma, je pismonoša pustil obvestilo, po preteku predpisane roka pa je pošto vrnila sprejemni pošti. Po izvršenih poizvedbah pa se je ugotovilo, da je naslovnik sam brnil na listku napisano obvestilo, ker je mislil, da je navaden odpadni papirček.

Torej bi moralo imeti vsako gospodinjstvo svoj hišni nabiralnik, v katerega bi pismonoša vlagal pošiljke in obvestila o knjižnih pošiljkah. Za hiše z več kot dvema nadstropjema je to predpisano že z zakonom o organizaciji JPPT, v interesu vseh drugih pa je nujno, da si ga čimprej nabavijo. Mogoče jim bo že prva pošiljka povrnila stroške zanj, ker bi utrpeli škodo, če je ne bi pravočasno prejeli.

Nedostavljanost in pogosto tudi izgubo pošiljk zakrivi naslovnik tudi takrat, kadar odpotuje za krajši ali daljši čas ali pa se celo preseli, pošti pa tega ne javi. Pošta v takšnem primeru vrača pošiljke sprejemni pošti, da jih vrne pošiljatelju.

Kadar se spremeni ime naselja, ulice ali trga ali kadar se spremeni poštni okoliš, mora naslovnik to sporočiti osebno, s katerimi si dopisuje, ker je tudi to lahko vzrok za izgubo pošiljke. Isto velja za spremembo priimka naslov-

ne osebe, kar je že večkrat povzročilo nedostavljanost pošiljk.

Naslovnik pogosto zavrne prevzem pošiljke, če ni dovolj frankirana, ker noče plačati niti malenkostnega doplačila. Pošiljka je v takšnem primeru ponavadi za pošiljatelja izgubljena, čeprav je imela važno in nujno vsebino. — Včasih se dogodi, da naslovnik zavrne pošiljko tudi takrat, kadar ve, kdo mu jo pošilja, ker sluti, da vsebina zanj ni ugodna.

Tretje osebe kot krivci

To so lahko pravne in fizične osebe. Mnoge občine ne poskrbijo, da bi pravočasno določile hišne številke za novo zgrajene hiše, čeprav jih je na to že opozorilo PTT podjetje in čeprav jih k temu več pravilnik o označevanju imen naselij, ulic in trgov ter označevanju hiš (Ur. l. List št. 35-1959). Vseljenci z veseljem takoj sporočijo vsem znancem novi naslov, kakor vedo in znajo, vendar ga včasih tako popopajo, da naslovnika ni mogoče najti. Navajajo se razni bloki, rozete itd., ki jih ni možno najti, ker se naslovi glasijo včasih samo takole: Novi blok II., Novo mesto. Kdo naj najde naslovnika na takšen naslov?

(Konec prihodnjic)

PISMA UREDNIŠTVU

Miha Podgornik
in provinca

Tovariš urednik!
Prebral sem oba sestavka: Podgornikovo pismo v Tribuni in odgovor v Dolenjskem listu. Nisem preverjal posameznih Podgornikovih trditvev, razen tiste o Dolenjskem listu, ki pa jo preverjam z rednim branjem že leta in leta. Toda tudi brez tega dobi človek pri branju pisma vtis, kakor da stresa pisec sodbje kar iz rokava, brez zadostnih dokazov, bolj kot namigovanje, ali bolje, natolčevanje, predvsem pa brez občutka odgovornosti. V pismu se resnično razkriva jezni mladenič, ki bi rad preziral vsa družbena pravila, sam pa si jemlje pravico soditi druge, pri čemer mu rabijo taista pravila. Temu bi se lahko reklo: dvoilčnost. Trditvi o Dolenjskem listu pa — pobalinstvo. Podgorniku ne odrekam pravice, da kot enakopraven občan uporablja tribuno bralcev za objavo svojih stališč in mnenj, toda pri tem bi se moral zavedati, da tudi take tribune ni dovoljeno zlorabljati. Podgornik je svojo pravico zlorabil. Tudi odgovorni urednik Tribune je očitno pre malo preudaren, ali je Mihovo pismo v mejah resničnosti in spododnega. Kako bi se mu zdelo, če bi zapisal Dolenjski list tako trditve: Tribuna se poslužuje zgodnje socialističnih birokratskih metod obveščanja?

Obtožiti Dolenjski list, da se poslužuje zgodnje socialističnih birokratskih metod obveščanja je — miho rečeno — neodgovorno. Viharost in objestna zaletavost pisca sta šli predaleč. Razen tega je pri tem ostal samo na polovici poti. Prav bi bilo, da bi povedal vso resnico: kako namreč pojmuje vlogo tiska v posameznih obdobjih socialistične graditve? In dalje: kateri prispevek, objavljen v Dolenjskem listu, priteva med zgodnje socialistične birokratske metode obveščanja? Ali posplošuje to trditve na vse, kar objavlja Dolenjski list? Ali se je pisec zavedal, da mu bo treba dokazovati to trditve in da dokazov za to ne bo imel, ker jih ni? Zaradi take posplošene trditve ni mogoče polemizirati s piscem.

Urednik Dolenjskega lista domneva, da je izval Podgornikovo pisanje uvodnik »Pod nogami so tla«. Če je to res — in vse kaže, da je — naj bo pisec pisma docela odkrit in naj zaigra na odprte karte. Pojavi naj se s pravim imenom in pove naj, kaj ga žuli. Ali meni, da pojavi, ki so bili opisani v uvodniku, niso vredni kritike? Ali takih pojavov sploh ni? Če pa so, kako sodi o njih? So namreč taki posamezniki, ki pojmujejo demokracijo tako: »Počenjamo, kar se nam zljubi, torej smo!« Približno s takim odnosom je napisal Miha Podgornik svojo »kritiko« Dolenjskega lista.

Zdi se, da je Miha Podgornik eden tistih sanjačev, ki, kakor je bilo zapisano v uvodniku »Pod nogami so tla«, od laleč opazujejo življenje in si mislijo, kako bi sami vse bolje opravili, v resnici pa tega nikoli ne poskušajo. Na vse strani delijo recepte, visoko doneče in učene, sami pa se ne morejo nič več naučiti. Tači, resda redki posamezniki — naj uporabim Mihove besede — ne živijo samo v Novem mestu, temveč tudi v Ljubljani. Poti, ki si jih izbirajo, so zgrešene. Za take posameznike se življenje res enolično odvija v kavarnah in pogosto s svojim obnašanjem ne dajejo

ravno zgleda ostali mladini. Miha Podgornik je naslovil svoje pismo na napačen naslov. Se zmeraj velja znani rek: Preden greš pometat pred tuj prag, počisti najprej pred svojim!

F. SETINC,
Ljubljana

Lep zgled
poštenosti

Tovariš urednik!

Mladinec Franc Blatnik iz Smihela pri Zužemberku je prejšnji petek izgubil v Novem mestu denarnico z vsemi dokumenti in 2.500 dinarji, ki jih je vzel s sabo na pot. Dokumente z denarjem je našel tovariš Julij Nerek, zobar iz Metlike. Ko je med dokumenti videl poziv, s katerim bi se Blatnik moral 22. marca javiti na vojnem odseku v Novem mestu, da bi odpotoval v JLA služiti vojaški rok, je tov. Nerek prinesel denarnico z vsemi papirji in denarjem v komando garnizije JLA Novo mesto z željo, da bi vse skupaj izročil Blatniku. To se je kmalu nato tudi zgodilo in mladenec je bil prijetno presenečen nad pozornostjo neznanega poštenjaka. Menim, da si dejanje tov. Nereka lahko vzamemo za zgled.

PAJO ABRAMOVIC
Novo mesto, Dilančeva 1

»Obrcana«
govedina

Tovariš urednik,

ko sem šel v torek, 26. marca, okrog 7. ure zjutraj po Zagrebški cesti v Novo mesto, sem videl na nasprotni strani ceste blizu kandijske klavnice prizor, ki me je zelo pretresel in ki še enkrat dokazuje, kako se ne sme postopati s živino.

Na pločniku je ležalo mlado živinčce, okrog katerega so se pehali trije v krvave predpasnike oblečeni mesarji. Očitno žival ni mogla (ali ni hotela) vstati, zato so se mesarji posluževali najrazličnejših načinov suvanja, vleki živinčca za rep in z vrvo, na kateri je bilo navezано. Ne sprašujem se, ali je bila žival pripravljena, oziroma namenjena za zakol ali ne, tudi ni važno, ali so jo spravili pokonci ali ne (nisem videl prizora do konca), sprašujem pa se, ali so se tisti v krvavih predpasnikih zavedali, da imajo pred seboj žival, torej živo bitje in ne hlod.

Odstranil sem se in nisem bil edini, ki nered gleda podobne prizore...

JANEZ KISOVEC
Novo mesto

Še enkrat:
upoštevajte tudi
nekadilce!

Tovariš urednik!

Pred kratkim ste objavili na tem mestu utemeljen članek tov. Dobovška o kadilcih in nekadilcih. Z obema rokama podpišem vse misli, ki jih je tam navedel profesor Dobovšek, saj sem tudi jaz med nekadilci. Bolt pa me, ko sem po objavi tega pisma naletela v raznih družbah na posmehovanje, češ kaj se le nekadilec repenči nad kadilci. Menim, da stvar je ni tako preprosta, kakor jo mnogi brezobzirni kadilci hočejo prikazati; doživela sem ponovno tudi že, da so me kot nekadilko smešili in se norčevali iz prizadevanj in stislih, ki hočejo pokazati škodljivost uživanja nikotina. Tudi v DELU sem prebrala ta mejim obnašanjem ne dajejo

Med 11 občinami le Videm-Krško s 101,2 odst.

V soboto je bila v Celju seja okrajnega odbora SZDL. Na njej so obravnavali gibanje gospodarstva v januarju in februarju ter vsebinske in organizacijske priprave za bližnje volitve. Sejo je vodil predsednik OOSZDL inž. Andrej Marinc, poročilo o gibanju gospodarstva je podal direktor Zavoda za planiranje pri OLO Lojze Cukala, v razpravi pa so sodelovali tudi člani OO SZDL iz občin Spodnjega Posavja.

Industrija celjskega okraja je dosegla predvideno proizvodnjo dveh mesecev s 94,4 odstotka, v primerjavi s preteklim letom pa je povečala obseg proizvodnje za 11,6 odstotka (nasproti letnemu planu je zaostala v prvih dveh mesecih letošnjega leta za 0,9 odstotka). S tem je industrija tega okraja sicer presešla zvezno in republiško povprečje v naraščanju proizvodnje, vendar so na seji poudarili, da s takim uspehom ne morejo biti zadovoljni, ker je predvideno proizvodnjo v januarju in februarju dosegla ali presešla le tretjina vseh industrijskih panog.

Predviden obseg proizvodnje so dosegli ali presegli le v proizvodnji električne energije in premoaga ter v kemični, grafični in usnjarski industriji. Najslabša v teh mesecih je bila gradbena industrija; na njeno proizvodnjo so vplivali zima in remont posameznih obratov, medtem ko je zima proizvodnji električne energije in premoaga omogočila največjo proizvodnjo.

Izmed 11 občin celjskega okraja je dvomesečne proizvodne naloge dosegla

le občina Videm-Krško, in sicer s 101,2 odstotka. Uspeh pa bi bil še boljši, če delovni kolektiv tovarne celuloze in rotopapirja v Vidmu-Krškem ne bi imel težav zaradi celuloznega lesa in ne bi zaradi tega nekoliko zaostal v proizvodnji. V zvezi s tem je član OO SZDL Videm-Krško opozoril na vse večje težave pri dovažanju surovin. Prevoz čez most je dovoljen le do 2 ton, zaradi zemeljskega plazua pa je zdaj zaprta še obvozna cesta proti Brežicam, po kateri so doslej dovažali celulozni les. Za ponovno ureditev te ceste bi potrebovali 8,5 milijonov dinarjev. Takšno stanje povzroča krčenje že tako skromnih zalog in ogroža redno proizvodnjo tovarne celuloze in rotopapirja. Delovni kolektiv si prizadeva, da bi se oskrbel s surovinami, vendar pa doslej ni našel zadovoljive rešitve.

Plan zunanje trgovine so v tem okraju presegli v prvih dveh mesecih za 0,6 odstotka in ga bodo glede na sedanjo dinamiko v prvem četrtletju v celoti izpolnili. Manj ugodna je dinamika za samo industrijo, ker lesna, papirna in nekovinska industrija nekoliko zaostajajo za predvidenim izvozom. V drugih panogah industrije dosegajo in presega dinamiko izvoza

za prvo četrtletje in ni bojazni, da letošnjih izvoznih analog ne bi izpolnili.

V kmetijstvu je še težko oceniti pogoje za letošnjo proizvodnjo. Po podatkih OLO zima sicer ni povzročila resnejše škode, člani iz posavskih občin pa so vendarle opozorili na dejstvo, da so ozimna žita v Posavju utrpela precejšnjo škodo. V občini Videm-Krško računajo, da je zima uničila približno 30 odstotkov ozimnih posevkov. Na splošno so težave predvsem v tem, ker manjka gnojil za dognojevanje. Na seji so kritizirali centralistično delitev umetnih gnojil in poudarili, da pomanjkanje gnojil povzroča resne težave. Za preskrbo industrijskih središč je treba posvetiti vso skrb povečanju površin v družbenem sektorju in razširitvi proizvodnega sodelovanja med kmetijskimi zadrugami in zasebnimi kmeti.

Glede na težave v preskrbi z lesom so poudarili, da je treba smotrnejše gospodariti z gozdovi in da se je v ta namen treba toliko bolj zavzeti za podružbljanje gozdne proizvodnje. V Spodnjem Posavju je treba razen tega posvetiti vso skrb urejevanju gozdnih plantaž.

Obpravali so tudi trgovino, turizem in obrt. Glede obrti so poudarili, da

občinski ljudski odbori ne bi smeli gledati na to dejavnost zgolj v luči dohodka občine, temveč bi morali s pravilno davčno politiko skrbeti za ceneno obrtne usluge, ker te močno vplivajo na življenjsko raven občanov. Ugotavljajo namreč, da zasebna obrt stalno upada, obrtne zmogljivosti v socialističnem sektorju pa le počasi naraščajo in ne morejo kriti vseh potreb.

Ob koncu so sklenili, naj občinski odbori SZDL spremljajo gibanje gospodarstva in sproti obravnavajo vsa vprašanja ter pomagajo pri odpravljanju slabosti. To bo hkrati tudi najboljša priprava na bližnje volitve. V zvezi s predvolilno akcijo so izvolili tudi okrajni politični aktiv za izvedbo predvolilne akcije, podobne aktivne pa bodo ustanovili tudi pri vseh občinskih odborih SZDL. Ustanovili naj bi jih tudi v delovnih organizacijah in v okviru krajevnih organizacij SZDL. Vsi ti aktivni naj bi takoj začeli delati.

■ Zagrebško izvozno in uvozno podjetje »Mašinskoimpeks« bo v republiki Gvineji zgradilo tovarno pohištvo in gradbenega mizarstva v vrednosti blizu 2 milijona dolarjev. Tovarna, ki bo stala blizu Conacryja, glavne mesta Gvineje, bo na leto proizvedla 60.000 različnih kosov pohištva in 10.000 izdelkov gradbenega mizarstva.

Podrl človeka in ga pustil na cesti

Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu se je 13. marca zagovarjal dr. Jože Pavlin, zdravnik iz Trebnjega, zaradi hudega ogrožanja javnega prometa po čl. 273/III. KZ. Obtožnica javnega tožilca ga je bremenila, da je v noči od 13. na 14. november 1962 vozil s svojim osebnim avtomobilom NM 24-78 po cesti v Trebnjem. Pri zdravstvenem domu je nenadoma z desne strani ceste zavil na levo do pločnika, tam pa je zadel v pešca Antona Zupanciča in mu s prednjim odbijajem in blavnikom avtomobila zlomil leve golen ter ga tako hudo telesno poškodoval.

Na razpravi so ugotovili, da je dr. Pavlin bil 13. novembra 1962 zvečer v gostilni Marije Pavlin v Trebnjem, avtomobil pa je pustil pred gostilno. Obtožnica je bremenila obdolženca, da je prišel v gostilno že vinjen in da je pil tudi še tu. Zaradi tega je po 23. uri vsekakor vozil zelo nesigurno in pri zavrženem domu zadel Zupanciča, ga zbil na tla sam pa se je nato odpejal naprej. Oškodovanec je obležal na cesti in tam več ur čakal na pomoč, ki mu jo je nato nudil slučajno mimoidoši pešec. Naslednji dan so ugotovili na Zupancičevi obleki sledove laga, ki je enak laku avtomobila dr. Pavlina, kar je kasneje potrdila tudi s-rokovna analiza.

Dr. Pavlin je na javni razpravi povedal, da se je zavedal, da je preutrujen in da je izval avtomobil pred gostilno Marije Pavlin; dunda je še, da je v tej gostilni spil šest kozarcev vina in da se zaveda, da to ni bilo prav. Prav tako je izjavil, da ni bilo pravilno, da je zaradi preutrujenosti ni peljal avtomobila domov in da je šel tak še v gostilno in spil tam nekaj kozarcev vina. Dodal pa je, da je nikakor ni bil toliko vinjen, da bi bil nerazsoden, da med vožnjo nikoli ne pije in da ne poskusi nobenega alkohola, ko mu pacienti ponujajo kako vino. Povedal je, da bi dejanje in krivdo takoj priznal, če bi občutil udarec

avtomobila ali če bi vedel, da je koga poškodoval, da pa ni ničesar občutil in ničesar videl. »Po izvedenih dokazih pa kaže, da se ni krivil...« je dodal in pristavil še: »Moja krivda je v tem, da nisem pravilno vozil, to pa zaradi preutrujenosti in tudi verjetno zaradi vpliva alkohola, ki sem ga zaužil ta večer.« Priznal je tudi mnenju izvedencev, da je tak prvomostni skoraj gotovo samo od udara, ne pa od padca.

Javnemu tožilcu kot sodnemu senatu se je ob obdolženčevem zagovoru nujno moralo vsiliti vprašanje: ali je dr. Pavlin v zagovoru očitnega mu dejanja bodisi neiskren, ali pa je bil ob trčenju z Zupancičem že tako prizadet po alkoholu, da ni niti opazil oz. z razumom dojel, da je nekoga na cesti podrl. Vse okolnosti pa vendar kažejo, da je edino obdolženec povzročil to nesrečo. To potrjujejo tudi ugotovljeni sledovi nepravilne vožnje obdolženčevega avtomobila. Senat okrožnega sodišča je zato dr. Pavlina obsodil na 3 mesece zapora, pogojno za dobo enega leta; plačati mora vse stroške postopka in 2500 din povprečnine, medtem ko bo oškodovanec svoje zahtevke v tej nesreči uveljavljal kasneje, ko se bo videlo, kaj je z njegovo zlomljeno nogjo.

Sodba še ni pravnomočna.

Pretkanec
manjšega obsega

Miroslav Glavič iz Lašče pri Dvoru se je letos januarja v Cerovem logu predstavil cestnarjevi ženi Ani Kos za cestnega nadzornika, zahteval od nje zdravstveno in osebno izkaznico, da bi neke podatke v njih popravil, 1000 din. Februarja pa je v Harinji vasi natvezel Cirilu Kolu, da je nečak njegove zarotnice, in mu izvalil 3000 din, češ da bo priskrbel dokumente za poroko Denar je takoj zapil, zgodbo pa si je izmislil. — Ker se je izdal za uradno osebo in zaven tega še goljufal, je bil 21. marca pred no-

vomeškim sodiščem obsodjen na 1 mesec in 20 dni zapora. Glavič je že prej storil podobno kaznivo dejanje, za katero je bil obsodjen, in sešele prestaja še prvo kazen.

Prilastil si je slamo

Gregor Hudorovac iz Podgore je lani decembra vzel na polju nekaj slame, lasti kmetijskega posestva Zaloga, zaradi česar je prišel pred sodišče v Novem mestu. Sodišče je upoštevalo, da omenjeni še ni bil kaznovan, čeprav je že 40 let star (kar je pri Ciganih redkost), in to, da je v minulih hudi zimi slamo porabil za nastil v šotoru za svojo družino. Odmerilo mu je kazen: 3 mesece zapora, pogojno za 1 leto.

Sodbi še nista pravnomočni.

Kaznovana
objestnost

Stefan Količ in Jože Vidmar sta lani decembra pred gostilno na Ruperč vrhu napadla Stanka Puglja, a ker jima je pobegnili, sta ga lovila vse do njegovega doma. Spetoma sta ga tepla, po hišnih vratih pa razbijala z lesenimi latami, dokler jih ni sta razbila.

Sodišče v Novem mestu ju je 20. marca kaznovalo z dvema mesecema zapora, pogojno za dve leti.

Karambol pri Vihrah

Več kot leto dni je minilo, kar sta se pri Vihrah zaletela osebna avtomobila NM 11-35 in Fiat 1100, lasti italijanskega državljanca Eligia Maraciche. Po avto cesti sta vozila v nasprotni smeri, oba sta nepravilno prehitela in se sredi ceste zaletela. Škode je bilo precej, razen tega sta si oba voznika polomila rebra. Pred nekaj dnevi ju je sodišče v Novem mestu zaradi nepravilne vožnje in ogrožanja javnega prometa obsodilo na 3 mesece zapora, pogojno za eno leto.

Sodbi še nista pravnomočni.

Ob robu razprave na seji ljudskega odbora

V naši socialistični družbi in v naši družbeni ureditvi je demokracija poglavitni steber, tako rekoč temelj vsega. Nihče ne jemlje nikomur pravice do besede, in to je popolnoma prav. Včasih pa le malo manjka, da ne zajočeš, ko poslušáš kopico tožba in tarnanj na račun »ubogega« kmeta. V mislih imam seje ljudskih odborov, kadar le-ti razpravljajo o ukrepih za napredek kmetijstva. Mnogi odborniki kmetijske skupine ob takšnih priložnostih naštevajo kopico koristnih naukov o tem, kako je treba kruh spoštovati, v isti sapi pa hitijo dokazovati, da bomo stradali, če bo šlo podružbljanje zemljišč še naprej. Ne manjka »prepričljivih« ugotovitev o tem, da so vsi stanovi izšli iz kmečkega, celo prastare urbarje privlečejo ponekod na dan in jočejo, da je kaj. Ker so v manjšini, ljudski odbor predlagani ukrep sprejme, čeprav kmetijski odborniki glasujejo proti ali pa se vzdržijo glasovanja. Ostali odborniki se njihovi razpravi nemalokrat iz srca nasmejejo, navadno pa ni nikogar, ki bi stališča, ki so običajno, žal, zelo nazadnjaška, na resen način zavrnil.

V razvitejših deželah so že pred tremi ali štirimi desetletji ugotovili, da so za donosno kmetijstvo potrebne velike površine. Ta cilj so dosegli zelo hitro in brez usmljenja. Kmet, ki ni bil sposoben kupiti sodobne kmetijske stroje, na sodoben način obdelovati zemljo in dovolj pridelati, je šel na boben. Na ta način so kaj hitro nastale velike kmetije, farme, veleposestva.

Kako pa pri nas? Prepričujemo, prosimo in ponujamo. Tudi čakamo. Potrpežljivi smo. Družba nudi kmetu kopico olajšav. Ne silimo ga, naj sam kupuje kmetijske stroje. Te je z družbenimi sredstvi kupila zadruga, ki mu ponuja na kredit umetna gnojila, sortna semena, zaščitna sredstva in mu zagotavlja tudi strokovno službo. Kljub temu se naš kmet počasi vživlja v zahteve hitrega razvoja. Resno razpravljamo o tem, kje zaposliti ljudi iz podružbljenih kmetijskih površin in kako jim zagotoviti sredstva za preživljanje. V naprednih deželah na zahodu ni o tem nihče premišljeval. Če družine so, ko niso zmogle pritiska, zapustile kmetije in odšle na cesto, s truhom za kruhom. Mnogi so utonili v vrtincu življenja, pa si ni nihče belil las zaradi tega. Mar je torej pri nas res tako hudo?

odkupu živine, lesa in vsega, kar kmet prideluje. Tako je zatrdil oni dan odbornik na seji ljudskega odbora v Vidmu-Krškem. Še prej je govoril o pravicah kmetov, ki so jih zagotavljali stari urbarji, in trdil, da se zgodovina ne da spreminjati. No, pa posezimo malo v zgodovino. Mar ste že pozabili, gospodarji, kako težko ste pred vojno prodajali svoje prideleke? Ste pozabili tudi na to, kako so vas odiral mešetarji in odeluhi, ki so vam odnesli ves dobiček in znoj in vas prepustili skrben, kako plačati davke in oblačiti družino? Mar je zadruga res oderuh? Kdo je kupil traktorje, priključke in kombajne? Kdo vam ponuja umetna gnojila in sortna semena, kdo deli navse, kako obdelovati zemljo, da bo pridelek večji? Predvojni mešetarji, ki so kupovali vaše prideleke, o tem niso razmišljali, zadruga, o kateri trdite, da je oderuh, pa se s tem vneto ukvarja že vrsto let!

Zadružni kmetijski obrati so vsak dan večji. Na nekaj sto hektarjih zemljišč pridelajo mnogo več kot vi. Mar zato s takšno hito pobirate vsako slamico, ki ostane za sodobnimi stroji, vsak krompirjev gomolj in vsak otep krme, ki je ostal nepospravljen? Pobirate in kričite: pogledjte jih, kakšni gospodarijo! Zato, ker ste pozabili, da na 3-hektarski kmetiji res ne gre zametovati otepa slame. Na seji, o kateri govorimo, smo slišali, da ima v občini Videm-Krško kmečko gospodarstvo povprečno po 2 hektara in pol obdelovalne zemlje... Na 100-hektarski njeni zadrugi pomeni pozabljeni otep slame zelo malo. Le za dlako v jajcu, ki jo iščejo prenapeteži (ki pa so prezrli kol pred svojim pragom!), je lahko...

»Davki nas bodo zadušili!« In vendar se ni še nihče zadušil, čeprav je ta pripet slišati že nekaj let. Morda je tu in tam z odmero res kaj narobe; biričev, žandarjev in enilcev, ki bi prišli, popisali!

Konferenca komunistov celjskega okraja bo 2. aprila

Pretekli petek je bila seja okrajnega komiteja ZKS v Celju. Na njej so razpravljali o okrajni konferenci ZKS, ki bo 2. aprila v Narodnem domu v Celju. Konferenca naj bi bila že danes, vendar so jo preložili zaradi sklicanja plenuma CK ZKS.

Na letošnji okrajni konferenci komunistov bodo razpravljali predvsem o vlogi in nalogah komunistov v gospodarstvu ter na področju kul-

ture, prosvete in šolstva. Iz poročila, ki ga je okrajni komite poslal vsem delegatom, je razvidno, da so komunisti tega okraja v preteklih dveh letih uspešno premagovali težave in dosegali uspehe na vseh področjih socialistične graditve. Njihov družbenopolitični vpliv na celotno dogajanje je zlasti narasel v preteklem letu po III. in IV. plenumu CK ZKJ in pismu IK CK ZKJ.

in ocenili imetje ter nagnali družino, pa že več kot dve desetletji ni bilo na našo vas. Letni program občine, o katerem ste na tak način razpravljali kot odborniki, vam kaže pot. Tudi zasebno kmetijstvo ima svoj delež v naših planih. Kmeta postavlja vstrie z delavcem v skupnih naporih za boljši jutrišnji dan. V naporih za boljšo, cenejšo in večjo proizvodnjo. Vedno več je kmetovalcev, ki so doumeli klac časa in potrebe razvoja ter se pridružili naporom vse družbe in našli svoj prostor v kmetijski proizvodnji. Zato je toliko bolj žalostno, da na sejah ljudskih odborov na tak način razpravljajo posamezni odborniki!

Miloš Jakopč

■ Lani so v rekonstrukcijo železarnice v Sisku vložili okrog 9 milijard dinarjev, pri čemer je podjetje prispevalo iz lastnih sredstev 748 milijonov dinarjev. Razen investicij v gospodarske objekte so porabili 825 milijonov dinarjev za objekte skupne porabe, od tega 543 milijonov dinarjev za stanovanja. Letos bodo rekonstrukcijo nadaljevali.

■ Dalmatinske ladjedelnice »Splitska«, »Mosora« iz Trogira in »Ivan Cetinić« iz Korčule bodo letos dobavile inozemskim naročnikom 15 ladij in drugih plovnih objektov v vrednosti 25,7 milijona dolarjev.

KORANA pri Karlovcu

Turistično sodelovanje ob Kolpi

Obmejni del Slovenije in sosedne Hrvatske imata tudi v pogledu turizma mnogo skupnega. Zato usklajevanje turističnih programov na obeh straneh Kolpe lahko samo koristi razvoju te gospodarske dejavnosti.

Razgovor predstavnikov dolenske Turistične zveze in Turistične zveze okraja Karlovac v Karlovcu prejšnji teden je spodbuden korak k nadaljnjemu tesnejšemu sodelovanju turističnih organizacij na teh področjih. Po bučo za razgovor je dala Turistična zveza okraja Karlovac in hkrati povabila na ogled razstave spominkov,

ki jo je ta organizacija pripravila v prostorih okrajne gospodarske zbornice v Karlovcu.

Tako kot na področju Dolenske se tudi v delu karlovskega okraja, ki meji na Slovenijo, razvija predvsem izletniški turizem. Skozi Karlovac potuje v poletnih mesecih dnevno 17.000 do 20.000 izletnikov in turistov, mnogo od teh potuje tudi skozi del Slovenije. Ta del Hrvatske ima tako kot Dolenska zelo ugodne pogoje za lovni, predvsem pa za ribiški turizem, za katerega se zanima čedalje več tujih gostov. Kolpa kot najčistejša in najtoplejša reka v Sloveniji do sedaj v turističnem pogledu ni bila izkoriščena. Eden režim in skupno prizadevanje za obogatitev Kolpe z ribami ter tesno sodelovanje ribiških in turističnih organizacij z obeh bregov Kolpe lahko veliko koristijo obema področjema.

Razen tega je potrebno ponovno urediti izdajo dovoljenj za ribolov, uskladiti pa tudi turistično propagandno in informativno službo. Mimo tega je še veliko drugih oblik sodelovanja, o katerih se bodo podrobneje dogovarjali na prihodnjih sestankih. Eden takih bo v kratkem na Vi-

nici, kjer bo predvsem govor o ribištvu na Kolpi.

Okusno pripravljena razstava spominkov v Karlovcu je pokazala, da izdelovanje in prodaja tega drobnega blaga, ki je hkrati tudi ena izmed oblik turistične propagande, lahko prinese znatne devize. Predstavniki karlovske Turistične zveze so ob tej priložnosti razkazali gostom dolenske Turistične zveze tudi nekatere druge turistične objekte v Karlovcu; med drugim novi hotel ob Korani, kjer je največje karlovske kopališče, ki bo dograjen do dneva vstaje hrvaškega naroda; dalje grad Dubovac pri Karlovcu, spremljen v prijetno gostišče s tujskimi sobami; nekaj res sodobno urejenih gostinskih obratov v Karlovcu ter druge znamenitosti tega naglo se razvijajočega mesta.

Spomladansko škropljenje

Kmetijska zadruga v Dolenskih Toplicah je poslala dve svoji ekipi, ki bosta opravili spomladansko škropljenje na območju zadruga. Razen tega so že stekla dela na poljih, v hmeljiščih in drugod.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Marinka Smalc, član kolektiva Tovarne zdravil, Novo mesto; Pavla Jordan, s Postaje LM, Novo mesto; Ivan Vovk, krojač s Potočarja; Ana Ravbar, gospodinja iz Smolenje vasi; Aldo Sinkovec, član kolektiva Iskre, Kranj; Janez Mohar, tesar iz Solenja vasi; Franc Kulovic, kmet iz Podgrada; Marija Klobučar, gospodinja iz Stranske vasi; Marija Jenič, gospodinja iz Konca; Alojz Kobe, član kolektiva Novoles, Novo mesto; Alojz Cimermančič, posestnik iz Koroške vasi; Marija Ambrožič, posestnica s Podgrada; Alojzija Gosenca, gospodinja s Podgrada; Marija Kmet, gospodinja iz Mihovca; Neža Malenšek, gospodinja iz Mihovca; Francka Luzar, gospodinja s Pristave; Albina Gazvoda, gospodinja s Podgrada; Anton Bakšič, posestnik iz Koroške vasi; Jože Lukšič, posestnik iz Jurne vasi; Jože Murgelj, posestnik iz Koroške vasi; Jože Humar, posestnik iz Koroške vasi; Alojz Kukar, posestnik s Pristave; Julij Malenšek, logar s Podgrada; Angela Pekarek, gospodinja iz Jurne vasi; Angela Sekula, gospodinja iz Koroške vasi; Ana Kulovic, gospodinja s Podgrada; Justina Lukše, gospodinja iz Koroške vasi; Mihaela Foršek, delavka iz Jurne vasi; Fani Kastelic, gospodinja s Pristave; Marija Ambrožič, gospodinja s Podgrada; Franc Hrovatič, posestnik iz Koroške vasi; Dragica Jakše, delavka s Podgrada; Drago Jenič, posestnik s Podgrada; Francka Kuhar, delavka s Pristave; Jože Klemencič, čevljar s Pristave; Terezija Tisov, gospodinja s Pristave; Marija Jenič, gospodinja s Podgrada; Martin Hrovat, posestnik s Pristave; Marija Gazvoda, gospodinja s Pristave; Terezija Simc, gospodinja s Pristave; Ivanka Gosenca, gospodinja s Podgrada; Marija Jenič, delavka s Pristave.

„Pozabil sem, resnično pozabil...“

Pozabljenost pač ne more biti resno opravičilo. Kljub temu se je bati, da bomo pri spomladanskih volitvah slišali iz ust prenekaterega volivca gornje besede. Prišel bo na volišče, da opravi svojo državljansko dolžnost, pa bo ugotovil, da ga ni v seznamu. Prikrasjen, zmeden, pa tudi osramočen bo zastopil volišče, ne da bo volil. »Pozabil sem, resnično pozabil! Ko sem se preselil sem, se nisem prijavil!« Takšno opravičilo bo jalovo.

Zakaj takšen uvod: Volilne komisije ugotavljajo, da ma prijavno-odjavna služba po krivdi državljanov zelo pomanjkljive podatke. Po obstoječih predpisih je vsak državljan dolžan vsako spremembo svojega bivališča prijaviti najbližjemu krajevemu uradu. Na krajevnih uradih

na osnovi teh prijav vpisujejo spremembe v volilne imenike Državljan, ki se je odselel in prijavil drugod, izbrisejo, tistega pa, ki se je priselil, vpišejo v volilni imenik.

V Novem mestu na primer, pa tudi v vseh ostalih središčih, smo zadnja leta pričeli številnih stanovanjskih gradenj. Mnogi, ki so dobili nova stanovanja, so se preselili iz enega konca mesta v drugega. Kraja stalnega bivališča sicer niso spremenili, toda po preselitvi spadajo pod drugo volišče. Veseli so bili novega stanovanja, vselili so se vanj, pri tem pa so pozabili na svojo osnovno državljansko dolžnost in niso prijavili spremembe stanovanja. Ze več let imajo v osebni izkaznici kot kraj stalnega bivališča napisano Zakotno ulico, stanujejo

pa v Novem naselju...

Kako bo pri sru takšnemu državljanu, ko bo na dan volitve prišel na volišče v Novem naselju, pa mu bodo člani volilne komisije rekli: »Oprostite, v našem volilnem imeniku vas ni, morali boste ni volišče v Zakotni ulici!« Najbrž se bo jezil na komisijo in bo le stežka priznal, da je krivec njegova lastna malomarnost... Toliko teže pa bo tistim, ki so se priselili od drugod in bodo morali z avtobusi in vlaki hiteti na volišča v starem kraju. Bržkone jih volilna komisija, ki bo morda čakala samo še na njihov glas, ne bo sprejela nič kaj prijazno.

Naj dodamo še to, da je največ primerov takšne malomarnosti opaziti pri državljanih iz vrst izobražencev. Zbčasno bivajoči državljani

so prav tako svojevrsten problem. Nihče ne ve, koliko časa živijo v novem kraju, kdaj so prišli in kdaj bodo odšli. Prišli bodo na volišče in trdili, da so že dolgo tu, v volilnem imeniku pa jih seveda ne bo najti. V kraju začasnega bivališča lahko dajo vsi takšni državljani vodji volilnega imenika pismeno izjavo, da bodo volili v kraju začasnega bivanja. Nato bo vodja volilnega imenika posredoval izbris iz volilnega imenika v kraju njihovega stalnega bivališča.

S sezonskimi delavci so lahko nepotrebne težave, če jih podjetje tik pred volitvami preseli iz kraja v kraj (na primer gradbince, gozdne delavce in podobno). Podjetja, ki zaposlujejo sezonske delavce, naj to upoštevajo.

Naša državljanska dolžnost je v teh dneh preveriti, ali smo pravilno prijavili tam, kjer prebivamo, zato ne pozabljajmo tega!

Nove možnosti za mladinski turizem

Na pobudo OK ZMS je občinski komite v Novem mestu v nedeljo organiziral posvetovanje o mladinskem turizmu v občinah Novo mesto, Črnomelj in Trebnje. Na njem so sodelovali predstavniki mladinskih komitejev in specializiranih organizacij iz okrajnih in občinskih vodstev.

Kratko poročilo o stanju in problemih mladinskega turizma na Dolenjskem je podal Uroš Dular, ki je opozoril na nekatere stvari, o katerih naj bi razpravljali. Nakazal je določene probleme, ki jih posamezne organizaci-

je ne morejo samostojno rešiti.

Predstavniki Dolenjske turistične zveze Peter Romanič je predlagal skupen program dela vseh organizacij, pri katerem bi lahko tudi uredili medsebojne odnose. Pohvalil je konkreten program tabornikov in še pripomnil, da moramo lepote Dolenjske najprej sami spoznati, potem šele jih razkazovati drugim. Zato bi morali posvečati večjo pozornost šolam, kjer bi lahko začeli s turistično vzgojo. Ustvariti pa moramo tudi pogoje za večji razvoj turizma, da bomo turistom lahko nudili vse, kar potrebujejo.

Tovariš Zupančič je govoril o novi dolenjski transverzali, ki bo vodila iz Novega mesta na Frato, preko partizanskega Roga, Bele krajine in Gorjancev, po dolini gradov na Trško goro in čez Hmeljnik nazaj v Novo mesto. Potrebovali bi tudi boljše propagando. Ni nujno, da moramo izdajati razkošno opremljene prospekte in vodiče, ker je možno osnovno obveščanje tudi z majhnimi sredstvi.

V razpravi so sodelovali skoraj vsi udeleženci, ki so s svojimi predlogi veliko prispevali k uspehu posvetovanja. Tako so med drugim tudi ugotovili:

Pri nas ne znamo prikazovati naših lepot in znamenitosti niti zastonj, medtem ko na Zapadu manj pomenljive stvari prinašajo velika sredstva. Lahko rečemo, da Dolenjci bolje poznajo Gorenjsko kot pa svojo okolico, nje ne lepote in znamenitosti.

Veliko večjo pozornost moramo posvečati turističnim kadrom. Izleti, ki jih organizirajo predvsem sindikati, so največkrat nepripravljene in nimajo pravega učinka. Zato bi morali ravnati kadri zagotoviti uspeh in smisel posameznih izletov.

Domovi organizacij, ki so navadno slabo opremljeni in zanemarjeni, so na razpolago le članom teh organizacij. Zato bi se morali zediniti, da bi izkoriščali domove (člani vseh podobnih organizacij z enakimi olajšavami. Razpravljali so tudi o počitniških domovih gospodarskih organizacij, ki so izven sezone popolnoma neizkoriščeni. Podjetja bi lahko v tem času posredila svoje domove mladini za izlete in seminarje. S tem bi dobili določena sredstva, izleti in seminarji pa bi bili cenejši, kot so sedaj. Večjo pozornost zaslužijo delavski in vajenski turizem, saj ju zdaj skoraj ni. Teža turizma ne smemo zlagati le skozi dinar in moramo mladini zagotoviti cenej-

ša letovanja kot npr. imozemcem.

Na posvetovanju, ki je z objektivnih razlogov preslo meje mladinskega turizma in se približab splošnemu, so ugotovili, da je potrebno večje sodelovanje med posameznimi specializiranimi organizacijami. Zato bodo v kratkem sklicali še podoben sestanek. Večjo vlogo morajo dobiti tudi Dolenjska turistična zveza in gostinski objekti, ki naj služijo turizmu, in ne le gostinstvu.

Tabor Sutjeska v Dolenjskih Toplicah naj bi bil osnova za skupno delo, saj so tu vsi pogoji za kvaliteten mladinski turizem.

Po posvetovanju so člani posameznih organizacij razpravljali v komisijah. Tu so skušali prilagoditi svoje črje programe sklepom posvetovanja.

Merčin Nowak-Njehornski: ILUSTRACIJA (iz »LETECE LADJE« in drugih lužiskosrbskih pravljic; izdala Mladinska knjiga v Ljubljani, 1959)

Za pokopališča in poti

Krajevni odbor Mirna je že lani razpravljala o ureditvi pokopališča na Mirni in v ta namen začel z ustrezno akcijo. Stvar pa se ni premaknila, zato bodo lani pridobljena sredstva porabili letos. Poleg tega razpravljajo letos tudi o urejevanju vaških voznih poti, ki so pretežno zelo slabe. Menijo, da bi se nemara tudi v ta namen obnesla podobna akcija, kakršno so izvedli za gradnjo zdravstvenega doma.

Po sporazumu bo znašala vrednost letošnje trgovinske izmenjave med našo državo in Mongolijo 1,2 milijona dolarjev, kar je znatno več kot v preteklem letu.

Da je postal 8. marec resnični praznik naših delovnih žena, naj pove tudi ta fotografija, posneta v Drči pri Sentijerneju 17. marca: tudi tu so žene množično in prigrčno lepo počastile mednarodni ženski praznik. Obudile so spomin na minula leta in v prijetni družbi pokramljale o tem in onem, kar doživljajo, delajo in čutijo. Takih srečanj je bilo letos povsod veliko — dokaz, da je iz leta v leto dan žena resnično bolj ljudski praznik (Foto: Hugo Rožnik)

Problemi mladih v javni obravnavi

16. marca je v Ljubljani okrajna konferenca Zveze mladine razpravljala o najrazličnejših vprašanjih. Med drugim je ocenila delo mladine med dvema konferencama in dala nekaj smernic za bodoče delo. Konferenca se je med drugim udeležila tudi predsednica občinskega komiteja ZMS v Novem mestu Lojzka Potrč. Naprosili smo jo, naj bi na kratko povedala, o čem so razpravljali v Ljubljani. Dejala je:

»Konferenca je ugotovila, da je bil v času od zadnje take konference dosežen precejšen napredek na vseh področjih mladinske dejavnosti. Mladina se je res vsestransko vključila v reševanje ekonomskih in političnih vprašanj. Pomankljivo pa je bilo delo z mladinci, ker so se aktivno premalo približali svojim članom. Prav tako smo premalo naredili za vključevanje novih mladincev v organizacijo. V novomeški občini sicer to ni večji problem saj je le 10 do 15 odstotkov mladine izven organizacije.«

— Pri čem se je razprava največ zadrževala?

»V razpravi smo obdelali zlasti dvoje perečih vpra-

šanj: kako povečati proizvodnjo in produktivnost ter tako zagotoviti oddih in pogoje za rekreacijo mladih proizvajalcev. Cutiti je bilo, da se mladina dobro zaveda svojih nalog v proizvodnji, ker je bilo ugotovljeno, da bi lahko dosegli večje gospodarske uspehe, če bi dal vsakdo od sebe vse, kar zmore. Glede oddiha in rekreacije je konferenca ugotovila, da mladina odhaja na izlete, vendar brez pravega cilja. Potrebno bi bilo usklajevati načrte s plani drugih organizacij, s Počitniško zvezo, taborniško organizacijo itd. Potrebno bi bilo pri DPM ustanoviti klub vzgojiteljev, ki bi bili v danih trenutkih vodiči na mladinskih izletih.«

— Kje so hibe pri splošnem izobraževanju šolske mladine?

»Konferenca je med drugim nakazala problem štipendistov. Malokrat se pripeti, da bi podjetje ali ustanova, ki štipendira študente ali dižake, klicala svoje štipendiste in jih seznanila s svojo proizvodnjo, problem in težavami.«

— In ugotovitve o mladini na podeželju?

»Na vasi se vedno prevladuje mišljenje, da v kmetijstvu ni perspektive. To

je tudi poglavitni razlog, da se mlad človek zelo ne rad sprijazni z dejstvom, da bo ostal doma in obdeloval zemljo. Aktivni ZMS na podeželju bi morali pri tem odigrati važno vlogo ter prikazati kmetijstvo v luči resničnega perspektivnega razvoja. Seveda bi bilo potrebno mladim ljudem nuditi možnost, da bi svoje življenjske in druge pogoje izenačili s pogoji v proizvodnji zaposlene mladine.«

— O čem ste razpravljali delegati iz novomeške občine?

»K razpravi sta se prijavila dva mladinceva iz naše občine. Razpravljala sta o tem, kako povečati proizvodnjo, in poudarila, da lahko pri tem odigrajo važno vlogo mladi strokovnjaki. Seveda bi morali ti delati na takem delovnem mestu, ki jim pripada po njihovi sposobnosti. Res pa je tudi, da mnogi strokovnjakičasoma postanejo »nedotakljivi« za vsak napredek in se prehitro zadovoljijo s tem, kar znajo. — Mislim, da je bilo zelo koristno, da smo na konferenci razpravljali tudi o pomanjkanju samskih stanovanj za mladino, ki se na delo vozi in ji je tako onemogočena vsaka organizirana dejavnost.«

Sel sem iskat to pismo.

Skoraj v vsaki vasi v pogorju naletiš na gospodarja, ki se rad baha bodisi s premoženjem, bodisi s kakim drugo stvarjo. Na Jelovem brdu je bil tak bahač posestnik in ostrir Fortuna, ki si je z vinsko kupčijo pridobil nekaj denarja. Kar sem poznal to hišo, se je bahala: oče je ob vsaki priliki metal svoje bogastvo na mizo, otroci so ga pridno posnemali. Vlekli so nekoliko na gosposko stran, posebno hči. Ta je bila dve leti pri nunah v Loki in je od tam prinesla nazaj novo ime. Prej je bila Katra, po loški šoli pa Katinka.

V gostilni pri Fortunovih sem dobil pismo, ki so mi ga pisali iz Ljubljane ter me opozarjali, da bi pisarna ne mogla dolgo več prenašati moje odsotnosti. Pri vstopu je Katinka prav sladko zagostolela: »Kako, da k nam nič ne prihajate, gospod doktor? Kaj smo se vam pa zamerili?« Vikala me je, zatorej sem bil prisiljen, da sem jo tudi vikal, kar se mi je zdelo silno zoprno.

Dekle je bilo še dosti dobre podobe, ali ticala je v nekaki gosposki kočmajki, ki se ji je kar videlo, da je bila za cenen denar kupljena pri Kajbetu v Loki. Tudi govorila je nekako po knjigi, prav po »Danici«, na katero so bili Fortunovi naročeni.

Ponovila je: »Kaj smo se vam zamerili? Gospod sodnik ostaja vselej pri nas, kadar prihaja na pravde sem gor. Kaj tisto! Dati imamo vsakemu kaj, kdor pride k nam, in naj je še tak gospod!«

Da jo potolažim: »Prinesite mi polič vina, gosposkična Katinka! To vem, da točite dobro pijačo.«

»Gosposkična« se je urno zasukala ter odhitela s poličem po vino. Ko je postavila polno steklenico predme na mizo, je prisledla ter vprašala zadovoljno: »A ni fletno pri nas?«

»Fletno!« ji odgovorim.

»Če naj se govori resnica, je daleč naokrog ni take gostilne. Sam sodnik to pravi, in ta pride daleč po svetu. To vam rečem, kjer so pravi ljudje, gre vse prav!«

»Dobro se vam godi, to je znano.«

15

Z ljubeznivim smehom me je pogledala. Pri tem se je to zoprno ženšče nekako čudno sukalo s svojim gornjim telesom, da sem moral opaziti, da ni slabo rejena v svoji kočmajki. — Vzkliknila je:

»Dobro pa že dobro! Vsako leto nese oče v hranilnico in vsak otrok ima že svojo knjižico.«

»Boste pa veliko dote imeli?«

Na to vprašanje je komaj čakala: »Lahko rečem, da bo večja kakor dota Presečnikovega dekleta.« Bila je prepričana, da me stvar zanima, zatorej je ponovila z nekim pomembnim naglasom: »Večjo pa že, kot jo bode imela Presečnikova Meta!«

Ziném tjavdan:

»Se boste pa lahko omožili.«

»Lahko pa, lahko! So že vprašali, ta in oni! Seve, kar tako pa tudi ne grem!«

Na to baharijo nisem ničesar odgovoril. Ali Katra je dalje predla:

»Oče je že dobro storil, da me je pustil dve leti pri nunah. Tam sem se veliko naučila. Če bi prišla danes v mesto, bi me prav nič ne skrbelo, in gotovo je, da bi se vedela sukati. Postavite kako drugo teslo z Jelovega brda v Ljubljano, pa bo kot miš v mleku, ki si pomagati ne ve.«

Poglejte, poglejte! Skromno se mi je odkrila ter me prepričala, da bo Katinka dobra gosposinja, postavi jo na kmetě, postavi jo v mesto! Teda dvignem slučajno oči. Prav nič nisem čul, kdaj so se od-

prla vrata, in vendar je pri vratih stala moja Meta, in zelo strupeno je zrla izpod čela. Zdelo se mi je, kakor da bi sveta Cecilija z Jelovega brda prav posebne strele spuščala na gosposkično Katinko.

Oglasila se je kratko in ostro:

»Mati pravi, da pridi domu!«

Mehko se je vmešala Katinka: »Do večerje je še dosti časa.«

»Le pojdi!« Katri niti odgovora ni dala. Odšla je, in če me uho ni motilo, je zaprla precēj trdo vrata za sabo. Katinka se je smejala: »Tako hodijo pri nas žene po svoje može!«

Plačal sem. Zunaj je Meta čakala. Nekaj časa sva molče hodila, nato se je pa kar izlilo iz nje:

»Torej tako! Doma te čakamo! Večerja že stoji in zavoljo tebe bom lačna in bo družina slabo jedla. Ves dan se pehamo kot živa živina, ti pa tukaj pri tem kolovratu — to je veljalo gosposkični Katinki — »postopaš in do Presečnikovih, ki smo vendar tvoji ljudje, kar pota več ne najdeš! Sram me je! In če češ vedeti, ti povem: tekoj se sramujem in za tebe! Dobro, da oče še ni prišel v hišo. Kj bi dejal, ko bi vedel! Tako sem huda!«

Lilo je naprej in rečem, da ne v posebno izbranih besedah. Skušal sem jo pomiriti:

»Delal sem ves dan.«

»Nič!«

»Pismo mi je prinesel gospod Jakob.«

»Nič!«

»Če hodi gospod Jakob v to gostilno, bom smel vendar tudi jaz tja.«

»Nič!«

»Pišejo mi, da moram v kratkem v Ljubljano in da je dosti dela v pisarni.«

»Nič!«

»Če pa nič, pa naj bo nič!«

»Nič!«

Tako me je prignala do Presečnika in v jezici sva stopila v hišo.

Krško pred občinsko revijo

Občinska zveza Svobod in prosvetnih društev v Vidmu-Krškem se je namenila pripraviti revijo kulturne dejavnosti za območje krške občine. Lanska podobna revija — prva te vrste je bila dokaj drugače organizirana od letošnje. Medtem ko so igralske družine nastopale po različnih odrih, je pevski in recitacijski del bil strjen na deskah krškega odra. Lani je bila namreč okrajna dramska revija prav v Vidmu-Krškem, zato ni kazalo še občinsko revijo postavljati v en sam kraj. Letos pa bo okrajna dramska in glasbena revija v Brežicah, zato je primerno, da občinska revija predstavi v Krškem, saj so dnevi demonstracij kulturno-prosvetnega dela postali v tem mestu že kar tradicija, ki je ne gre zavračati, pač pa jo je treba gojiti in razvijati. Občinska revija bo od 5. do 13. aprila. Pripravljalni

kova Rdeča kapica. Medtem ko je izbor iz dramatik skromen, pa je obilnejša vokalna glasba, ki jo bodo predstavili oktet s Senovega, moški zbor iz Brestanice, mešani zbor iz Koprivnice ter mladinski zbori iz Krškega, s Senovega, iz Kostanjevice in Leskovca. Z recitacijami se bodo predstavili Majda Zeleznik, Lidija Kozinc, Marija Planinc, Marcel Stefančič, Vera Jaluvec ter učenci TSS iz Krškega in učenci krške osnovne šole.

Z zabavno glasbo bodo nastopili ansambel STEB iz Brestanice, CELULOZAR iz Vidma-Krškega, DIDOM (gobjenci dijaškega doma v Vidmu-Krškem), KUJARJI iz Kostanjevice, SAMSON iz Leskovca, BOHORSKI FANTJE s Senovega in TAMBURASI iz Koprivnice.

Pevski zbori bodo nastopili s tremi pesmimi, skupno pa bodo zapeli Gobčevo »Lepo je v naši domovini biti mlad.« Tudi zabavni ansambli bodo nastopili s tre-

mi skladbami. Recitatorji bodo pripovedovali po eno delo v prozi ali v verzih.

Letošnjo revijo bosta dopolnila še dva filmska večera, ki jih bo ob pomoči slovenske kinoteke pripravila občinska filmska komisija iz Vidma-Krškega. Revija ima namen prikazati delo posameznih prosvetnih društev, njihova prizadevanja in uspehe v letošnji sezoni. Prav gotovo bo revija kulturne dejavnosti pomemben dogodek za krško občino.

M. S.

KUD »Ivan Cankar« iz Leskovca pri Krškem je uprizoril v soboto in nedeljo komedijo Draga Gervaisa Zaradi stanovanja.

Komedija, ki jo je režiral Marcel Stefančič, je uspela. Pohvaliti je ves ansambel, ki se je zelo potrudil, saj je večina članov mladincev. Po končani premieri se je igralcem zahvalil za njihov trud predsednik krajevne organizacije SZDL tovariš Branko Voglar. Dejal je, da je predstava uspela ter da si Leskovčani še žele takšnih prirediteljev. — Z našudiranim delom nameravajo gostovati v večih krajih naše občine in na občinski reviji, ki bo v začetku aprila v Vidmu-Krškem.

TREBNJE: o šolski reformi

Aktiv prosvetnih delavcev komunistov v Trebnjem se je minuli četrtek sestel in razpravjal o nekaterih tekočih problemih v zvezi z uveljavljanjem šolske reforme v občini. Ker navedena tema vsebuje obilico vprašanj, o katerih bi bilo potrebno izčrpnje razpravljati, so na tem sestanku razpravo omejili predvsem na nekatere organizacijske in materialne probleme, o realizaciji učno-vzgojnih smotrov in o drugih vprašanjih pa bodo razpravljali na prihodnjem sestanku.

Precej je bilo govora o delitvi osebnega dohodka po delu, o čemer so prosvetni kolektivi do sedaj vse premalo razpravljali. Zato naše šole še vedno ne nagrajujejo po pravilnikih. Tudi je opaziti med prosvetnimi delavci nepravilno nezaupanje do takega načina nagrajevanja. Gre torej za globlje in temeljitejše poznavanje bistvenih

načel nagrajevanja po delu, pa tudi za uveljavljanje teh načel, če hočemo doseči resnično osamosvojitve šole. Prav zaradi tega bo potrebno v učiteljskih kolektivih mnogo več razprave o teh vprašanjih. Na sestanku so govorili tudi o pomanjkanju kadrov, o njihovih življenjskih razmerah zlasti na podružničnih šolah, ki so večidel oddaljene od centrov, o stanovanjskih problemih, o delu učiteljskega v družbenih organiza-

cijah itd. Na sestanku so sprejeli nekatere sklepe v zvezi z obravnavanimi problemi, pri čemer se bodo prav posebno komunisti zavzeli, da bodo uresničeni.

V. V.

Lužiskosrbska umetnost med nami

V soboto popoldne se je v začasnih razstavnih prostorih kostanjeviškega Doma kulture zbralo lepo število do-

mačinov in gostov, med katerimi je tov. Lado Smrekar pozdravil tudi predsednika OHO SZDL Krško tov. Lojzeta Stiha in podpredsednika Društva prijateljev lužiskih Srbov v Zagrebu tov. Jakoba Jakobčiča, rojaka iz Adlešičev. Zal je minula huda zima popolnoma uničila prejšnji razstveni prostor v starem kostanjeviškem dvorcu, tako da bodo poslej likovne razstave v I. nadstropju Doma kulture (zadružnem domu). O Lužiskih Srbih v Nemčiji je nato predaval tov. Tone Glavan, publicist iz Ljubljane. Predstavil nam je njihovo zgodovino, preteklost in sedanjost. Lužiški Srbi so živ dokaz, da naroda, ki hoče živeti in ki ima jekleno voljo in vero vase, pa čeprav je še tako majhen, ne more nihče uničiti. To so poskušali tudi nacisti, ki so prizadejali po letu 1937 Srbom v Lužicah ogromno škodo, vendar jih niso mogli narodnostno strčiti. V Nemški demokratični republiki se je po letu 1945 vse spet obrnilo na bolje; že dve leti po končani vojni so imeli Lužiški Srbi v Budišinu spet svojo tiskarno in svoje časnike, leta 1948 pa je spet izšla prva srbska knjiga. Tovariš Glavan je opisal nato književnost in ustvarjalce lužiskosrbske literature, nato pa je še posebej predstavil slikarja in publicista Merčina Nowaka — Njehornskega, poeta najmanjše slovanske družine, njegovo življenje in ustvarjanje. Kot svoboden umetnik je Nowak napisal tudi že devet knjig, posebno pa slovi kot ljudski umetnik slikar, ki bi ga lahko primerjali z našim Maksimom Gasparijem. Predavatelj je nato popeljal gledalce po razstavi, kjer smo videli 73 akvarelov, grafik in ilustracij Merčina Nowaka.

Se prej je z izvirno recitacijo lužiskosrbske pesmi in z njenim prevodom v slovenščini predstavil poezijo naroda, ki je stoletja vztrajal kakor otoček sredi germanstva in se prav po zaslugi svoje kulture tudi obdržal na površju. Zanimiva razstava lužiskosrbskih grafik in ilustracij bo odprta dalj časa; njen ogled toplo priporočamo. Mlc

»Govorica barv in kamna«

Delavska univerza v Novi Gorici je organizirala razstavo o razvoju kultur pod naslovom »Govorica barv in kamna«. Razstava obsega 10 ciklov, vsak cikla pa je na 10 do 15 panojih, ki vsebujejo barvne reprodukcije in spremno besedilo.

O likovni vzgoji v Slovenjem Gradcu

22. in 23. marca je bil v Slovenj Gradcu seminar o likovni vzgoji, ki ga je pripravila likovna komisija pri Zvezi Svobod in PD LRS v sodelovanju z domačim Umetnostnim paviljonom. Seminar je obravnaval zlasti podudne račne likovne vzgoje.

Popravek

Popravljamo neljubo tiskarsko napako, ki je nastala pretekli teden v članku »Za študij socialističnega gibanja pri Slovencih pomembna knjiga«. V oklepaju 2. stavka v šestem stolpcu je med drugim zapisano, da je hitlerjevska Nemčija z berlinsko Olimpiado »zakrivila« strahote terorja, ki je takrat že besnel po Nemčiji. Pravilno pa mora biti zapisano »zakrivala«.

UREDNIŠTVO

OBISČITE

v Dolenjskem muzeju razstavo slik in ilustracij Zdenke Golob-Borčič in razstavo knjig ter tiskov slovenskih žena. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 13. ure. Vstop prost.

odbor, ki je prav zaradi tega pred dnevi obiskal vsa društva po terenu, je pripravil program dramskih del, recitacij, pevskih zborov in zabavnih ansamblov. Dramatika bo zastopana to pot s tremi komedijami: Franck: Sreča na upanje, Gervais: Zaradi stanovanja, Firner: Kukavičje jajce. Mladini bo namenjena Gorinš

Posvet o klubskih seminarjih

Sosvet za klube pri svetu Zveze Svobod je razpravjal o seminarjih za vodje klubov v okrajih in o programu osrednjih klubskih seminarjev. Za njih pridobitev in povezavo, vodij klubov bodo okrajne komisije za klube organizirale več seminarjev in posvetov. Na teh se bodo pripravljali za osrednje klubske seminarje, ki bodo v Radovljici. Udeleženci radovljiskega seminarja (med 24. junijem

in 1. julijem) se morajo prijaviti najkasneje do 20. aprila letos. Sprejeti kandidati bodo že prej dobili študijsko gradivo, ki ga bodo obravnavali na seminarju, in programe za klube. Programi obravnavajo zlasti vlogo klubov v kulturnem in političnem življenju, njihov mesto v estetskem izobraževanju, družabnem življenju, zabavi, razvedrilu, ter metodološke in organizacijske probleme.

Merčün Nowak: ILUSTRACIJA (iz LETEČE LADJE, zbirke lužiskosrbskih pravlic, izdala Mladinska knjiga, Ljubljana, 1959) — V Domu kulture v Kostanjevici na Krki je odprta razstava 73 grafik, akvarelov in ilustracij Merčina Nowaka-Njehornskega, ki jo je organizirala Gorjupova galerija.

Prvi uspehi glasbene šole v letošnjem letu

Na četrti interni produkciji Glasbene šole v letošnjem šolskem letu smo lahko videli prve uspehe učencev te šole. Učenci od 1. razreda pa do 6. razreda so pokazali svoje znanje in muzikalne sposobnosti staršem in prijateljem. V mali sobici, s katero razpolaga Glasbena šola, smo slišali zvoke klavirja, trobente, violine in harmonike. Vse od prvih točk, ki so predstavljale znanje nižjih, predvsem pr-

vih in drugih razredov, pa do zadnjih, kjer so bili zastopani višji 5. in 6. razredi, je bilo čutiti solidno pripravo učencev kakor njihovih učiteljev. Mnogi učenci so mojstrsko odigrali pripravljene skladbe.

Ze pri prvih točkah, ki so jih izvajali prvi razredi (Metka Gošnik, Alenka Doljak), je bilo čutiti solidno pripravo in muzikalno interpretacijo naših najmlajših. Z razredi pa

se je kvaliteta stopnjevala. Ne samo na klavirju, temveč tudi na ostalih instrumentalnih (violina in trobenta), so učenci pokazali zadovoljivo znanje. Tako je Marjan Grile s trdnjo in čisto intonacijo zelo presenetil poslušalce. Tudi Uroš Dular je pokazal, da je vztrajno delo pogoj za dobro obvladanje trobente. Njegov ton, čeprav je gobjenec šole v drugem razredu, je zelo lep in daje upanje, da bo iz Dularja nastal dober igralec trobente.

Tudi Slavko Brkič in Matej Mihelčič (violina) sta odlično zaigrala. Prav tako je Janez Petelinkar iznenadil z izvajanjem na klavirju. Sodelovali so še Marko Spiler, Olga Grimsčič, Milena Mahanje, Sonja Gril. Proti koncu produkcije pa sta zelo lepo zaigrali dokaj zahtevne skladbe na klavir Maja Klemenčič, ki je igrala Bachov Preludij št. 2, in Marija Krisper, ki je interpretirala Schyttovo Kaj poje potoček (obe iz 5. razreda). Kljub tremi, ki je pri učencih ob nastopu zelo močna, se je pokazalo, da je le znanje tisto, ki privede učenca do solidnega igranja, in da mnogokrat tréma izvajalca le skoncentrira. Četrta interna produkcija v

sredo je pokazala, da se učiteljski kolektiv Glasbene šole zaveda svoje naloge, ki jo ima pri vzgoji bodočih glasbenikov in glasbene publike v Novem mestu. Podobne prireditve bodo v Glasbeni šoli vsak mesec. Šola pripravlja program, s katerim namerava gostovati v novomeški bolnici in v bližnjih krajih Novega mesta. J. E.

Marko Spiler iz 2. razr. na produkciji pretekli teden

Zdenka Golob-Borčič: MOTIV IZ SLAVONIJE

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

12

Torgler je sodeloval že od leta 1920 v komunistični partiji Nemčije in že 1924 postal član Reichstaga in bil to vse do dneva aretacije. Bil je zvest sin delavskega razreda, ki si ni delal utvar. Bil je goreč kritik nacional-socialističnih terorističnih dejanj in je opozarjal, da mora delavski razred fašizem uciniti.

Zato in morda prav zato so preiskovalni organi skupno s policijo pripravljali od prvega trenutka dalje obroč lažnih prič proti Torglerju. Usodni naj bi bili tudi dve aktovki, v katerih naj bi Torgler prenašal gorivo. Torgler je v njih nosil časopise.

Nastopile so priče, ki so Torglerja videle s težkima aktovkama. Začelo se je dokazovanje. Kdaj je odšel iz palače? Priče in zopet priče. Na protiprocusu v Londonu je Koennen dokazal, da sta zapustila palačo kmalu po osmi uri, saj sta povečerjala že pred deveto uro v restavraciji »Aechinger«.

Nastopili so trije ugledni nacional-socialisti: Karwache, Frey in avstrijski nacional-socialist Kroyer. Kratka pripomba: Karwache je bil leta 1925 izključen iz komunistične partije zaradi poverbe.

Ti trije naj bi dokazali, da je bil Torgler povezan z van der Lubbejem in da so ga videli v njegovi družbi. Nato so prešli na dokazovanje, da se je Torgler družil z obojenimi Bolgari, predvsem s Popovom. Ta izmišljena zveza ni bila posrežena. Popov zna le nekaj nekaj nemških besed, Torgler pa ne zna bolgarsko. In vendar so priče hitele trditi, da sta se pogovarjala.

Pripeljali so priče iz kriminalnih zaporov, duševno bolne in tudi volnne. Vrstijo se: Lebermann, Kuntzak, Grothe, Zimmermann.

Torgler je bil neustrašen. Najprej je dokazal, da van der Lubbe nima nič skupnega s komunisti in da je celo njihov sovražnik. Jasno je ugotovil, da obstoji van der Lubbe kot komunist le v nemškem nacističnem tisku. Torglerju njegov branilec dr. Sack ni pomagal. Da je bil Torgler oproščen, ni branilca zahteval. Tudi pozneje, ko Torglerja niso izpustili in so ga poslali v koncentracijsko taborišče Oranienburg, se branilec ni zganil. Da Torgler je moral v taborišče, ker je na procesu ponosno dejal:

Popov in Tanev

Arcirali so ju 9. marca. Student Popov je razumel le nekaj nemških besed, čevljar Tanev pa sploh ni razumel nemško. Na procesu sta ostala nekako v ozadju, ker sta govorila preko tolmača in nista vedela, če le-ta pravilno prevaja njune izjave. Nista mogla pregledati protokolov in nista niti vedela, če so njune izjave pravilno zapisane. Toda morala sta biti prava moza, saj sta vzdržala vsa mučenja v nacističnem zaporu.

Oba sta bila borca v vrstah bolgarskega delavstva. Okusila sta že bolgarske fašistične zapore. Vedela sta, kaj pomeni, če pade socialist v fašistične kremplje.

Popov je bil star 35 let. Nekoč je študiral pravo. Sodeloval je v protifašističnem uporu 1923 in ko upor ni uspel; je emigriral iz Bolgarije. V Bolgarijo se je vrnil leta 1931 kot član centralnega komiteja partije. Ujeli so ga in zaprli. Iz zapora je uspel pobegniti in spet je zapustil svojo domovino kot begunec. V Nemčijo je prispel 3. novembra 1932 — prvič v svojem življenju.

Tanev je še mlajd stopil v komunistično stranko Bolgarije. Oče mu je padel v uporu proti Turkom 1906. leta. Ze 1925 je bil zaradi komunizma obsojen na 12 let zapora.

Priče, ki so nastopile proti Tanevu in Popovu, so bili nacional-socialisti in kriminalci. Dokazovali so, da so ju videli v palači Reichstaga v družbi s Torglerjem. National-socialist Frey priča, da se je Popov (ki ne zna govoriti nemško) pogovarjal s Torglerjem (ki ne zna bolgarsko) s komunistične skupine v Reichstagu. Inženir Boguhn priča, da je videl Taneva, kako je tik pred požarom zapušal palačo skozi vrata številka pet. Boguhn je že takoj po požaru na policiji izjavil, da je videl nekoga človeka, ki je ob omenjeni uri zapustil palačo. V protokolu je zapisano, da ni mogel opisati, ali je dotični nosil klobuk ali kapa. Zato tudi ni mogel opisati obraza in las. Toda že tri tedne pozneje, ko so ga soočili s Popovom, se mu zjastni in izjavi v zapisniku, da se njegov prvi opis moza ujema s Popovom. Najprej je trdil, da je mož nosil sive hlače, na procesu pa trdi, da so bile hlače modre.

Na procesu se je Dimitrov jedko ponorčeval iz priče: »Mislim sem, da je priča inženir. Sedaj ugotavljam, da je romanopisec.«

Druga priče so spet trdile, da so ju videli v Nemčiji že prej. Priče postajajo smešne, ko pred sodiščem ugotavljajo, da ni tako. Nekatere priče umikajo svoje prejšnje izjave. Če priče niso izjavile tistega, kar je bilo sodišču všeč, niso odhajale s sodišča domov, temveč v zapor.

Glavna priča proti Bolgarom je bil natak Helmer iz restavracije »Bayernhofe« na Potsdamski cesti. Helmer je videl sliko van der Lubbeja v časopisu. Nemška policija je razpisala istočasno nagrado 20.000 mark za tistega, ki bi odkril Lubbejeve sodelavce. Helmer je zato 9. marca, ko so prišli Dimitrov, Tanev in Popov na kosilo v restavracijo, misleč, da so to trije Rusi — polkralj policijo, ki jih je aretirala in zaprla. V preiskavi je Helmer izjavil, da so večkrat jedli v restavraciji skupno z van der Lubbejem; predvsem Dimitrov in Tanev, Popov pa samo enkrat.

Svatovanje je najlepši dan v družini na Dolenskem. Dolga in ostra zima je spravila izpod pristrstevkov vse sani in ko pridejo vse priče in godce, se začne vesela pot...

„Odvetnik“ brez osnovne šole

V Mondoviju v severni Italiji se je te dni pričel proces proti 33-letnemu Battisti Vadi, obtoženemu raznih goljufij in denarnih prevar. Vada je doslej opravljal več vrsto poklicev, za katere pa ni imel nobene kvalifikacije — bil je med drugim zidar, mehanik delavec, trgovec z živino in lesom, geometer, preprodajal je zemljišča, v zadnjih sedmih letih pa je opravljal posle splošnešenege zagovornika.

Pred petimi leti se je Vada naselil v mestecu Ceva pri Mondoviju. Do prvih strank je prišel tako, da je nad

KAMENA DOBA V 20. STOLETIJU

V začetku tega leta je neka francoska znanstvena ekspedicijska etnologov in zdravnikov prodrla v osrednje predele Gvajane, ki so zaradi ekvatorialnega pragozda skoraj popolnoma odrezani od sveta. Znanstveniki so našli na ostanke plemena, za katero je po svetu vladalo splošno prepričanje, da je izumrlo: to so tako imenovani »Oyanase«, potomci ljudi, ki so nekaj prabivali na Karibskih otokih. Našli so jih vsega skupaj okoli 250, razdeljeni pa so v sedem plemenskih družin. Živijo, kot so živeli njihovi predniki v kameni dobi; od njih se razlikujejo le po tem, da uporabljajo nekaj železnega orodja.

JACK LONDON:

KRISTOF DIMAČ

PRIPREDIL: Stanko Simenc RIŠE: Janez Gruden

145. Labiskwee je opazila, da se na Kriševem obrazu skriva žalost. »V tvojih očeh vidim hrepenenje po svetu,« mu je rekla. »Ali želiš nazaj v svet?« Sele zdaj je spoznal, kako mu je Joy draga. »Povedal si mi, kaj je ljubezen,« mu je rekla. »Pomagala ti bom zbežati nazaj v svet. To naj bo preizkušnja moje ljubezni.«

Meso mleko iz zraka?

Ta naslov le v malenkostni meri ilustrira velike možnosti za prehrano kar 26 milijard ljudi, torej osemkrat več, kot jih na vsej zemlji živi danes. Pravzaprav gre le za preskrbo z mlekom in mesom. Obojega bi lahko pridelali v zadržljivih količinah, če bi imeli na razpolago cenena umetna gnojila.

To si prizadeva angleška družba Imperial Chemical Industries, ki je pravkar pričela graditi tovarno za proizvodnjo amoniaka za najnežnejšem proizvodnem procesu. Jedro vsakega problema je namreč v obdelovanju zemlje z velikimi količinami dušika. Tako se imenuje obdelovalna metoda, ki prinaša največje možne donose trav, zeljavljajev, bogati uporabi dušičnih umetnih gnojil. Ta umetna gnojila proizvajajo iz amoniaka, prej omenjen proces angleške industrije pa je ceneno pridobivanje amoniaka iz zraka, olja in pare.

Obdelovanje zemlje z velikimi količinami dušičnih gnojil prinaša presnetilne uspehe. Angleška družba, lastnica novega procesa za proizvodnjo amoniaka, se ukvarja s poskusi, pri katerih uporabljajo velike količine dušika na dveh enakih farmah. Eno farmo obdelujejo kot doslej: na 20 ha zemljišča redi 22 krav. Dobiček od prodaje mleka je bil na tej farmi okrog 750 funtov šterlingov. Na drugi farmi, ki so jo izdatno gnojili z dušičnimi gnojili, je bilo dovolj krme za 32 krav, farmarjev dobiček od prodaje mleka pa se je povzpел skoraj na dva tisoč funtov. Seve-

in znanstvene raziskave v Oxfordu. V svojem članku, ki se je pred kratkim pojavil v časopisu New Scientist, dokazuje, da lahko v tropskih krajih s to metodo dosežejo 16-krat večji pridelek trave kot v veliki Britaniji. Za primer navaja te številke: na tamkajšnjih področjih bi morali za pogojitev uporabiti 800 do 900 kg tega gnojila na hektar letno. Če upoštevamo rast tropskih trav, bi jih morali sprosti kositi in pokladati živini v obliki obrokov, namesto da se živali prosto pasejo. Zato pa bi morali živino postaviti v hleve, da bi jih zaščitili pred posebnimi klimatskimi razmerami v teh področjih.

Clark smatra, da bi na četrtini hektara zemlje lahko proizvedli dovolj mleka in denar, in dostavljam vam bom najpopolnejši stroj. Neki Indijec želi, da mu pošljejo denar za njegova znanstvena odkritja. Po njegovem je namreč sonce hladno kot stena. Trikrat so ga že zavrnili, a še ni izgubil volje in se je letos spet javil. Neki Norvežan pa trdi, da je prodrl v skrivnost Stradivarijevih in Gvarnerijevih violin.

Medtem pa po pravilih avtomatsko odpadejo vsi teki kandidati, ki se sami predlagajo. Potrebno je, da predlog pošlje eno od 4000 kvalificiranih osebnosti in ustanov, katerim vsako leto pošljejo pozive za predloge kandidatov za Nobelovo nagrado.

Zdravniki balramske bolnišnice, v katero so prenesli Ramuja, so ugotovili, da je otrok v resnici odrasel med divjimi živalmi. Preteklo je osem let. Kakšna je Ramujeva usoda danes? Se sedaj je v bolnišnici. V vsem tem času so se zdravniki trudili, da bi se Ramu odvadili svojih »volčjih navad« in da bi to nesrečno bitje vrnil človeški družbi.

Zdravniki in psihiatri so tudi izjavili, da so v naporih, ki naj bi iz Ramuja napravili pravega človeka, dosegli nekaj uspeha, čeprav se sedaj ne more točno izgovarjati besed. Toda že sprejema hrano, ki mu jo pripravljajo ljudje; lahko pa tudi izraža in razume čustva, lastna človeku. Toda znanstveniki si do danes še niso enotni, kako je volčji sin živel od 17. januarja 1954.

Kako je Ramu preživel prvih osem let svojega življenja? Ali so ga pri postaji v resnici pustili volkovi sami? Ali so ga morda našli ljudje in ga zapustili, ker ga niso mogli hraniti? Nekateri znanstveniki verjamejo, da je Ramu le slaboumen otrok, ki so ga starši zavrgli. Toda proti tej domnevi govore razmeroma veliki uspehi pri njegovi prevzgoji v bolnišnici, v kateri se zdravi. Potrebnoval je namreč samo tri mesece, da se je privadil na zdravniško osebo, ki ga je negovala. Kmalu se je v njem prebudilo zanimanje za igranje.

Zanimivo je tudi, da čuti Ramu že od vsega začetka svojega življenja veliko ljubezen do psov in volkov. Nekoč so ga odpeljali v mestni živalski vrt. Zelo se je zanimal za volkove, počakal je tudi željo, da bi ostal z njimi v kletki. Znanstvenikom bi v njihovih prizadevanjih lahko pomagal le Ramu sam, toda na to za zdaj še ne moremo računati. Ramu še molči.

Z najnovejših statističnih podatkih živi v sovjetski republikli Georgiji največ starih ljudi na svetu. To je namreč področje, v katerem doseže visoko starost največje število prebivalcev, in to v zelo dobrem zdravstvenem stanju. Od 62.000 prebivalcev tega področja jih je več kot 2000 starih nad sto let. Po te častitljivi starosti se posebno odlikujejo žene. Tako starih je namreč dvakrat več kot moških.

Opazovanja so pokazala, da se ti ljudje za svojo starost lahko zahvaljajo svoji delavnosti in hili, na polju in drugod tudi v letih, ko ljudje drugih dežel že zdavnaj uživajo pokojnino. Menijo pa, da delo ni najvažnejši vzrok dolgega življenja Georgijcev, ampak da obstaja še vrsta drugih. Prav zato so pred nedavnim ustanovili posebno skupino znanstvenikov, ki bo poskušala odkriti skrivnost starosti teh ljudi.

Z reaktivnim motorjem nad zamete

Na železniški postaji Wrocław na Poljskem in v njeni bližini so preteklo zimo preizkusili nov način odstranjevanja snežnih zametov na progi. Lokomotiva je pred seboj potiskala nekaj oder, na katerem je bil pritrjen letalski reaktivni motor. Plini, ki so izhajali iz motorja, so imeli temperaturo okrog 250 stopinj Celzija, zaradi katere so se snežni zameti in led, ki so pokrivali progo, takoj stopili. Poizkus je dal dobre rezultate in so ga izvedli v prisotnosti ministra za promet. Avtor te ideje je direktor okrožne direkcije železnic v Wrocławu inž. Konstantin Pieterkjev. Kot kaže, bodo ta sistem z malenkostnimi izboljšavami uvedli na vsem poljskem železniškem omrežju.

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

Sto ljudi hoče Nobelovo nagrado

Vsaako leto se ponavlja ista zgodba. Skoraj sto ljudi na leto želi Nobelovo nagrado. Pripravljeni so, da ji prav oni zaslužijo za svoje uspehe na področju fizike, književnosti, medicine, kemije ali v borbi za mir.

Letos je prošnjo poslala tudi neka žena, ki vodi šolo za manekene. V prilogi je poslala svojo knjigo nasvetov, kako je moč postati manekena. Ta meni, da bi zavoljo njene knjige lahko bila nagrajena z Nobelovo nagrado za književnost.

Nekateri vsako leto poskušajo srečo. Neki Italijan je s predlogom poslal skico svojega »nepogrešljivega« sistema za proizvodnjo dežja tam kjer je najpotrebnejši.

Se poprej so mnogi prijavljali svoj »perpetuum mobile«. Zdej to ni več v modi, vendar je tudi letos nekdo pisal: »Pošljite mi

»Poroka« dvajset let po smrti

Vera nekaterih Azijcev v duhove in nadzemske demone je pred dnevi privedla do nevsakdanje poroke. Kitajka in Kitajec, ki sta bila v otroških letih velika prijatelja, vendar sta že več kakor dvajset let mrtva, sta bila med svečanimi ceremonijami — poročena. Oba umrta sta pri obredu predstavljali dve lutki, ki so ju ob koncu skupaj z drugimi poročni darili sežgali. Poročni obred so izvedli na podlagi izjav sorodnikov, ki so zatrjevali, da sta se želela oba pokojnika že davno poročiti.

BELI KENGURU

Pedeset čisto belih kengurjev je vzgojil Edward Hallstrom na svojem zasebnem živalskem vrtu blizu Sidneyja (Avstralija). Pred dvanajstim leti je Hallstrom dobil prvega kengurja-albina, a šele po devetih letih križanja se je rodil prvi bel mladček.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

astronavtika še letos?

»Poroka« dvajset let po smrti

BELI KENGURU

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

»Pa je vendarle konec zime!« je prejšnji teden vsa vzradoščena volčklina tudi Danica Skedelj iz Javorovice, učenka 4. razr. osnovne šole v Drči. (Foto: Rožnik)

Novo metodo za proizvodnjo žganja

Proizvajalec žganja v sovjetski Moldaviji so izmislili novo metodo, po kateri lahko v bori trih mesech dobe žganje enake kvalitete, kot če bi bilo staro že tri leta.

»Poroka« dvajset let po smrti

BELI KENGURU

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

Z reaktivnim motorjem nad zamete

Na železniški postaji Wrocław na Poljskem in v njeni bližini so preteklo zimo preizkusili nov način odstranjevanja snežnih zametov na progi. Lokomotiva je pred seboj potiskala nekaj oder, na katerem je bil pritrjen letalski reaktivni motor. Plini, ki so izhajali iz motorja, so imeli temperaturo okrog 250 stopinj Celzija, zaradi katere so se snežni zameti in led, ki so pokrivali progo, takoj stopili. Poizkus je dal dobre rezultate in so ga izvedli v prisotnosti ministra za promet. Avtor te ideje je direktor okrožne direkcije železnic v Wrocławu inž. Konstantin Pieterkjev. Kot kaže, bodo ta sistem z malenkostnimi izboljšavami uvedli na vsem poljskem železniškem omrežju.

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

„Volčji sin“ še vedno molči

Zdravniki in psihologi so dosegli pri prevzgoji »volčjega sina« (otroka, ki je prvih osem let življenja preživel med volkovi) le malenkostne uspehe — Ramu še vedno ne govori

17. januarja 1954 je svet preletela senzacionalna vest. Pri postaji indijskega mesta Lakhnuu so našli volčje dete — umazano in sestradano človeško bitje, ki je, po vsem sodeč, odraslo med volkovi. Malčka so imenovali Ramu. Hodil je po vseh štirih, zaradi tega so se na njegovih stopalih in dlaneh izoblikovali debeli, trdi sloji kože. Leva roka je bila popolnoma podobna šapi zveri. Imela je dolge, upognjene nohte. Vse njegovo telo, posebno leva stran, je bilo pokrito s podplutbami.

Ramu je jedel samo surovo meso, ki ga je znal s svojo nenavadno razvitim vonjem že na veliko daljavo. Voda je lokal, kot je to navada pri psih. Posebno občutljiv je bil do električne svetlobe. Če se mu je kdo približal, je besno zarenčal in poskušal zagristi, če se ga je kdo hotel dotakniti.

Zdravniki balramske bolnišnice, v katero so prenesli Ramuja, so ugotovili, da je otrok v resnici odrasel med divjimi živalmi.

Preteklo je osem let. Kakšna je Ramujeva usoda danes? Se sedaj je v bolnišnici. V vsem tem času so se zdravniki trudili, da bi se Ramu odvadili svojih »volčjih navad« in da bi to nesrečno bitje vrnil človeški družbi.

Zdravniki in psihiatri so tudi izjavili, da so v naporih, ki naj bi iz Ramuja napravili pravega človeka, dosegli nekaj uspeha, čeprav se sedaj ne more točno izgovarjati besed. Toda že sprejema hrano, ki mu jo pripravljajo ljudje; lahko pa tudi izraža in razume čustva, lastna človeku. Toda znanstveniki si do danes še niso enotni, kako je volčji sin živel od 17. januarja 1954.

Kako je Ramu preživel prvih osem let svojega življenja? Ali so ga pri postaji v resnici pustili volkovi sami? Ali so ga morda našli ljudje in ga zapustili, ker ga niso mogli hraniti?

Nekateri znanstveniki verjamejo, da je Ramu le slaboumen otrok, ki so ga starši zavrgli. Toda proti tej domnevi govore razmeroma veliki uspehi pri njegovi prevzgoji v bolnišnici, v kateri se zdravi. Potrebnoval je namreč samo tri mesece, da se je privadil na zdravniško osebo, ki ga je negovala. Kmalu se je v njem prebudilo zanimanje za igranje.

Zanimivo je tudi, da čuti Ramu že od vsega začetka svojega življenja veliko ljubezen do psov in volkov. Nekoč so ga odpeljali v mestni živalski vrt. Zelo se je zanimal za volkove, počakal je tudi željo, da bi ostal z njimi v kletki. Znanstvenikom bi v njihovih prizadevanjih lahko pomagal le Ramu sam, toda na to za zdaj še ne moremo računati. Ramu še molči.

Dolge življenje Georgijcev

Z najnovejših statističnih podatkih živi v sovjetski republikli Georgiji največ starih ljudi na svetu. To je namreč področje, v katerem doseže visoko starost največje število prebivalcev, in to v zelo dobrem zdravstvenem stanju. Od 62.000 prebivalcev tega področja jih je več kot 2000 starih nad sto let. Po te častitljivi starosti se posebno odlikujejo žene. Tako starih je namreč dvakrat več kot moških.

Opazovanja so pokazala, da se ti ljudje za svojo starost lahko zahvaljajo svoji delavnosti in hili, na polju in drugod tudi v letih, ko ljudje drugih dežel že zdavnaj uživajo pokojnino. Menijo pa, da delo ni najvažnejši vzrok dolgega življenja Georgijcev, ampak da obstaja še vrsta drugih. Prav zato so pred nedavnim ustanovili posebno skupino znanstvenikov, ki bo poskušala odkriti skrivnost starosti teh ljudi.

Z reaktivnim motorjem nad zamete

Na železniški postaji Wrocław na Poljskem in v njeni bližini so preteklo zimo preizkusili nov način odstranjevanja snežnih zametov na progi. Lokomotiva je pred seboj potiskala nekaj oder, na katerem je bil pritrjen letalski reaktivni motor. Plini, ki so izhajali iz motorja, so imeli temperaturo okrog 250 stopinj Celzija, zaradi katere so se snežni zameti in led, ki so pokrivali progo, takoj stopili. Poizkus je dal dobre rezultate in so ga izvedli v prisotnosti ministra za promet. Avtor te ideje je direktor okrožne direkcije železnic v Wrocławu inž. Konstantin Pieterkjev. Kot kaže, bodo ta sistem z malenkostnimi izboljšavami uvedli na vsem poljskem železniškem omrežju.

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

— Ze sedmič vam rečem: denar ali življenje!

— Ali se ti ne zdi, da nekdo kliče na pomoč?

Vodilnega kadra je premalo

V Domu JLA v Brežicah je bil 17. marca letni občni zbor občinske gasilske zveze. Prisostvovalo je nad 90 delegatov in gostov, med njimi tudi poveljnik okrajne gasilske zveze Celje Ivan Pasero, predsednik ObLO Brežice Milan Sepetave, predsednik ObO SZDL Ivan Zivič ter še drugi gostje iz Brežic, Samobora, Podsedca in Zaprešiča.

V brežiški občini je 31 gasilskih društev z 818 aktivnimi in 397 neaktivnimi člani, razen njih pa je še precej podpornih članov. Med člani je 113 žena in mladink, 138 mladincev in 80 pionirjev. Glede na tolikšno število

društev je članstvo dokaj skromno po številu, zato naj bi društva skušala pridobiti v svoje vrste še več mladine in pionirjev.

Občinska gasilska zveza je posvetila posebno skrb organizaciji centrov za ideološko in strokovno vzgojo članov. Prav tako se zavzema za vsestransko sodelovanje z gasilskimi zvezami iz sosednjih občin. Po reorganizaciji okrajja Novo mesto so občine Brežice, Videm-Krško in Sevnica ustanovile Posavsko brigado gasilcev, v katero je vključenih nad 80 gasilskih društev. Ta organizacija skrbi za enotno organizacijo gasilstva v Posavju. V preteklem obdobju so organizirali seminar za tajnike

gasilskih društev in tečaj za deseterčke-pionirje.

Nekatera društva premalo skrbijo za vzgojo kadrov, zato bi bilo prav, če bi gasilci segali po strokovni literaturi in se vsaj nekateri udeležili seminarjev za izprane gasilce. Premalo je tudi častniškega in podčastniškega kadra. V bodoče bo treba najti tesnejši stik z ostalimi organizacijami po vaseh, zlasti s SZDL in sosednjimi gasilskimi društvi. Društva iz Brežic in okolice bodo morala v bodoče bolj paziti na ureditev vodovodov in hidrantov, ker se je večkrat zgodilo, da so bili pri gašenju hidranti pokvarjeni.

V razpravi je bilo stavljenih več koristnih predlogov. Tako je predsednik ObLO Brežice poudaril, da bo treba v centrih gasilska društva okrepiti. V planu za letošnje leto je nabava gasilske opreme (s posojilom) za 11 do 13 milijonov dinarjev.

Poveljnik okrajne gasilske zveze je govoril o preventivni službi in o vzgoji kadra, poveljnik posavske brigade pa o organizaciji gasilstva v Posavju.

Predsednik občinske gasilske zveze iz Zaprešiča je v imenu gasilske zveze LRS podelil najvišja gasilska odlikovanja zaslužnim gasilcem Jožetu Jurkasu in Franju Zorku. Delegati so sprejeli še nekaj sklepov, zaključni račun za leto 1962, proračun za tekoče leto in delovni načrt.

Letošnji občni zbor gasilске zveze v Brežicah je bil eden najboljših, udeležba pa je bila skoro stoo odstotna.

M. A.

Delavec Obrtnega kovinskega podjetja Dobova pri delu. Lani je prizadeveni kolektiv, ki je pred nekaj leti z lastnimi močmi ustvaril obrat, naredil že za 122 milijonov dinarjev vrednosti.

NA NOVI POTI

Do nedavnega je v Brežicah prevladovalo mišljenje, da mladina ni resna in da misli samo na zabavo. Novo ustanovljeni mladinski aktiv v Brežicah, ki ima nad 25 članov, pa želi dokazati, da so trditve nekaterih napačne.

Od ustanovitve aktiva do danes je preteklo komaj 5 mesecev. V tem času so na lastno željo imeli že več predavanj: o aktualnih političnih dogodkih v svetu in doma, o razvojni poti jugoslovanskega gospodarstva, o razvoju kmetijstva na Svedskem in pri nas ter o razvoju kmetijstva v občini Brežice.

Mladinci se udeležujejo tudi drugih strokovnih predavanj in skoraj vsi obiskujejo šolo za življenje.

Ze samo to, da se je mladina povežala in začela z organiziranim delom, dokazuje, da se je stanje zadovoljivo popravilo. Vsekakor bodo morale ostale družbeno-politične organizacije na področju mesta Brežice mladinske mu aktivu nuditi še večjo pomoč, predvsem pri nadaljnjem idejnovzgojnem delu.

Stanovanjska skupnost pripravlja obrat družbene prehrane

Preurejanje Stirnovega lokala v Brežicah, kjer bo stanovanjska skupnost 1. junija odprla obrat družbene prehrane, poteka ugodneje, odkar je popustil mráz. Po predračunu bo veljala preureditev 4 milijone 500 tisoč dinarjev. Zal pa se pri zidarskih delih v stavbi pojavljajo pomanjkljivosti, na katere ni bilo mogoče vnaprej računati, tako da se bo preureditev podražila za nekaj sto tisočakov. Lesena stropna konstrukcija stavbe je na primer tako dotrajala, da jo je bilo treba zamenjati.

Novi štedilnik znamke Goran iz Zagreba je že pripravljen za montažo. Obrat bo opremljen s tisočlitrsko hladilno omaro in s hladilnim pultom za delikateso. Oprema v bifeju bo nova, medtem ko bodo v jedilnici obrata uporabili opremo iz mlečne restavracije in jo dopolnili.

Občinski ljudski odbor v Brežicah kaže za napore stanovanjske skupnosti veliko razumevanje in tudi vnaprej obljublja obratu raz-

ne olajšave. Stanovanjska skupnost je za preureditev najela 2 in pol milijona dinarjev posojila na desetletno vračilo, garancije pa je dal ObLO. Preostanek del bodo financirali deloma z dotacijo ljudskega odbora, ki je že prispeval 500 tisoč dinarjev, deloma pa z lastnimi sredstvi. Ta sredstva je skupnost ustvarila s svojimi rednimi dohodki, ker je stroške za svojo dejavnost lani krila s pomo-

možjo servisov. Ljudski odbor bo, kot je dogovorjeno, oprostil stanovanjsko skupnost plačila najemnine za prostore, v katerih bo obrat deloval, ta znesek pa bo obračunal kot vračilo za svoj prispevek pri preurejanju obrata.

Pišce: zakaj samo obljube?

V našem tedniku je bil 20. decembra preteklega leta objavljen pod naslovom »Kdo je kriv?« članek glede ustavitve avtobusnega prometa na cesti Brežice-Pišce.

Medtem je bilo več dogovorov s cestnim podjetjem. Objavljeno je bilo, da bodo cesto popravili in da bo promet ponovno urejen. Veseli smo bili, ko so v začetku marca začeli posipavati cesto od Brežic proti Piščam. Toda posipali so le do Globokega, naprej pa ne. Tudi mi vemo, da je letošnja zima poškodovala veliko cest, upravičeno pa je vprašanje, zakaj cestno podjetje ni popravilo vsaj najslabše ceste, ki so bile pozimi take kot slabi hribovski klaneci. Do 20. mar-

ca so cestarji res posipavali cesto, potem pa so se od nas odselili. Zapustili so cesto, ki je na dveh mestih v dolžini nekaj metrov povsem vzkipela in onemogoča avtomobilski promet. Samo nekaj voz kamenja in gramozja bi popravevali, in cesta bi bila v redu.

Prebivalci tega področja se sprašujemo, zakaj smo zapostavljeni in ali res ni več možnosti, da bi vsaj s središčem občine imeli dobro zvezo. Pomlad je tu, ljudje bolehaljo, zdravniki pa so v Brežicah. Peš v Brežice najbrž ne bo nihče šel, ker so predaleč. Vaščani nismo krivi, če smo oddaljeni od Brežic 15 km. Pomagati si drugače ne moremo. Če nam ne

bi obljubili, da bodo cesto popravili, bi jo poskušali sami popraviti. To ni kritikastrstvo, kot je izjavil tov. Čepin, pač pa upravičena kritika 1600 prebivalcev tega področja. Nad 20 let so vozili avtobusi iz Brežic do Pišca in obratno, zdaj pa smo že od lanskega decembra v negotovosti. Avtobus do Globokega še pride, naprej ne more. Smo v nevarnosti, da tudi trgovina ne bo več dobila blaga. Če se cesta ne bo uredila, bomo morali 5 km pa tudi 10 km drugam po moko. Kaže, da pri cestnem podjetju malo gledajo na to, če so posamezni kraji med seboj povezani z avtobusnimi programi.

Ma.

Brežiška „Krka“ obnavlja lokale

● V preurejenem lokalu na Bizeljskem bo trgovsko podjetje »Krka« iz Brežic v aprilu letos odprlo specializirano manufakturno prodajalno. Dosedanja in tudi edina prodajalna na Bizeljskem se bo nato preusmerila v prodajo špecerije, železnine in gradbenega materiala. Z novo prodajalno in s specializacijo bo zelo ustrezno potrošnikom, ki bodo rešeni nadležnega čakanja na postrežbo. Ena sama trgovina v dokaj tesnem lokalu je bila za takšno potrošnjo središče, kot je Bizeljsko, prav gotovo premalo. Preureditev novega lokala je stala okoli milijon dinarjev.

● Nova špecerijska trgovina bo odprta v Brežicah v drugi polovici leta, verjetno

1. julija. Nova prodajalna bo v središču mesta, na Cesti prvih borcev. Lokal bo naj-sodobneje urejen, odkup stavbe in preureditev pa bo stala veljala okoli 10 milijonov dinarjev. Ker so špecerijske prodajalne v brežiški trgovini ozko grlo, bo nova trgovina rešila gospodinje nadležnega čakanja.

● Trgovsko podjetje »Krka« je letos predalo skladišče prehranskih predmetov in prodajo le-teh na debelo podjetju Merx iz Celja. Zadržalo pa je prodajo na debelo za industrijsko blago, tekstil, galanterijo, železnino, gradbeni material in tobačne izdelke. Takšna ločitev trgovine na debelo pomeni brez dvoma specializacijo, saj se bo podjetje »Krka« odslej

laže posvečalo boljši oskrbi svojega področja, ker je zložilo krog predmetov, s katerimi oskrbuje trg.

● Poplave v Srbiji so povzročile škode 15 milijard dinarjev. Delovni ljudje širom po Jugoslaviji so, kakor zmeraj ob takih nesrečah, priskočili na pomoč. Tekma z naraščajočim jezerom pri vasi Zavoj, ki ga je naredila narava pred tedni, še traja. Ker je obstajala nevarnost, da se bo jezero razlilo čez naravni jez, so morali zgraditi odtočni kanal. Elementarne nesreče niso prizanesle tudi Prekmurju, kjer so se narasle vode razlile po polju in nekaj vasi povsem odrezale od sveta.

● Kmetijska gospodarstva in zadruga v Vojvodini nameravajo letos z odkupom zemlje povečati posestva za novih 100.000 ha. Kredit za nakup 50.000ha je že zagotovljen. Večji del, okrog 80.000 ha, bodo odkupile kmetijske zadruga.

● V naši državi je okrog 3 milijone 474.000 vlagateljev, ki imajo svoje prihranke v raznih hranilnicah. V začetku letošnjega leta je znašala povprečna vloga na enega vlagatelja 42.700 dinarjev.

Člani KZ - ste v volilnem imeniku?

Po odloku o reviziji in prepisovanju volilnih imenikov, ki ga je objavil Uradni list FLRJ dne 27. 2. 1962, morajo biti do 15. aprila predloženi volilni imeniki občinskim komisijam v potrditev. Splošni volilni imenik volivcev občinskega zbora vodi in urejuje organ občinskega ljudskega odbora. Volilne imenike volilnih upravičencev za volitve v zbor proizvajalcev pa sestavljajo gospodarske organizacije in proizvajalne ustanove.

Zakon in drugi predpisi o volilnem imeniku predpisujejo dolžnost in pravico volilnih upravičencev, da se pravočasno prepričajo, če so vpisani v volilni imenik. Tako morajo biti vpisani v splošni volilni imenik vsi volilci, ki imajo volilno pravico v zbor proizvajalcev pri pristojni gospodarski organizaciji ali ustanovi pa vsi volilci, ki imajo volilno pravico iz delovnega razmerja ali članstva zadruga, oz. njihovih družinskih članov. Tako bodo volilci, ki imajo volilno pravico iz delovnega razmerja in članstva v zadrugi, vpisani v splošni volilni imenik pri ObLO in v imenik, ki ga sestavlja njihova organizacija.

Komisija za volilne imenike pri kmetijski zadrugi Brežice je sestavila volilni imenik za volitve predstavnikov v zbor proizvajalcev kmetijske skupine, v katero so vpisani vsi volilni upravičenci, člani zadruga in njihovi družinski člani, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo. Dolžnost in pravica teh volivcev je, da do 31. 3. 1962 kontrolirajo, če so pravilno vpisani v volilni imenik. Ti imeniki so na

vpogled za posamezna področja zadruga, in to:

— za proizvodno področje Brežice v trgovini KZ Brežice,

— za proizvodno področje Globoko v trgovini v Globokem,

— za proizvodno področje Dobova na področni upravi v Dobovi,

— za proizvodno področje Cerklje v trgovini KZ v Cerkljah,

— Za proizvodno področje Jesenice in Velika Dolina — posestvo Mokrice.

Volilni upravičenci zadruga so:

1. tisti, ki do dneva sestave volilnega imenika niso prenehali biti člani zadruga (smrt, izstop, izključitev, oziroma če so kako drugače izgubili pogoje članstva v zadrugi, prenehanje kmet.

proizvodnje, zaposlitev izven kmet. organizacije in pod.);

2. družinski člani zadruga, ki jim je glavni poklic delo na posestvu člana zadruga. Družinski člani, ki so stalno zaposleni izven kmet. organizacije (druga dejavnost), se šolajo in slično, nimajo volilne pravice za zbor proizvajalcev kmet. skupine;

3. tisti, ki bodo dopolnili 15. 5. 1963 18 let.

Volilni upravičenci niso:

1. tuji državljani,

2. osebe, ki jim je odvzeta volilna pravica,

3. osebe, ki so odsotne po zakonu, in tisti, ki 10. maja 1963 ne bodo imeli pogojev volivca.

Priporočamo vsem članom zadruga, da se osebno prepričajo, če so vpisani v volilni imenik na svojem področju.

— ch

Vesti iz Kapel

Pred nekaj leti je gasilsko društvo v Kapelah s pomočjo drugega organizacij in vaščanov dogradilo gasilski dom. Nad orodjarno je dvorana, vendar si niso na jasnem, čigava je. Prisvajajo si jo gasilci, toda ne more biti samo njihova, saj so tudi druge organizacije prispevale za njo. Prosvetno društvo je kupilo zaveso in kuliše v vrednosti 128.000 din. Tudi to ni malo. Lepo bi bilo, če bi gasilci poskušali nabaviti stole za dvorano, da ne bi več sedeli na deskah in stoličkih požrtvovalnega gasilca tov. Franca Vogrinca. Sami so mnenja, da bi bilo bolje nabaviti mize za prodajo vina in jedače ob semanjih dneh.

Najpametneje bi bilo, če bi se Kapelski gasilci povezali z

ostalimi krajevnimi organizacijami in bi vsak nekaj prispeval za nakup stolov, prostor, ki je zraven dvorane, pa bi skupno preuredili v sejno sobo. To bi bila osnova za uspešno kulturno življenje v Kapeah.

x x x

Fo skopneleni snegu se je cesta Dobova—Zupelevec tako napela in razpokala, da so izbokline visoke tudi po pol metra. Avtobusna proga je ukinjena, na desetih otrok, ki obiskujejo šolo v Dobovi ali Brežicah, pa ne more v šolo.

Zakaj ne bi cestno podjetje delavce, ki delajo na cesti Dobova—Brežice, kjer je cestnišče že delno urejeno, premestilo, da bi našo cesto vsaj toliko popravili, da bi lahko po njej vozil avtobus?

Jože Vebler

Med Dobovčani

Aktiv dobovske mladine je pred nedavnim organiziral prireditev »Pokaži, kaj znaš«. Ziriža je prvo nagrado prisodila mladinki iz Brežic za uspešno recitacijo, drugo in tretjo nagrado pa so odnesli mladinci iz sosednje republike.

Komisija je objektivno ocenjevala, žal pa nam je, da je med mladino tolikšno navdušenje za kavbojske in twist melodije, dočim za recitacije in klasične pesmi ne kaže zanimanja. Po prireditvi je bil mladinski ples.

10. marca so imeli Dobovčani zbor volivcev, na katerem so razpravljali o gospodarstvu v letu 1962 in o družbenem načrtu za letošnje leto. Na zboru je bilo preko 200 ljudi, ki so živahno posegali v razpravo in stavljali vprašanja glede sredstev, ki se nabirajo iz krajevnega samopriskevka. Na vsa vprašanja je odgovoril tov. Jurman.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestročili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Ivan Pavlič, sin upokojenca iz Dol. Leskoveca, je padel s mopedom in si poškodoval glavo; Jože Urh, pismonoša iz Brezjanice, si je pri padcu z mopedom poškodoval desno nogo in desno roko; Audrija Lončarič, delavec iz Globokca, si je pri padcu zlomil levo nogo; Alojz Sliško, kmet iz Poničev, je padel s kolesa in dobil poškodbe po glavi; Mladenska poškodbe po glavi: Mladenska Črpič, hči delavca iz Črnače vst. je padla in si zlomila levo roko; Fani Svaglina, upokojenka iz Leskoveca, si je pri padcu v stanovanju zlomila levo roko; Martin Augustin, sin kmeta iz Venč, si je pri nakladanju hlodov poškodoval desno nogo.

SPODNJE

Letos: za 12 odst. večja proizvodnja

Na zadnji seji ljudskega odbora v Vidmu-Krškem je bil sprejet program občine za leto 1963 — Seja je bila dolga, a tudi burna, v razpravo pa so posegali največ odborniki kmetijske skupine — Tako kot povsod je bilo tudi v Vidmu-Krškem največ težav z letošnjim občinskim proračunom

V uvodnem poročilu pred sprejemanjem letnega programa in proračuna je predsednik ObLO tov. Stane Nuncič poudaril, da bo treba posebne napore posvetiti dinamiki izpolnjevanja, investicijam in hkrati s tem razvijanju družbenih odnosov. Program je zrasel iz materialne osnove v komuni. Celotna proizvodnja se bo povečala za 12,6 odstotka (to pomeni, da bo bruto proizvod za okoli 2 milijardi 250 milijonov večji kot lani), narodni dohodek pa bo za 9 odstotkov ali za 650 milijonov večji od lanskega. 83,3 odstotka vseh programskih nalog bo opravil družbeni sektor gospodarstva. Narodni dohodek bo letos znašal okoli 303 tisoč dinarjev na prebivalca, na zaposlenega pa 1 milijon 785 tisoč dinarjev. Industrija bo povečala proizvodnjo za 67,9 odstotka, kmetijstvo za 17,6 odst., obrt za 7,6 odst., ostale panoge pa za manj.

Pri tako obsežnih nalogah, zastavljenih s programom, bo sprotno obveščanje proizvajalcev in občanov o vseh uspehih in pomanjkljivostih nadvse pomembno. Zlasti manjše delovne organizacije se še niso dovolj zvezele v novi gospodarski sistem. Pri uvajanju sodobnih proizvodnih postopkov se naj kolektivni opirajo na raziskovalno delo. Zaradi pomanjkanja sredstev naj bo investiranje ekonomsko, proizvodnja pa naj bo povsod cenena in kvantitativna ter hkrati prilagojena tržišču. Izvoz je še vedno prva naloga vseh kolektivov. Samo s tesnim sodelovanjem podjetij in komune lahko omogočimo takšno analitično

spremljavo uresničevanja programa, ki bo sprotili opozarjala na vse pomanjkljivosti.

Najpomembnejše v posameznih panogah

V industriji se ne moremo več zadovoljevati s programiranjem za tekoče leto. Kolektivi morajo imeti jasne načrte o tem, kako se bo razvijala njihova proizvodnja dolgoročno. To velja zlasti za tovarno čokolade in za konfekcijske papirja. Organizacijo gozdarske službe bo treba

dohajati potrebe, zato je specializacija nujna. Neutemeljeno zavlačevanje predlagane integracije med domačim trgovskim podjetjem Resa in podjetjem Merx iz Celja ima lahko hude posledice, za katere bo odgovarjal kolektiv. Turizmu nalaga program več skrbi za higiensko ureditev gostišč, zlasti za sobnih. Truditi se bo treba za čim boljše ureditev okolja naselij, ne smemo pozabljati na gostinske kadre, zelo pomembne pa so tudi ceste. Dve cesti v občini sta

Značilnost letošnjega proračuna je veliko število skladov za financiranje posameznih služb v komuni. Tak način financiranja je utemeljen tudi zato, ker s sredstvi skladov upravljajo upravni odbori, kar omogoča širši družbeni nadzor. Občinski investicijski sklad bo treba uporabljati predvsem za kratkoročno investiranje, ker bo sicer sredstev primanjlovalo. Proračunska sredstva so skopo odmerjena, le z varčevanjem v vseh organih komune in v proračunski potrošnji jih ne bodo prekoračili.

Odborniki so na ločenih sejah zborov z veliko večino glasov sprejeli predlog letnega programa občine, predlog proračuna pa zadržkom. Zahtevali so, da mora biti na prihodnji seji predložena utemeljitev za 25 milijonov dinarjev dotacij iz proračuna, ki so namenjene za delo družbenih organizacij.

Kratek pregled zadnje seje ObLO Videm-Krško

Na skupni seji obeh zborov so odborniki imenovali predstavniško organizacijo ZB v komisijo za ugotavljanje delovne dobe in posebne delovne dobe, nato pa so se potrdili odlok o imenovanju volilne komisije. Na ločenih sejah so sprejeli letni program občine in proračun za leto 1963, potrdili so uvedbo novega sistema nagrajevanja po delu v organih občinske uprave, sprejeli so odlok o občinskih dokladah, potrdili pristop k medobčinskemu gozdnemu skladu okraja Celje, potrdili sklep organov delavskega samoupravljanja Elektro Videm-Krško, s katerim se kolektiv spaja z enotnim podjetjem za razdeljevanje električne energije v Sloveniji, sprejeli so sklep o ustanovitvi komunalne banke v Vidmu-Krškem, ki se bo nato pripojila k medobčinski komunalni banki v Celju, ter izdali garancije za naprosena posojila kmetijskima združenjama v Vidmu-Krškem in Kostanjevici, Splošnemu kletarskemu podjetju v Kostanjevici, Planinskemu društvu v Kostanjevici in Počitniškemu domu v Poreču.

prilagoditi zakonskim predpisom in vlagati v gozdove več kot doslej. Obrt zamira in ne dohaja potreb, v posameznih obrtnih strokah bi se dalo rešiti marsikaj z medobčinskimi obrtnimi servisi, ki bi na ekonomski osnovi poslovali za širše področje. Gradbeništvo bo moralo zniževati stroške, graditi za trg in se usmerjati v proizvodnjo gradbenih elementov. Trgovina le stezka

letos na vrsti za preureditev: cesta, ki povezuje Kostanjevico z avtomobilsko cesto kot turistična, in cesta od Vidma-Krškega do Senovega kot gospodarsko pomembna.

Proračun v znamenju varčevanja

V primerjavi z letom 1960 je leta 1961 proračunska potrošnja porasla za 37 odstotkov, lani pa za novih 33 odstotkov (lani je bila za 82 odstotkov večja kot v letu 1960). Letošnji proračun jo skuša ustaviti, ker dosedanji porast ni bil usklajen s proizvodnjo. Pri sestavljanju proračuna (prvotni predlog je znašal 649 milijonov, odobreni proračun pa omajuje potrošnjo na 515 milijonov) je bilo nemalo težav.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

Brez centra za socialno delo pri ObLO ne bo šlo

Na humano opravljanje socialne službe v občini Videm-Krško je doslej precej vplivalo pomanjkanje materialnih in finančnih sredstev. V sklad za socialno varstvo se je na primer lani namesto planiranih 7 milijonov steklo iz prispevkov gospodarskih organizacij le 2 milijona 800 tisoč dinarjev sredstev. Računati je treba na to, da bo socialnih problemov vedno več, deloma tudi zaradi podružbljanja

kmetijskih površin. Zato bo v občini potrebnih vedno več socialnih delavcev, ki bodo obiskovali socialno ogrožene družine in jim takoj pomagali. Socialnim službam bo torej treba nuditi vedno več sredstev, hkrati pa velja razmišljati o ustanovitvi občinskega centra za socialno delo, ki bi vsekakor lažje reševal socialno problematiko kot odgovarjajoča služba, ki je bila doslej organizirana v okviru občinske uprave.

SPREJET JE NOVI ODLOK O OBČINSKIH DOKLADAH

Na zadnji seji ljudskega odbora občine Videm-Krško so odborniki obeh zborov sprejeli nov odlok o stopnjah občinske doklade na dohodke od kmetijstva, samostojnih poklicev, premoženja in hišnine. Novi odlok razvršča kmetijske površine z ozirom na njihovo uporabnost za podružbljanje, z ozirom na njihovo oddaljenost od tržišča ter z ozirom na število prebivalcev, ki so zaposleni v nekmetijskih dejavnostih (industrija) na 5 kategorij. V 1. kategoriji, ki zajema nižinske predele v bližini potrošnih središč, bodo plačevali lastniki kmetijskih zemljišč občinsko doklado v višini od 28 do 66 odst. davčne osnove, v 2. kategoriji v višini od 21 do 50 odst., v 3. kategoriji od 12 do 30 odst. in v 5. kategoriji od 8 do 18 odst. davčne osnove. Na predlog odbornikov kmetijske skupine občinskega zbora je bil odlok popravljen tako, da so bila naselja Brezje pri Raki, Zabukovje in Podulce razvrščena iz 3. v 4. kategorijo, medtem ko je bil predlog odbornikov kmetijske skupine v zboru proizvajalcev za nižjo razvrstitev naselij Kostanjevica, Prekopa in Podbočje pri glasovanju zavrnjen. Lastniki gozdnih površin bodo plačevali 5-odstotno občinsko doklado, če znaša davčna osnova njihovih gozdov do 10 tisoč dinarjev, 6-odstotno, če znaša od 10 do 20 tisoč dinarjev, in 7-odstotno, če znaša nad 20 tisoč dinarjev. Davčni zavezanci iz samostojnih poklicev in oni, ki plačujejo dohodnino od premoženja, bodo plačevali občinsko doklado po lestvici od 5 do 12 odst., upoštevaje višino davčne osnove. Doklada od hišnine pa je 1-odstotna, če davčna osnova ne presega 30 tisoč dinarjev, 2-odstotna, če znaša 30 do 50 tisoč dinarjev, in 3-odstotna, če presega 50 tisoč dinarjev. Davčni zavezanci so pri plačilu doklade deležni vseh oiajšav, ki veljajo za dohodnino.

Ob koncu naj dodamo še to, da je odmera občinskih doklad v občini Videm-Krško še vedno nižja kot v ostalih občinah celjskega okraja, lani pa je v videmsko-krški občini ostalo za 36 milijonov dinarjev doklad neizterjanih.

Vodovod in zdravstveni dom

Na področju komunalnih dejavnosti določa program občine Videm-Krško za leto 1963 kot osrednji nalogi rešitev

težav oskrbe mesta z zdravno pitno vodo in gradnjo novega zdravstvenega doma Oba obsejta sta za Videm-Krško velikega pomena. Poleg tega velja omeniti še gradnjo nove benične črpalke in ureditev avtomobilskega in avtomehaničnega servisa v prostori podjetja Transport. Sredstva, ki jih bodo prejeli letos krajevni odbori za urejanje

cest, ne bodo manjša od lanskim, vendar naj jih uporabljajo smotrneje kot doslej. Praksa je pokazala, da s sorazmerno majhnimi sredstvi kljub sodelovanju občanov ni mogoče vzdrževati vseh poti in kolovozov. Zato naj se povsod pogovorijo, katere izmed poti so najpomembnejše, in temeljito uredijo in popravijo samo tiste.

Stanovanjski sklad naj bo investitor

Upravni odbor stanovanjskega sklada občine Videm-Krško je lani prekoračil pooblastila in pri delitvi sredstev ni upošteval smernic programa občine za leto 1962. Preveč sredstev je bilo razdeljenih za individualne gradnje, saj je individualnim gradnjam namenjeno tudi to, kar je bilo odobreno stanovanjski za drugi, čeprav so v skladu poskušali to prikazovati drugače. Posebno prednost pri dodeljevanju sredstev za gradnjo stanovanj imajo tudi borci iz NOB, vendar predvsem tisti, ki so v gospodarstvu najmanj potrebni. Sklad mora zastopati širše družbene interese. Letos bo moral nastopati bolj v vlogi investitorja in ne več toliko kot razdeljevalec sredstev, ki se vsako leto stečejo v sklad.

Zbor občanov v Podbočju

17. marca je bil v Podbočju zbor občanov, na katerem je zastopnik ObLO Videm-Krško tovariš Franc Kovačič razložil proračun in družbeni plan za letošnje leto. Zborovalci so z zanimanjem poslušali in družbeni plan v celoti sprejeli. Volilci so v razpravi načeli vprašanje gradnje stanovanjskega bloka za učiteljsko, ki je v tej vasi že več let zelo pereče. Zanimali so se za umetna gnojila, za prispevek kmetijskih zavarovalnic za zdravstveno zaščito in za kapnico v Brlogu, kjer nimajo vode. Tudi o komunalnih delih so govorili, zlasti o razsvetljavi, ker ni dobro vzdrževana.

Na občnem zboru so sprejeli tudi predlog o imenovanju novih članov v poravnal-

ni svet in potrdili predlog z sodnike porotnike okrajnega in okrožnega sodišča.

Tudi v šolstvu bo treba varčevati

V skladu za financiranje šolstva so letos na razpolago le minimalna sredstva. Še letos bo treba izdelati ponovne analize po posameznih šolah in pregledati pravilnike o delitvi osebnih dohodkov. Pojavljajo se neutemeljena nesorazmerja med osebnimi dohodki upraviteljev večjih in manjših šol, rešiti pa bo treba tudi vprašanje nadurnega dela v šolstvu. Stipendiranje bodočih prostevnih delavcev bodo morali prevzeti šolski kolektivi, še naprej pa se je treba truditi za strokovno izpopolnjevanje učiteljev. Šolski kolektivi naj pazijo zlasti na to, da bodo povečevali sredstva, namenjena materialnim izdatkom, kar so v primerjavi z osebnimi dohodki še vedno premajhna.

NA OBČINSKEM ODBORU SZDL VIDEM-KRŠKO SMO ZVEDELI:

Koristna pomoč predsednikom KO SZDL

Ob koncu februarja je organiziral občinski odbor SZDL Videm-Krško za vse predsednike KO SZDL dvo-dnevni seminar. Teme so bile obrane tako, da smo predsednike seznanili z vsemi perečimi problemi, ki se pri nas pojavljajo. Seminar je imel popolnoma delovni značaj. Po uvodnih referatih se je vselej razvila zelo živahna in izredno tehtna razprava. Celotno je trajal seminar dva celotna dneva, je bil čas veliko prekratek, saj z razpravami kar nismo mogli končati. To kaže, da bodo podobni seminarji še potrebni.

Ce hočemo, da bodo krajevne organizacije SZDL do bro delšne, bomo morali zlasti predsednike temeljito pripraviti za odgovorno delo. Vse prevečkrat mislimo, da smo v tem, če smo na konferenci izvolili predsednika, že zagotovili uspešno delo krajevne organizacije. Toda za vidno delo, pa če je še

tako enostavno, potrebuje človek določene sposobnosti, kaj šele, če opravlja funkcijo predsednika KO SZDL. Seveda tudi seminarji ne morejo dati vsega. Predvsem je treba znati opazovati življenje in ugotavljati težnje občanov. Za izmenjavo izkušenj pa so seminarji nujno potrebni.

Na seminarju smo obdelali sledeče teme: 1. Aktualnosti iz gospodarstva in družbeni plan (uvodni referat: Stane Nuncič, predsednik občinskega ljudskega odbora, in Franc Kovačič, načelnik za gospodarstvo). 2. Statut naše občine (uvodni referat: Vladimir Vogrine, sodnik za prekrške). 3. Vloga SZDL in metode dela (uvodni referat: Lojze Stih, predsednik občinskega odbora SZDL, in Slavko Lipar, sekretar občinskega odbora SZDL). 4. Priprava sestankov in vodenje razprave (uvodni referat Slavko Šrbar, slušatelj VPŠ). 5. Aktualni mednarodni politič-

ni problemi (uvodni referat: podpolkovnik Djordje Dukic iz garnizona Cerklje).

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem tovaršem, ki so pripravili uvodne referate.

Seja občinskega odbora SZDL

Na zadnji seji občinskega odbora SZDL smo razpravljali o družbenem planu in proračunu občine Videm-Krško za leto 1963. Na podlagi osnov družbenega plana, ki jih je podal predsednik ObLO Stane Nuncič, se je razvila živahna razprava. Poudarjeno je bilo, da je pravilno, da služijo kot osnova pri sestavljanju plana programi delovnih organizacij. Pretekla leta, ko je planiral vsak po svoje, so se pri usklajevanju pojavile težave. Občinski odbor SZDL je ugotovil, da so osnove, ki so jih pripravili na občini, realne in bo vse postavke mogoče doseči, seve-

da z največjim naporom vseh občanov. Predvideno je, da se bo industrijska proizvodnja v letu 1963 povečala za 15,2% v primerjavi z letom 1962. Tako se bo družbeni bruto proizvod letos povzpela na preko 20 milijard od lanskim 17 milijard 888 milijonov.

Na seji je bilo sklenjeno, da je po vseh večjih krajih treba takoj sklicati zbere občanov in začeti s tolmačenjem družbenega plana. Letos, z razliko od prejšnjih let, ne bomo šli pred ljudi s konkretnimi dejstvi, ampak jih bomo spoznali le z osnovami programa. Tako bodo imeli občani možnost, da bodo dali vsakovrstne pripombe in predloge.

Nekaj zborov občanov je že bilo. Medtem ko so ponekod izredno dobro obiskani in zelo živahni, je drugod udeležba izredno slaba. Res je, da se je že pričelo spomladansko delo. Toda obravnava družbenega plana je ta-

ko važno vprašanje, da bi mu morali občani posvetiti več pozornosti. Saj se vendar razpravlja o tem, kako bomo letos gospodarili, kakšne so naše naloge itd. O zboru občanov so povsod pravčasno obveščeni s plakati in vabili. Kaže, da se nekateri le preveč zapirajo v ozek krog lokalnih problemov, širša občinska problematika pa jih ne zanima. Toda družbeni plan bo izvršen le tedaj če bo sleherni občan vedel, kaj družba od njega hoče.

2. številka "NAŠIH POGOVOROV"

Občinski odbor SZDL Videm-Krško že tretje leto izdaja svoje glasilo »Naši pogovori«. Letos je izšla že druga številka. Skoraj v celoti je posvečena družbenemu planu in proračunu. Na seminarju

s predsedniki KO SZDL so le-ti predlagali, da bi jim v tej številki posredovali izvleček iz družbenega plana in proračuna, da bodo imeli material za lastno uporabo, zlasti pa jim bo koristil sedaj ko pripravljajo o teh vprašanjih zbere občanov. Druga številka »Naših pogovorov« prinaša: Osnove iz družbenega plana za leto 1963, Proračun občine, Pokonferenčni razgovor.

Kakor v vseh zadnjih številkah je tudi v tej stalna priloga Občani sprašujejo. V tej rubriki objavljamo aktualna vprašanja, ki jih postavijo občani na zborih občanov ali kako drugače. Vsa vprašanja posredujemo na pristojne forume (ObLO, komunalna uprava itd.) in zahtevamo primerne odgovore. Te odgovore potem objavljamo.

POSAVJE

Mar res ne bo razumevanja za obrat družbene prehrane?

Stanovanjska skupnost v Sevnici je uredila v tesnem prostoru obrat družbene prehrane, v katerem se hrani 90 abonementov. Sanitarna ureditev tega obrata je tako pomembna, da je pričakovati,

se dan za dnem gnetejo abonementi, ki prihajajo na hrano. V Sevnici je bila že nekajkrat načeta akcija za rešitev tega problema. Večina delovnih kolektivov ima svoje kuhinje, v katerih kuhajo dopoldanski topli obrok za delavce, vendar so nekateri kolektivi, na primer Kopitarna, še vedno pripravljene kuho opustiti in voziti hrano iz obrata družbene prehrane v termos posodah v tovarno in jo tam deliti. Mnogo govorimo o velikem pomenu zdrave prehrane zlasti za proizvajalca, v Sevnici pa je neredko slišati tudi vzdih: »Ko bi le imeli mlečno restavracijo!»

Prostor, v katerem obratuje družbena prehrana stanovanjske skupnosti, je pretesen. Čim pa je padel predlog, naj bi zaprli enega izmed gostinskih lokalov in v njem uredili takšen obrat, se je še vedno vse ustavilo. »Zgubili bomo lokal...« je bilo slišati ob takšnih priložnostih, tako kot da bo, če ga prevzame stanovanjska skupnost, res vse izgubljeno... Mar je res boljše, da se v gostilni dopoldne in popoldne naslanja po nekaj parov stalnih pivskih gostov ob rob točilne mize, žuli »dva dečka« ali pa »snops« ter globokoumno razpravlja o mestnih novicah?

Če bi sesteli vsa sredstva, ki so jih kolektivi porabili za ureditev svojih kuhinj (zato ker se problem osrednjega obrata družbene prehrane »ni dal rešiti«), bi dobili najbrž precejšnjo številko, s katero bi lahko uredili zgleden obrat družbene prehrane. Enega izmed gostinskih lokalov pa bo treba kljub temu preurediti v te namene, v njem pa bi bila lahko tudi mlečna restavracija, ker je v Sevnici zelo potrebna. Slišati je, da bi bilo najprimernejši za to lokal gostilne »Pri lovcu.«

SEVNIŠKI VESTNIK

da ga bo sanitarna inšpekcija vsak čas zaprla. Nima shrambe za živila, nima drvarnice, nima niti stranišč, med tesno postavljenimi mizicami pa

DOM NA LISCI PRED RAZŠIRITVIJO

Znana planinska postojanka Dom na Lisici je zlasti v poletni sezoni priljubljena zatočišče tistih, ki si zažele lepega razgleda, svežega zraka in počitka po mestnem hrupu. V pretekli zimi, ko je bilo dovolj snega, so Dom na Lisici prvič, odkar je zgrajen, obiskovali tudi smučarji.

Planinsko društvo v Sevnici, ki je dom z nemajhnimi napori in s pomočjo sevniških kolektivov zgradilo, vneto razmišlja o tem, kako stavbo, ki je mnogo premajhna razširiti. Preden bodo s tem pričeli, pa bo treba urediti oskrbo z vodo. Kapnica, ki je pri domu zgrajena, ne zadostuje niti dosedanjim potrebam. Po približnih načrtih bi stala gradnja vodovoda vsaj 4 milijone dinarjev, zato so misli na to opustili. Namesto tega bodo skušali zgraditi primeren zbiralnik podnebne vode, ki bo cenejši, pa bo hkrati oskrbel Lisico z zadostnimi količinami vode za daljše razdalje. Takoj ko bo rešeno to vprašanje, se bodo lotili proučevanja domskih prostorov. Dogradili bi večjo gostinsko sobo, v 1. nadstropju pa bi uredili 3 sobe za prenočišča. Mnogi gostje povprašujejo zlasti po sobah, ker so v domu zaenkrat samo skupna ležišča. Površina uporabnih prostorov bi se z dograditvijo povečala za 70 kvadratnih metrov. V kletnih prostorih dograjenega dela stavbe bi bila pralnica in shramba, v enem pa bi uredili barski kotiček.

Največji problem doma je vzdrževanje ceste na Lisico. Ko so jo pred leti gradili, so Planinskemu društvu krepko pomagali vsi delovni kolektivi in občinski ljudski odbor, zdaj cesto vzdržuje Pla-

ninsko društvo. Gradnja ceste je brez prostovoljnega dela veljala okoli 7 milijonov dinarjev, zdaj pa propada, ker jo Planinsko društvo s svojimi sredstvi vzdržuje le za največjo silo. Ker jo je pravkar minula huda zima močno prizadela, bo treba hitro ukrepati, da ne bo škoda še večja.

Paberki iz Tržišča

Pred kratkim je bila v Tržišču letna konferenca Društva prijateljev mladine, kjer so ob maloštevilni udeležbi domačinov in predsednika občinske zveze DPM pregledali svoje delo v minulem letu. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1961 in se do zdaj še ni prav razvilo. Kljub temu pa je bilo zelo aktivno pri organiziranju otroških praznikov in v sodelovanju na proslavah. Letos so sklenili, da bodo pridobili nove člane, da bodo tesneje sodelovali s krajevno skupnostjo in ostalimi organizacijami na vasi, da bodo utrdili sodelovanje s šolskim odborom in da bodo

mladincem, ki končajo obvezno šolanje, pomagali najti zaposlitev, da bodo začeli urejati vzgojna vprašanja otrok in da bodo organizirali šolo za starše. Kaj več si ne upajo zastaviti, ker nimajo nobenega denarja, krajevne skupnosti pa za njihovo delo nimajo pravega razumevanja.

Tudi mladina se je pred kratkim zbrala na izrednem sestanku. Ob skromni zakuski in plesu so se poslovili od svojih sctovarišev Marjana Slapsaka, Pepija Logarja in Cirila Borštnarja, ki so odšli k vojakom.

M. L.

Napake bomo dosledno odpravljali

Občinski komite Zveze komunistov v Trebnjem je pred dnevi priredil dvoje seminarjev: za člane občinskega komiteja in za vodstva osnovnih organizacij. Obravnavali so zlasti naloge članov in organizacije ZK, metode dela, ideološko dejavnost in kadrovske politike.

Temeljne naloge članov in organizacije ZK v trebnjski občini so letos predvsem na področju gospodarstva te občine. Menili so, da je dolžnost članov ZK opozorjati na pravilno usmerjanje posameznih gospodarskih panog, da pa je treba nakazati razvoj v ustreznih planih in programih.

Vendar se budnost ne sme nehati pri tem, kajli se bolj važno je, kako se plani in programi uresničujejo, oziroma ali gospodarske organizacije res delajo po sprejetih načelih. Na seminarjih so opozorili, da je potrebna izredno velika budnost tudi zdaj, ko obravnavamo in pripravljamo statute delovnih organizacij, ker moramo doseči, da bodo razen dolžnosti zakonjene tudi pravice delovnih ljudi - proizvajalcev. Predvsem moramo paziti, so poudarjali na seminarjih, da bodo te pravice in dolžnosti v besedilih statutov

TREBANJSKE NOVICE

vsakomur razumljive. Naposled naj komunisti prispevajo k razčiščevanju politike do obrtništva, kajti sedanjí odnos do obrtnikov in neustrazna politika pri plačevanju davkov sta kaj majhen porok, da bi posledje obrtništvo v trebnjski občini pomenilo kaj več, kot pomeni zdaj, ko izumira. Če pa naj ta panoga izpopolnjuje industrijo, je nujno, da jo gledamo iz drugega zornega kota. Se pravi, da se vedno bolj kaže potreba po jačanju in stimuliranju koristnih, našemu gospodarstvu še vedno prepotrebni obrti.

S svojim mnenjem bi morali komunisti reševati tudi ostala vprašanja. V trgovini bi morali podpreti tiste pobude, ki bi kazale izboljšati stanje v korist potrošnika. Zato ne bi smeli ovirati interesov, ki bi se potovali za izboljšanje trgovine v občini, ne glede na to, ali so iz drugih občin in okrajev. Edino merilo in načelo pri urejanju tega vprašanja naj bo: sposobnost. V turizmu, ki mu je treba tudi pripisati večji pomen, naj se turisti zavzamejo za izdelavo perspektivnega programa razvoja in določijo prioriteten red v reševanju vprašanj.

Cesta SEVNICA-PLANINA vpije na komoč!

Ze pred letošnjo zimo je bila cesta Sevnica-Planina na treh mestih ograjena, da bi tu kamioni in šolski avtobus kar najprevidneje vozili. Ker že tako slabo cesto izpodjeda še neregulirani potok, bi bilo prav, če bi cesto popravili, dokler je še primerna za promet.

Če bi se okvare še povečale in bi morali cesto za težja vozila zapreti, bi otroci iz vasi Zabukovje, Podgorje in Ledina ostali brez pouka.

Baje je šofer avtobusa na sevniški občini opozoril na izredno slabo stanje ceste, pa se do zdaj ni nihče zgnil. Nekaj pa bo treba ukreniti! Starši so v skrbeh za otroke, celjsko avtobusno podjetje, ki namerava odpreti novo progo Planina-Sevnica, pa tudi ne bo moglo voziti po taki cesti.

Lani so v Sevnici porabili 156 ton mesa

Leta 1961 so mesnice kmetijske zadruge v Sevnici prodale 141 ton mesa v prodaji na drobno, lani pa se je prodaja povečala na 156 ton. Ker pa so se cene mesa lani povečale v primerjavi z letom 1961 komaj za 1,2 odst., kar je daleč pod povprečnim povečanjem v republikih, je bil lanski finančni uspeh mesnic precej slabši od predanskaga.

BOŠTANJ OB SAVI

V Boštanj je lepo razvito družabno življenje. V prosvetnem domu, ki stoji sredi vasi, se radi zbirajo člani SZDL, gasilci, člani »Partizanov«, RK in prosvetnega društva. Pred leti je uspešno deloval tudi 22-članski moški pevski zbor, ki je z leti postal res kvaliteten. Zasluga za to gre predvsem pevovodji tov. Jožetu Petančiču, ki je z zborom vadil dalj časa. Škoda, da je moral to delo zaradi prepazlenosti pustiti. Zelja vseh nekdanjih pevcev pa je, da bi zbor obnovili in ga usposobili vsaj za nastope na proslavah.

S. Sk.

Nov hotel z 42 ležišči

Če bodo na natečaju sredstva odobrena, bodo v Sevnici še letos pričeli graditi nov hotel z 42 ležišči. Prostor je določen pri železniški postaji v bližini novih stanovanjskih blokov. Za prvo stopnjo gradnje potrebujejo 80 milijonov dinarjev. Po načrtih bo imela nova stavba 3 nadstropja in v posebnem traktu restavracijske prostore in sodobno kuhinjo. Zaenkrat bodo gradili le pritličje in eno nadstropje stanovanjskega dela hotela. V pritličje se bo, ko bo dograjeno, preselila kavarna. Gostom bo nato na razpolago 42 ležišč. Vsaka soba bo imela posebne sanitarije, kopalnice pa bodo skupne. Ko bo hotel popolnoma dograjen, bo v njem 84 ležišč. Prvi del z 42 ležišči bo lahko dograjen že do prihodnje turistične sezone. Investitor bo Gostinsko podjetje v Sevnici. Kolektiv ima pripravljenih 12 milijonov sredstev, preostanek do 40 milijonov, kolikor potrebujejo za soudeležbo, pa bo prispevala občina. V Sevnici je zdaj na razpolago le 10 hotelskih ležišč.

Olepšajmo vasi!

Po mnogih naših vaseh raste navadno pred hišo samoraslo grmičevje in koprive, poleg tega se pa izliva še gnojica iz greznice. To gotovo ni nikaka turistična privlačnost.

Kdor se je vozil po Gorenjskem ali po Primorskem, pa je lahko opazil, kako so tam vasi prikupne in urejene, predvsem ob cestah. Ljudje imajo na oknih cvetlice, pred hišami stoje oleandri ali drugo lepotično cvetje. To so videli tudi Ločani in Račičani, ko so naredili izlet na Gorenjsko in Primorsko;

mnogi so sklenili, da jih bodo posnemali.

Nekatere hiše v Loki že imajo okna okrašena z rožami, tudi park Doma počitka je znan kot eden najlepših na podeželju, vendar pa je to premalo. Zdaj, ko je nastopila pomlad, bi lahko tudi ostali uredili okolico hiš in vasi.

Pri krajevni organizaciji SZDL v Loki naj se ustanovi posebna komisija, ki bo skrbel za olepšavo vasi, ki ležijo ob prometni cesti. Z dobro voljo homo lahko mnogo storili!

S. Sk.

Novice z Bučke

Čeprav imajo kmečki ljudje zdaj povsod dosti dela, so se vendar radi udeležili predavanja o kmetijstvu in o borbi za mir v svetu, ki sta ga organizirala občinski in krajevni odbor SZDL. Predavanje je bilo v sredo zvečer v zadruginem domu. Udeleženci so si ogledali najprej film o kmetijstvu, po uvodnih besedah inž. Vide Cimperšek pa se je predavanje spremenilo v posvet. V razgovorih so iskali smer, po kateri naj bi se v bodoče razvijala kmetijska proizvod-

nja na Bučki. Bili so si edini v tem, da se bo treba ukvarjati več s sadjarstvom in živinorejo, manj pa z ostalimi panogami. Nato so udeleženci poslušali še kratek svetovnopolični pregled in gledali film o potovanju maršala Tita po afriških državah.

Prosvetno društvo »Josko Sašek« na Bučki je imelo pred nedavnim občni zbor. Razpravljali so o dejavnosti v tekoči sezoni in sprejeli nekaj važnih sklepov za bodoče delo. V prihodnje društvo ne bo več prirejalo veselice, temveč bo svoje sile usmerilo v delovanje dramske sekcije in drugih. Izvoljen je bil nov upravni odbor pod vodstvom tov. Franca Pavkoviča. Zelja nas vseh je, da bi društvo v bodoče etnotneje delalo kot doslej.

Letošnji 8. marec so tudi na Bučki lepo praznovali. Proslavo je organizirala SZDL, spored pa so izvajali šolski otroci. Matere in žene so se po programu še zabavale.

P. I.

Turistična zidnica na Malkovcu

V prostorih zadrugne kleti na Malkovcu bi se dala s primerno dograditvijo in preureditvijo urediti lepa turistična postojanka. Cesta do Malkovca je lepo vzdrževana, dostop z motornimi vozili je mogoč, zlasti v jeseni pa bi v hribovski kotiček, odkoder je lep razgled, marsikdo rad zavil po grozdje in mošt. Turistična zidnica, v kateri bi bilo poudarjeno dolensko vinogradniško obeležje, bi lahko postala svojevrstna znamenitost in privlačnost. Gostinski vrt s stolji in mizami za lego vreme, gostinska soba v stavbi in kuhinja za pripravo jedil, toliko bi bilo za začetek dovolj. Dobrega cvička je v zadrugni kleti v izobilju, v jeseni pa bi moralo biti obiskovalcem na voljo sveže grozdje.

Razveselite znance in prijatelje z DOLENJSKIM LISTOM!

KAJ DELA MLADINA V TREBNJEM?

Zelo smo bili presenečeni, ko smo v 9. števil. Dolenjskega lista brali odgovor A. R. Pravi, da ji niso všeč mladinski sestanki v Trebnjem, češ da so prepozni. Sestanki so ob 18. uri, kot je tudi ona predlagala. Vendar zakaj ne pusti hčerke in vajenka na sestanek? Temu bržčas niso vzrok pozne ure, saj obrtnica ni pustila vajenk niti v šolo za življenje, ki jo je organiziral komite ZMS! - Prav tako je z ostalimi obrtniki v Trebnjem. Pravijo, da se vajenci na sestankih pohujšujejo. Ne dovolimo, da bi govorili nerensnico o našem aktivu tisti, ki dela mladinskega aktivna v Trebnjem ne poznajo.

MLADINSKI AKTIV TREBNJE

V jeseni večji odkup prašičev

Do nedavnega je kmetijska zadruga v Trebnjem odkupila 1097 prašičev, kar je znatno manj kot druga leta. Pred letoma so v enem tednu odkupili 100 in več prašičev, zdaj pa jih komaj 40. Predvidevajo, da bo več goveje živine naprodaj šele v jesenskih mesecih.

V enem tednu: 600 ton krompirja!

V treh mesecih letošnjega leta je kmetijska zadruga v Trebnjem odkupila od zasebnih proizvajalcev in kooperantov 1 milijon 414.415 kilogramov krompirja, od tega 600 ton samo v enem tednu. Odkup je nenadoma prenehal, ko se je pojavil uvožen krompir. Po grobih ocenitvah znašajo zaloge pri kmetovalcih trebnjske občine še okrog 100 vagonov krompirja.

Zemlja v arondacijskem postopku

Med temeljne naloge v letu 1963 prištevata kmetijska zadruga v Trebnjem nadaljno krepitev proizvodnje na socialističnem sektorju. V ta namen namerava uresničiti vrsto načrtov, za podružbljanje obdelovalnih površin na vse tri že uveljavljene načine: odkup, zakup in arondacija. Letos imajo v načrtu pridobiti 600 ha kmetijskih površin in za 400 ha zagotovljenih sredstev. Za podružbljanje preostalih 200 ha pa bodo najeli kredite.

Letošnji arondacijski načrt je kmetijska zadruga začela uresničevati že v januarju. V postopku je bilo okrog 60 kmetov na Veliki Loki, arondacija pa je zajela 70 ha kmetijskih površin. Trenutno je v aron-

dnost. Komunisti naj bodo prvi, ki se bodo zavzemali za točno in pravočasno informiranje občanov. Dajanje izkrivljenih oziroma neresničnih podatkov naj izgine iz prakse, tiste ljudi pa, ki se podobnih »metod« še poslužujejo, je treba poklicati na odgovor in jih kaznovati. Kazen naj ne bo mila. Komunisti, udeleženci obeh seminarjev, so rekli, da je danes dober član ZK le tisti, ki je hiter, enoten in prodoren, premišljen in čvrst v svojih stališčih. Slabe komuniste, ki druge pri delu ovirajo in izkrivljajo njihovo dejavnost, bodo taki dobri komunisti hitro izločili iz svojih vrst.

Marsikaj zanimivega, pa hkrati perečega...

V Črnomlju je bil prejšnji teden seminar s predsedniki in sekretarji krajevnih organizacij Socialistične zveze, katerem je občinsko politično vodstvo pretreslo s tovariški prenekatere naloge, ki je zdaj — in bo v bodoče — pred osnovnimi celicami naše najmnogičnejše politične organizacije. Reči je treba, da so taki posveti potrebni in koristni: aktiv s terena dobi na takih srečanjih enotna, čvrsta stališča in se določa, čvrsta stališča in se določa, govori za skupno delo, hkrati si tovariši izmenjajo delovne izkušnje, občinski odbor SZDL pa bolj spoznava probleme, ki jih nikoli ne zmanjka.

Razumljivo je, da so na seminarju tudi kritično ocenjevali nekatere slabosti, ki se v obdobju do časa pojavljajo (nekatere pa, žal, kar nadejajo). Tako so kritizirali sedanji centralizirani sistem razdeljevanja umetnih gnojil, ki je povzročil letos tako občutno zamudo; take zamude v dobavah umetnih gnojil in zmanjšane količine bodo sla-

bo vplivale na prizadevanja za večji pridelek v kmetijstvu. Takih napak ne bi smeli ponavljati! — Kaže, da bodo davčne obveznosti mnogih obrtnikov z novimi predpisi znižane oziroma ustajene; zdaj pa gre za to, da bodo ljudje — potrošniki, kupci — še bolj občutili tudi v cenah! Vse dosedanje podražitve so nosili na svojem hrbtu predvsem potrošniki, medtem ko je obrtnik tako bremena že kako prevelil v svojo prodajno ceno. Tovariši iz KO SZDL so opozorili, da je treba razne predpise, zakone in odloke dosledno uresničevati; marsikaj ostane samo pri ugotovitvah, uresničiti pa se ne. Tak je primer z uničevanjem koloradskega hrošča. Janez ga škropi in zatira, Miha pa ne — mrčes pa se veselo seli z njive na njivo. In le malo kdaj je Miha zaradi neuresničevanja predpisov občutno kaznovan! Mar so zagrožene kazni res samo »strašilo na papirju«? Sodniki za prekrške bi se morali povsod bolj uveljaviti; vsak poštenjak bo pozdravil doslednost v uresničevanju zakonodaje!

Glede obrti je na podočju velik križ. V Adlešičih so imeli na primer leta 1939 kar 28 raznih obrtnikov, zdaj imajo samo še 3. Ljudje so opustili različne uslužnostne obrti (popravilo čevljev, plugov, vozov itd.); zdaj bi se kazalo z njimi pomeniti, da ob milejšem obdobju obnove svojo dejavnost. Upamo, so dejali na seminarju, da bodo novi predpisi za obrt to omogočili.

Ko se v občinskih središčih dela to in ono, marsikaj pozabimo na manjša, a pomembna središča drugod v občini. Pri planiranju in razdeljevanju sredstev jih vendarle ne bi smeli pozabljati; ljudje ne zmorejo sami vsega, samo krajevni samopripravki pa so dostikrat tudi premalo, da bi se naredilo kaj večjega. Ljudje se tudi ne strinjajo, da so dostikrat prekasno (ali pa sploh ne!) obveščeni o tem in onem. Odlok o občinski doktadi za 1963 je bil na primer objavljen v uradnem vestniku dva dni prej kot so o njem razpravljali na zboru volivcev v Adlešičih! Taka »naglica« ni kaj prida, kaže pa hkrati, da nekatere stvari le počasi pridejo od ljudskega odbora v obliki predloga do pretresa na zboru občanov v oddaljenih krajih. Je to potrebno? Menda ne, kaže pa včasih tudi na počasnost dela uprave ObLO.

V mnogih krajih, ki so oddaljeni od železnice in središča občine, tožijo ljudje o zelo slabih zvezah. Prevoz šolarjev v višje razrede osnov-

nih šol in odraslih je zlasti pereč za Stari trg, Sinji vrh, Zilje, Prelogo, Črešnjevce, Sterkijevce in Črmošnjice, včasih pa tudi za Stražnji vrh in Griblje. Če ljudje pravijo: »Za vse je denar, le za ljudi, posebno pa še za mladino, ki se izobražuje, pa ga ni« — bo spriče res slabih prevoznih razmer že nekaj na tem! Ne bi smeli pozabljati na te kraje!

Ljudje bi želeli v svojo sredo večkrat ljudske poslance in odbornike; vedno znova ugotavljamo, da podcenjujejo obveščeno volivcev in da jih vse premalo seznanjajo z našim delom, z načrti svetov pri ljudskem odboru in z delom občine kot celote. In če pride do takega obiska: koliko je spravevanja, koliko zanimivih predlogov in pobud! Res, organizacije in krajevni odbori bi morali bolj čvrsto skrbeti za tak živ, neposreden stik predstavnikov oblasti in volivcev! Tu bi lahko tudi občinski odborniki sami kaj več naredili — a je žal že tako, da vidijo ljudje odbornika morda enkrat na leto ali pa takrat, ko se pelje na sejo v Črnomelj, nič pa svojim volivcem, katerim je odgovoren za vse svoje delo, ne poroča o delu odbora. Kako naj zgovorjajo na primer v Semicu, da so del krajevnega samopripravka uporabili brez vednosti volivcev za druge namene, kot je bil prispevek razpisan? Take samovolje je vse preveč, spet pa potrjuje, da odborniki podcenjujejo volivce.

Odborniki krajevnih organizacij SZDL so opozorili tudi na nujno potrebne družbene prostore organizacij; brez njih se delo težko razvija, ljudje ne prihajajo skupaj, sekcije (teh je še premalo!) pa ne morejo zaživeti. Tu bo treba strniti napore krajevnih odborov, KO SZDL in sredstva združiti, da pridemo do skupnega prostora za sestajanje, družabno življenje krajevnih skupnosti in do prostora, kjer bo moč v miru razbrati časopise, revije in gledati televizijo, poslušati radio in podobno.

In še nečesa niso pozabili omeniti na seminarju: več bi bilo treba pisati tako v domačem DOLENJSKEM LISTU in v drugih časnikih o delu organizacij, o krajih in o ljudeh, ki v njih delajo. Ljudje bi radi večkrat videli sebe v listih in v poročilih; veliko se dela, le malo tega

pa pride v javnost. Ne gre za samohvalo, pač pa za sodobno obveščanje in izmenjavo delovnih izkušenj.

Na seminarju se seveda razpravlja tudi o bližnjih volitvah v občinske skupščine, na katere se začnejo krajevne organizacije SZDL že zdaj pripravljati. Od volitev nas ločita samo dva kratka meseca, dela pa je precej. Zato bo treba vrste Socialistične zveze okrepiti, razširiti in poglobiti celotno dejavnost. Menda bo tudi čas, da se vsi zaposleni delavci in uslužbenci odločijo za vstop v organizacijo SZDL — presenetljivo veliko jih je namreč še vedno izven vrst naše najmnogičnejše organizacije! Le čemu neki?

Gostišče na Veselici dobiva čedalje več pohval: izredna čistoča, dobra postrežba, pristna domača vina, nizke cene in prisrčna gostoljubnost osebja — vse to vpliva na goste, da radi obiščejo to lepo razgledno točko nad starodavnim mestom. (Foto: Albin Božič, Črnomelj)

Semič: umetnih gnojil ni dovolj!

V Semicu povzročila pomanjkanje umetnih gnojil precej vročo krio. V združni trgovini so letos prodali že 50 ton gnojil, ljudje pa še vedno povprašujejo po njih. Zadruga je pravočasno naročila vsa umetna gnojila, kaže pa, da se je nabava zataknila nekje pri vrhu, pri glavnih razpečevalcih. Kljub temu predvidevajo, da bodo v kratkem prejeli še dva vagona superfosfata, vagon nitrofoskala, vagon apnenega dušika in vagon drugih mešanih gnojil. Pomanjkanje gnojil vpliva tudi na izpolnjevanje nalog v pogodbeni kmetijski proizvodnji.

Cena živine se je zadnje tedne precej povečala, kar s pridom izkoriščajo razni prekupčevalci. Živino kupijo »na

čez« v hlevih, na sejnih pa jo prodajo z masnim zaslужkom. Živinorejci bi morali

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

biti bolj previdni, ko prodajajo živino, ker jim tako »gluhanje« v hlevih največkrat prinaša škodo. Vsekakor bi tehnična točnost povedala teže živine kot ocenjevanje na oko.

Obrtni servis v Semicu zaposluje že 14 delavcev in 7 vajencev. Izdelujejo orodje in opravljajo pogodbene storitve v dveh, tudi treh izmenah.

Naročila komaj zmagujejo. Radi bi povečali delavnico, pa nimajo investicijskih sredstev. Letos so planirali 28 milijonov dinarjev bruto prometa.

Franc Derganc

Končane politične šole

SEMIC: Večerne politične šole v Semicu je obiskalo 25 slušateljev. Uspeh je bil zelo dober, saj so vsi kandidati uspešno končali šolanje, ki je trajalo tri mesece, in sicer po šest ur na teden.

ČRNOMELJ: V Črnomlju je bilo nad 35 tečajnikov, ki so ob koncu šolanja opravili pismene izpite. Vsi tečajniki so mnogo pridobili, zato menimo, da bi bilo treba politične šole še organizirati.

Člani aktivov ZKS lahko učinkovito pomagajo

Pretekli teden je bil v Črnomlju enodnevni seminar vseh sekretarjev osnovnih organizacij ZKS in aktivov komunistov iz vse Bele krajine. Občinski komite ZKS je za ta seminar pripravil štiri teme: Metode dela v Zvezi komunistov, Neposredne naloge ZKS, Problemi kadrovske politike in Problemi ideološkega in idejno-političnega dela. Referate so posredovali tovariši: Malešič, Dragoš, Pavličič in inž. Pečavar.

Na seminarju so razpravljali o delu občinskega komiteja in osnovnih organizacij v gospodarskih organizacijah,

ustanovah in šolah. Člani ZKS so ugotovili, da se najbolj obnese delo prek posameznih aktivov, ki jih je v Črnomlju že precej: aktiv Društva inženirjev in tehnikov, aktiv vodilnih uslužbencev v gospodarstvu, aktiv prosvetnih delavcev, aktiv kmetijev in aktiv uslužbencev ObLO. Clanstvo aktivov bi bilo treba večkrat sklicevati. Kadar je treba rešiti vprašanje komunalnih zadev, naj bi se sestali gradbeniki, urbanisti, Turistično društvo itd.

Seminar je popolnoma uspel. M-K

Do leta 1970 bodo rekonstruirali ljubljansko tovarno kemičnih izdelkov »Litrijec« in povečali vrednost proizvodnje na 4 milijarde dinarjev na leto. Rekonstrukcija tovarne v treh etapah bo veljala okrog 1 milijardo dinarjev.

Industrija za predelavo mleka v Sloveniji je lani izdelala 732 ton sira, 571,3 tone surovega masla, 795,4 tone mleka v prahu in 1289,4 tone drugih mlečnih izdelkov.

Lani so izvozili iz Slovenije 445,5 tone predelane sadija, 401 tona predelanih povrtnin, 728,9 tone predelanih sokov in 2,4 tone prevreth sokov.

Te dni so začeli pripravljati dela za elektrifikacijo železniške proge od Ogulina do Karlovca v dolžini 52 km. Proga mora biti elektrificirana do konca leta 1963. Celotni stroški te elektrifikacije bodo znašali 1,2 milijarde dinarjev.

„Vidiš, tudi mi postajamo moderni!“

Pred sodobno urejeno trgovino splošnega trgovskega podjetja v Metliki sta stala dva kmeta in ogledovala mopede, kolesa in ostale predmete v izložbi. Po govorici sem ugotavljal, da morata biti domačina ali vsaj neda-lež iz Metlike. Vse, o čemer sta se pomenkovala, je potrjevalo, da sem imel prav. Torej o čem sta se pogovarjala domačina?

Prvi: Koristna stvar so tile mopedi. Moj fant, ki dela v Črnomlju, ga vsak dan dvakrat požene na pot. Tudi jaz ga znam voziti, četudi sem na Jožefovo dopolnil 56 let. Seveda na cesto ne smem, ker nimam izpita.

Drugi: Veš, mene pa bolj zanima, če imajo škropilnice za drevje. Jablane moram poškopiti, da jih ne bodo hude muhe oblezle.

P.: Pa imaš? He, saj veš, kaj mislim?

D.: Krompir sem prodal in živinče. Rečem ti, bil je bikec in pol. No, 200 jurjev se je nabralo!

P.: Oral si že kaj?

D.: Imam tam njive, kjer sneg dlje leži kot drugje. Posipal sem jih s semperom.

P.: V vinogradu si že kaj bil?

D.: Bil, bil, pa tudi nakolil sem že. Saj poznaš Vinomer. Sončna stran...

P.: Jaz nisem napravil niti enega niti drugega. Babnica me naganja, naj kaj storim, ker tudi sosedje... Vse se ne da naenkrat. Tole vreme se mi zdi tako kisló. Nekaj mi pravi, naj se ne prenamigim...

D.: Kakati ni dobro. Včasih je tveganje več kot koristno. Vsak dober kmet to ve.

P.: Si kooperant?

D.: Sem, že dve leti. Letos sem in bom pogodbeno sejal, pogodbeno redil prašiče...

P.: Jaz doslej še nisem bil, pa me le vleče. Jeseni poskusim. Zdi se mi, da imaš ugodnosti, če si kooperant...

D.: Razumljivo, zato pa je kooperacija. Pa ne samo zato. Če podpišeš pogodbo, te obišče kmetijski tehnik in pouči, kako moraš ravnati, kje gnojiti s temi, kje z onimi gnojili. Skratka — izplača se.

P.: Gradi se veliko. Glej, še hotel bomo imeli. Ampak za nas, ki smo vajeni gostiln, to ni. Za

naše otroke, ko bodo odrasli, ne rečem. In v fabrikah kako se dela! Človek bi jim zavidal.

D.: Drugačni časi so zdaj. Če nisi tak, kot terja sedanji čas, si povožer. Prav je tako. Zakaj ne bi orali traktorji in ne želi kombajni? Vidiš, tako tudi mi postajamo modernejši. Si bral v Dolenjskem listu, koliko novega je pri nas? Človek, treba je brati in se seznanjati s tem, kaj in kako delajo drugod. Tako se učimo. Nihče ne zna preveč, toda vsi premalo. Vem, da bi tudi belokranjska zemlja dala več, če bi vsi poslušali nasvete strokovnjakov...

Ko sta končala, se je kar sama od sebe ponudila primerjava dveh vrst kmetov: eni so za napredek, drugi še dvomijo, tuhtajo, preiščajo. Bolj napredni vedo, zakaj je kooperacija, in sklepajo pogodbe za čim večje površine, drugi ne. Toda tudi drugi so začeli razmišljati o tem novem, ki je znatno boljše od starega. Bo, led se tali, čeprav ponekod počasi.

I. Z.

Pred 600-letnico Metlike

Leta 1965 bo Metlika praznovala 600-letnico svoje ustanovitve. V ta namen je občinski ljudski odbor Metlika na skupni seji obeh svojih zborov 16. februarja ustanovil poseben sklad, v katerem bodo zbirali denar za ureditev kulturnih objektov, izdajo publikacij ter za primerno organizacijo in izvedbo proslave. V sklad se bodo stale dotacije politično-teritorialnih enot, prispevki gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov, posojila in drugi dohodki. Sklad bo dobil posebno pravila, ki jih bo predpisal ObLO.

METLIŠKI TEDNIK

Stolp gasilskega doma? — Ne, na sliki vidimo samo leseno konstrukcijo ob zidovju nastajajočega hotela v Metliki. Zadnje dni so z gradnjo pohiteli, ker je marčevo, še bolj pa aprilsko vreme velik sovražnik gradbenikov. Pohiteti pa je treba tudi zato, ker bo, kakor pravijo, šele ta hotel poživil metliško gostinstvo in turizem

PRIPRAVE ZA TEDE MLADOSTI

V Novem mestu so nedavno imenovali komisijo, ki bo izvedla priprave za letošnje praznovanje tedna mladosti v novomeški občini. Napovedujejo, da bo teden mladosti doslej največja in najlepša mladinska manifestacija. Kot se nam povedali na občinskem komiteju ZMS v Novem mestu, bodo te manifestacije zlasti v obliki kulturnih, športnih in drugih prireditev, tekmovanj ter ostalih dejavnosti, višek pa bo sprejem novih članov v ZMS v osnovnih šolah in delovnih kolektivih. Predvidevajo, da bodo v tednu mladosti sprejeli v mladinsko organizacijo blizu 300 mladih proizvajalcev oziroma vajencev, ki so v uku v gospodarskih organizacijah. V novomeški občini pa se hkrati pripravljajo tudi na organizacijo in sprejem štafet v počastitev dneva mladosti.

Največ dela z volilnimi imeniki

Pri krajevnem uradu v Žužemberku so nam povedali, da so priprave za spomladanske volitve močno pospešene. Največ dela imajo s pripravljanjem in urejanjem volilnih imenikov. Po izjavi je na območju Žužemberka le en občan, ki praviloma ne bo mogel voliti v kraju, kjer se trenutno mudi, ampak v svojem domačem kraju.

Na nedavnem zboru volivcev so Žužemberčani našli več problemov, ki bi jih bilo treba rešiti skladno z družbenim planom občine. Tako so povedali, da je treba na vsak način najti sredstva za dograditev žužemberškega vodovoda, ureditev gradu v Žužemberku in za odstranitev ruševin.

Razglednica iz Dolenjskih Toplic: takšne so te dni, ko so začeli nadzidavati stavbo zdravilišča. Začelo se je delo, da se Dolenjske Toplice spremene v močno revmatološko središče

Iz Dolnje Stare vasi

Veliko žena iz Stare vasi in okolice je v nedeljo, 10. marca, praznovalo dan žena. Član KO SZDL iz Šentjerneja tov. Močivnik je lepo govoril o ženskem prazniku in navzočim čestital, oktet iz Šentjerneja je zapel več pesmi, razen njih pa so nastopili tudi recitatorji, člani ZMS in kolektiva Iskre iz Šentjerneja. Proslava je res lepo uspela, prav tako zabava, ki se je za tem razvila. Vsem, ki so

pomagali pri organizaciji proslave, se iskreno zahvaljujemo, posebno pa šentjernejski Iskre, KZ, SZDL, podjetjema »Dolenjec« in »Gorjanci«, ter gostilničarjema Pavla Recelj in Dodu Majžljaju, ki sta nam priskočila na pomoč pri pogostitvi žena. M. Z.

Smrtna nesreča na avtomobilski cesti pri Beli cerkvi

Pri kilometrskem kamnu št. 720 na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb se je v soboto ob 19.30 pripetila prometna nesreča, pri kateri je zaradi nepredvidnosti izgubila življenje Jožefa Činkole. Nesreča se je pripetila pri Beli cerkvi. Italijanski državljan Victor Macor iz Trsta se je peljal z avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri omenjenem kilometrskem kamnu je stekla prek ceste Jožefa Činkole tik pred avtomobil. Jožefa Činkole je takoj ranam podlegla, na osebnem avtomobilu pa je za 150.000 dinarjev škoda.

šmihelskih mlinov in na Marofu. Proti večeru jih srečujemo, kako se s šopki rož zadovoljni vračajo domov — pa je le pomlad!

Ze nekaj časa v mestu ni bilo dobiti trakov za pisalne stroje. Strojepiske so se pritoževale, da ni moč več delati, trgovci pa so trdili, da pisalnih trakov ni na tržišču. Stanje je bilo že precej kritično, v torek pa so jih v trgovini le nekaj dobili in tako rešili stisko. Tovarišice v uradih in podjetjih, ki si s pisalnimi stroji služijo kruh, so mišljenja, da se kaj takega v prihodnje ne sme več zgoditi!

Vsi vozniki motornih vozil, ki stanujejo Nad mlino ali imajo tam kak opravke, naj bi upoštevali, da je ta cesta ozka, nepregledna in vedno polna otrok, ki se igrajo pred bloki, ker drugega prostora nimajo. Na začetku ceste je sicer varnostna tabla, ki dovoljuje vožnjo le s hitrostjo 15 km na uro, vendar se tega nihče ne drži. Maršičko pridvi po tej poti z motornim vozilom s precejšnjo hitrostjo. Kaj pa, če se zgodi nesreča?

23. marca je bilo na novomeškem živilskem trgu dovolj zelenjave, ki smo jo tako dolgo pogrešali. Največ je bilo napredaj regrata po 50-70 din merica, radica po 70-100 din merica, motovilca po 90 do 100 din merica, jeje po 22 din, smetane v skodelicah po 90 din, sirčkov po 10 din, fižola po 150 din liter, čebule po 130 din kilograma. S semeni je bilo spet precej prometa, prav tako z rožami. Prodajali pa so še jabolka po 120 do 130 din, suhe slive po 150 din, orehe po 180 din, mleko po 58 din, silovko po 600 din, pomladansko cvetje v šopkih, konfekcijo in pletenine. Cene počasi popuščajo, pričakujemo, da bodo prihodnji ponedeljek že občutno ugodnejše.

Gibanje prebivalstva: rodila je Anica Cizelj z Ljubljanske 19 — Branko. — Poročila sta se: Viljem Fortun, uslužbenec iz Jerebove 1, in Marija Lamovšek, natakarica iz Ragovega.

Dejavnost pod enotno upravo

Svet za kulturo in telesno vzgojo pri ObLO Novo mesto je 22. marca obravnaval več važnih vprašanj ter sprejel ustrezne sklepe. Med drugim je bila živahna razprava o ustanovitvi Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu, ki bi v bodoče vodil enotno politiko vseh zvrsti kulturne dejavnosti. Načrtneje bi bila vodena kinofikacija, boljša organizacija prireditev in kulturniških gostovanj, zavod pa bi imel v svoji sestavi tudi tehnično-prosvetni servis, ki bi nudil potrebno gradivo činiteljem, ki se ukvarjajo z najrazličnejšimi vprašanji.

V obravnavi o telesnovzgojni dejavnosti v občini je svet ugotovil več bistvenih pomanjkljivosti. Športni objekti so premalo izkoriščeni, več pa je tudi nevdrževanih, kar

je nedvomno posledica neenotnega upravljanja. Umeten je bil predlog, naj bi občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu prevzela v upravo vse športne objekte

opravljala matično službo za vse šolske knjižnice in občini, sredstva za njeno vzdrževanje pa naj bi se po sklepu sveta zbirala pri občinskem skladu za solstvo.

Nadalje se je svet seznanil, kako je z gradnjo Dolenjske galerije v Novem mestu. Lani se je v ta namen zbralo 21 milijonov dinarjev, za celotno dograditev stavbe in opremo pa potrebujejo še 30 milijonov dinarjev. Svet je vsa prizadevanja v tej smeri podprl, še posebej pa predlog, naj bi za dokončanje galerije prispevali republiški vir, 15 milijonov dinarjev, 7,5 milijona dinarjev OLO Ljubljana in prav toliko ObLO Novo mesto.

Da bi ohranili spomenike (zlasti spomenike iz NOB) v novomeški občini, je nujno zagotoviti sredstva za njihovo redno vzdrževanje. Člani sveta so menili, da bo potrebno pri tem veliko razumevanje mnogih odgovornih činiteljev, predvsem pa je treba ohraniti spomenike na partizanskem Rogu. Po predlogu sveta naj bi sredstva za ohranitev spomenikov na Rogu zagotovili OLO Ljubljana z nakazilom namenske dotacije.

V zadnji točki dnevnega reda je bila razprava o planu kulture in telesne vzgoje v občini v letu 1963 ter o razporeditvi sredstev v te namene. Posebej je svet poudaril, naj bi letos popravili predvsem take domove, kot je dom TVD »Partizana na Otočcu pri Novem mestu.

NOVOMEŠKA KOMUNA

v občini, ker edinole tako lahko pričakujemo, da bodo ti res služili svojemu namenu.

V naši občini imamo že celo vrsto knjižnic, zdaj pa bomo v Novem mestu dobili še eno. Na seji sveta so obrazložili, da bo to pionirska knjižnica v sklopu študijske knjižnice »Mirana Jarca« v Novem mestu. Pionirska knjižnica bo

Novice iz Zbur

Novi odbor Socialistične zveze v Zburah je bil izvoljen 12. decembra 1962. Z delom je moral pričeti popolnoma na novo, ker je prejšnji odbor le životaril in ni bila pobrana članarina za leto 1961, pa tudi za leto 1962 ne. Zato je popolnoma razumljivo, da so se mnogi ljudje vpraševali, le zakaj so člani SZDL. Člani starega odbora niso delali z ljudmi, zato so ostali osamljeni. Novi odbor je imel že več sej, na katerih se je temeljito pripravil na nove naloge. Ves zastanek članarine je že pobran in tudi odveden.

Za 8. marec, dan žena, je odbor Socialistične zveze s pomočjo nekaterih žena, ki so obiskale vse hiše in zbrale prispevke, priredil lepo proslavo ženskega praznika. V pripravah so se najbolj izkazale Marija Bobnar, Jožefa Mrgole, Justi Pirnat — vse iz Zbur, Amalija Mole iz Klevevca, ter Karolina Novak in Marica Blažič, obe iz Čelevca. Na proslavi, ki je bila 10. marca, se je zbralo 50 žena iz okoliških vasi v gostilni Franceta Peršeta. Po nagovoru predsednika krajevne organizacije SZDL, ki je ženam čestital za njihov praznik in in poudaril, da letos hkrati praznujemo tudi 20. obletnico ustanovitve APZ, je sledila pogostitev in skromna zabava. Krajevna organizacija SZDL se zahvaljuje gostilničarju Peršetu, ki je brezplačno odstopil lokal in na zabavi igral s harmoniko.

Članarina za leto 1963 je novi odbor že začel zbirati.

Posamezni člani, vendar redki, se jo branijo plačevati, neki član nadzornega odbora SZDL pa je celo izjavil, da ne bo plačal več kot 120 dinarjev za vse leto, čeprav je celoletna članarina 240 dinarjev. Odbor je med drugim pridobil tudi 14 novih članov. V slogi je moč — pravi stari pregovor, zato novi odbor računava na pomoč in sodelovanje vseh prebivalcev, prav gotovo potem na bo nikomur treba vpraševati: Le zakaj sam član SZDL?

Odbor SZDL Zbure

»Ad acta« v Šentjerneju

Šentjernejski mladinci so se v zadnjem času resno lotili dela. Decembra so začeli obiskovati šolo za življenje, 18. marca pa so postavili na oder satirčno komedijo Marjana Marince »Ad acta«. Polna dvorana gledalcev in živahni pohvalni komentarji po prireditvi so potrdili, da so bili Šentjernejčani zadovoljni.

Karla Trdino je odlično odigral Jože Hribar, njegova žena je bila Anica Štantarjeva, njuna hčerka Cvetka Milena Županova, podnajemnik Milan-Lado Kuralt, Karlov prijatelj Jože Hudoklin, uradnik Perogrizz-Marjan Zupančič. Sodelovali pa so še Tomo Saje, Vida Grubar in Tatjana Jankovič.

Zasedba vlog je bila dobra, le mladi par Cvetka-Milan bi moral kdaj pa kdaj pokazati več živahnosti. Motilo je tudi prejšnje Perogrizzovo govorn

jenje. Sicer pa so mladi igralci pokazali lepo nastudirano delo in vaški aktiv mladine zaslužijo vse priznanje. Igro so režirali mladinci sami brez strokovne pomoči. Ne bo odveč, če omenimo še to, da so skoro ves čas vadili v nezakurjeni dvorani. — ak

Na seminarju tudi bodoči mladinci

26. marca je občinski komitej ZMS v Novem mestu priredil seminar za vodenje mladinskih sestankov v osnovnih šolah. Seminarja so se udeležili mladinci osnovnih šol in učenci ki bodo v organizacijo ZMS sprejeti v letošnjem tednu mladosti. Tak seminar je bil v novomeški občini prvikrat, prvikrat so se ga udeležili tudi učenci, ki še niso mladinci. V kratkem pa bo tudi seminar za mlade učitelje, ki so zadržani za delo z mladino v osnovnih šolah.

O izrednih dogodkih v vozlišču ŽTP

Analiza izrednih dogodkov v vozlišču Železniškega transportnega podjetja v Novem mestu je pokazala, da je bilo lani teh dogodkov za približno 30 odst. manj kakor 1961. Odstotek bi bil znatno manjši, če ne bi prav v oktobru in novembru bilo veliko več takih primerov kot ostale mesece. Zanimivo je, da je bil v tem času mesec prometne varnosti in je bilo število izrednih dogodkov za trikrat večje kakor v ostalih mesecih! Med izredne dogodke štejemo na železnici osebne nezgode potnikov, nesreče, iztirjenja, prereze kretnic, trčenja in podobno. Smrtna nezgoda je bila ena. Zanimivo je, da je bil to železničar, ki je na poti v službo skakal na vlak in se ponesrečil.

Smrtnih nezgod zasebnikov je bilo kar 8. Od tega 3 samomori, 1 padec s ceste na progo, 3 primeri nedovoljene hoje po progi, v enem primeru pa je bil na nezav

rovanem prehodu povožen mopedist.

Osebnih nezgod potnikov so bile 4 (zaradi vinjenosti), zaradi nepredvidnosti 3). Osebnih nezgod železničarjev sta bili 2 (zaradi nepredvidnosti), osebne nezgode zasebnikov pa štiri (zaradi vinjenosti 3, zaradi nedovoljene hoje po progi 1). Vozniki so trinajstkrat poškodovali zapornice. Poškodovanih je bilo 7 motornih vozil.

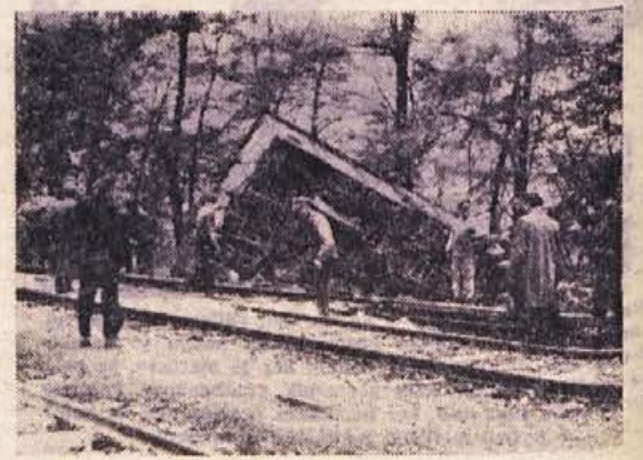
Materialna škoda, ki so jo povzročili drugi izredni dogodki, znaša 9.667.195 din.

Materialna škoda, ki so omenimo še iztirjenje na novomeški železniški postaji. Druga zanimiva nezgoda, ki tudi ni zahtevala žrtev, je bila naslednja: prvi letošnji sneg je bil zelo moker, zaradi tega se je nabiral na telefonskih vodih in povzročil precej okvar in motenj. Skupina monterjev je odšla z motorno derezino iz Novega mesta proti Beli kra

jini, da bi med potjo odstranjevala napake. V udobnem novem vozilu je bilo 7 ljudi. Vozilo so počasi, opazovali linije in po potrebi ustavljali. Zaradi nesporazuma, ki mu je botrovala izredno slaba telefonska zveza, je prišlo v Rožnem dolu do trčenja s tovornim vlakom. Na sre

čo so potniki v derezini pravočasno opazili vlak in poskakali v sneg. Nastala je le precejšnja materialna škoda. Sreča, da se dogodek ni pripetil minuto ali dve prej, sicer bi prišlo do trčenja prav v semiškem tunelu.

M. V.

Takole je, kadar zdrkne vagon s tirov...

Novomeška kronika

V torek popoldne se nam je z Marinčev komedijo »Poročilo se bom s svojo ženo« predstavila igralna skupina iz »Farmisovega obrata« Krke in požela lepo priznanje domačega občinstva. Pod režijskim vodstvom Poljeta Ciglerja je mladim igralcem uspelo zadovoljivo predstaviti osebe v delu tega hudomušnega slovenskega dramskega pisca.

»Spoznavajmo svet poklicev« je naslov javne mladinske oddaje, ki bo v nedeljo, 31. marca, ob 9. uri dopoldne v dvorani kina »Kriček«. V oddaji bodo preizkušali svoje znanje o poklicih mladinci osnovnih šol trebanjskih in novomeške občine. Prireditve bo imela glasbene vložke. Sodeloval bo zabavni ansambl »Dizzy Combo« s pevčema Ladom Leskovarjem in Tatjana Gros.

V zadnjih dneh so poglali zvončki, trobentice, vijolice in mačice. Preteklo sončno nedeljo, pa tudi med tednom so Novomeščani pridno nabirali na sprehodih pro pomladno cvetje za Loko, okoli

KINO KRKA predvaja:

29., 30., 31. marca in 1. aprila ameriški barvni western film »TRAPER KELLY«
Režija: Gordon Douglas. Igrajo: Clint Walker, Edward Byrne, André Martin. FN št. 11. V nedeljo, 31. marca, predstave ob 15., 17. in 19. uri.

2., 3. in 4. aprila 1963 francoski film »USODA«

Igrajo: Michele Morgan, Martin Carol, Eleonora Rossi Drago

Točen čas predstav redno objavljamo v naših oglašnih omaricah!

Judo tudi pri novomeškem Partizanu

Domovina juda je Japonska. Po man je bil že v fevdalni dobi, vendar le kot način bojevanja. Proti koncu dobe Tokugawa (1576 do 1876) pa se stari način vojskovanja ni več uporabljal in zanimanja zanj je pojemalo. Mnogi učitelji te vrline so izgubili svoje vodeče položaje in so se morali zaposliti drugje, predvsem pri rokoborbi. Jigoro Kano, učenec številnih starih mojstrov, je videl, da ta umetnost izumira, zato jo je ponovno oživil s tem, da je organiziral in sistematično vodil tečaj. Junija 1882 je ustanovil v

Tokiu institut za judo, imenovan Kodokan. Iz Japonske se je razširil judo kot šport po vsem svetu. Tudi v Jugoslaviji ima veliko pristašev. Za judo je predpisana posebna obleka iz platna — kimono: široke hlače, ki segajo nekoliko pod kolena, in ohlapna bluza brez gumbov, prevezana s pasom. Ravno po teh pasovih se judoisti ločijo med seboj. Ločijo šest šolskih in deset mojstrskih. Šolski pasovi (san kyu) si sledijo v tej barvni lestevici: bel, rumen, oranžen, zelen, moder in rjav, mojstrskih

(dan) pa je pet črnih in pet rdečebel progastih, poleg tega pa imajo mojstri oznake tudi na spodnjem robu kimona. Judoist napreduje v višji razred po predpisani dobi in opravljenem izpitu.

V judu se tekmuje na dva načina. Po sistemu izpadanja, ko se v nadaljnje tekovanje uvrsti samo zmagovalci, ali pa po turnirskem sistemu, ko tekmuje vsak z vsakim.

Letos so pričeli z učenjem juda tudi pri novomeškem Partizanu. Zasluge za to ima dr. Jure Capuder, nosilec zelenega pasu, ki se aktivno ukvarja s tem športom že skoraj tri leta. Na treninge hodi okrog deset mladincev, enkrat več, drugič manj, ki po trenerjevem imenju hitro napredujejo. Vendar imajo težave s prostorom in opremo. Trenirajo na odru osnovnošolske telovadnice ob torkih in četrtkih od 19. ure do 20.30, istočasno pa imajo v telovadnici trening tudi košarkarji.

To fantov sicer ne moti, dekleta pa, ki so začela prihajati na treninge juda, so ravnno zaradi tega prenehala. Drug problem je oprema, ker nimajo niti primernih blazin niti kimonov. Zaradi tega je vodstvo Partizana stopilo v stik z oddelkom za notranje zadeve v Novem mestu, kjer imajo take blazine kot kimono. Tamkajšnji predstavniki za šport so obljubili, da bodo našim judoistom dovolili trenirati v njihovem telovadnem prostoru v novem domu LM, ki ga bodo verjetno uredili do junija letos.

Upamo, da bo imel takrat ta šport še več pristašev, prizadevnim judoistom pa želimo čim hitrejšo napredovanje. M. P.

Učenec preizkuša svoje znanje na učitelju. (Foto: Milan Petelin)

Nov rekord Hrena in Pionirja

V nadaljevanju tekmovanja najboljših klubov v hrvatsko-slovenski kegljaški ligi je novomeški Pionir nastopil v Zagrebu. V prvem nastopu je Pionir nastopil na kegljišču Grmošiča. V direktnem dvoboju je premagal solidno moštvo Lokomotive z Reke za 33 kegljev, predvsem po zaslugi prvih štirih tekmovalcev. Prva tekmovalca Murn z 845 in Hren z 821 ter nato druga Vesel z 805, predvsem pa Legiša z odličnim rezultatom za to kegljišče 859, so prinesli Pionirju visoko vodstvo za skoraj 100 kegljev. Legiša je za dva keglja premagal Buneto z Reke, ki je stalni član državne reprezentance ter je še velikokrat nastopil na zagrebških kegljiščih. Vse je kazalo, da bo Pionir dosegel odlične rezultate za to kegljišče, ko sta začela tekmovalca dosega rezultata pod 800 kegljev (Mrzljak 797, Barbič 765).

V drugem nastopu v Zagrebu je Pionir nastopil na kegljišču Proleterja. To kegljišče je znano po odličnih rezultatih, saj je edino na tem kegljišču bil dosežen rezultat preko 1000 kegljev. Tudi Pionir je dosegel odlične rezultate in nov rekord Dolenjske. Rezultat 5101 da odlični povpreček 850 kegljev na posameznega tekmovalca. Drugi rekord Dolenjske je popravil član Pionirja Hren Bogdan z odličnim rezultatom 914 kegljev (popravil je Mrzljakov rekord za 3 keglje). Tudi Mrzljak je dosegel dober rezultat (878). Ostali tekmovalci so dosegli naslednje izide: Murn 845, Legiša 841, Vesel 823 in Juntez 800. Pionir je dosegel s 5101 kegljem pomembno amago nad tremi slovenskimi ekipami: na nevturalnem terenu je premagal Celje (4992), Gradis 4957 in Ljubljano (4918). Naj pripomnimo, da so te ekipe v republiški ligi na 3., 5. in 6. mestu. Pionir pa jih je premagal na obeh zagrebških kegljiščih ter dosegel s tem vsakor velik uspeh.

boljši HREN z 858, sledijo Murn 845, Mrzljak in Legiša 840, Vesel 804, Juntez 800, Barbič 793, Romih 764 in Pilipič 755. Prvi štirje tekmovalci Pionirja so bili odlični, vendar je vedno zadnji šesti tekmovalac dosegel slabši rezultat in onemogočil, da bi se ekipa uvrstila v gornjo polovico lestvice. Tekmovanje bo zaključeno v nedeljo z nastopom zadnjih osmih ekip.

Zenski kegljaški dvoboj PIONIR : KOČEVJE 1871:1810

Na kegljišču Pionirja v Bršljinu je bil povratni dvoboj kegljaških ženskih ekip Kočevja in Pionirja. Tokrat so na domači stezi zmagale Pionirke in se revanširale za poraz v Kočevju. Pionirjeva ekipa je zmagala za 61 kegljev, najboljše posameznice pa so bile Osoinik Vida (358), Zaharija (325), Simc (325) (vse članice Pionirja), najboljši pri Kočevju pa sta bili Ocepce (323) in Kosten (308). (en)

Vendar je Pionir z ekipnim rezultatom 4892 pustil na tem kegljišču za seboj kar šest ekip: Gradis (4884), Elektra Zg. (4876), Varteks (4860), Lokomotiva Reka (4859), Zenica (4849) in Celje (4736).

V hrvatsko-slovenski ligi so Pionirjevi tekmovalci dosegli naslednje povprečke: tokrat je bil naj-

Za turizem v Kostanjevici

Trgovinsko podjetje »Otok« v Kostanjevici je lani preuredilo poslovalnico 1, zdaj pa se pripravljajo na preureditev poslovalnice 2. V ta namen bodo letos porabili 1 milijon dinarjev in z njim plačali stroške zamenjave poda. Če bo še kaj denarja ostalo, ga bodo porabili še za notranjo preureditev. Ko bo na razpolago več sredstev, nameravajo za to poslovalnico kupiti še sodob-

nejšo opremo. Podjetje ima 6 poslovalnic. Lani so v njih ustvarili 135 milijonov dinarjev prometa, letos pa planirajo 140 milijonov. Tudi trgovina je eden izmed sestavnih delov turizma, zato velja težnje po modernizaciji poslovalnic v manjših turističnih središčih pozdraviti. Vse pa kaže, da požejska trgovina zgolj z lastnimi sredstvi modernizacije ne bo kmalu zmogla.

● Gostinsko podjetje Re-

stavracija pod Gorjanci preureja v nadstropju svoje stavbe 5 tujskih sob. Vse ostalo je že gotovo, potrebujejo le še opremo. Kostanjevica bo s tem pridobila 10 sodobno opremljenih ležišč. Vse skupaj bo veljalo približno milijon dinarjev.

● Zgodovinski film bo v kostanjevskem gradu letos snemalo podjetje Jadran film iz Zagreba. Filmska ekipa bo snemala 2 do 4 tedne, kakršno bo pač vreme. Člani snemalne ekipe bodo stanovali deloma v tujskih sobah Restavracije pod Gorjanci, deloma pa pri zasebnikih v Kostanjevici, na hrani pa bodo v restavraciji. Tozadevno pogodbo so sklenili pretekli teden. Snemanje filma se bo pričelo 15. maja.

● V pripravah na letošnjo turistično sezono bo treba odstraniti razne podirajoče se ograje, olupšati pročelja stavb, popraviti klopi, prebeliti stavbe in pokrpati omet tam, kjer je okrušen. Vse naštetje je potrebno tudi zato, ker se bliža obdobje, ko bo v Kostanjevici odprt mednarodni simpozij kiparjev. Cesto, ki je edina zveza s svetom, je huda zima močno prizadela, kipeče cestišče in velike luknje v njem pa so slaba vaba za turiste. Vse kaže, da bo treba zelo resno razmišljati o tem, kako asfaltirati vsaj priključek do avtomobilske ceste.

Športne vesti iz Črnomlja

Na skupščini Rokometne zveze Slovenije so določili začetek republiške rokometne lige za ženske in moške. Partizan iz Črnomlja sodeluje v I. republiški ligi z žensko ekipo. Prva tekma bo 7. aprila v Črnomlju med domačo ekipo in Svobodo iz Ljubljane.

V nedeljo, 31. marca t. l., bo v Črnomlju prva letošnja rokometna tekma. Srečali se bosta ekipi Črnomljskega Partizana in Partizana iz Ozlja.

Telesnozgodno društvo Partizan iz Črnomlja je začelo preučevati rokometno igrišče pri gimnaziji. Sredstva zbira društvo samo za gradbena dela. V ta namen bo organiziralo 6. aprila v vseh prostorih restavracije »Grada« družabni večer.

Občinska zveza za telesno kulturo v Črnomlju pripravljajo pravilnik o nagrajevanju organizacij za telesnokulturno vzgojo. M-K

Vsako četrtko: v vsako hišo našega okraja DOLENJSKI LIST!

TREBNJE: kaj veš o prometu?

Komisija za varnost prometa pri ObLO Trebnje je s pomočjo AMD organizirala občinsko prvenstvo osnovnih šol v poznavanju cestnoprometnih predpisov. Javna oddaja »Pokaži, kaj znaš v prometu!« je bila preteklo soboto v Trebnjem. Pred polno dvorano občinstva je tekmovalo 10 ekip iz petih osnovnih šol, štirih podružničnih šol in mladinske sekcije AMD Trebnje.

Za govorom, ki ga je imel predsednik trebanjske komisije za varnost prometa, in uvodnih akordih domačega kvinteta so nastopili tekmovalci. Večina je bila dobro pripravljenih. Posebno sta se izkazali ekipi osnovne šole Trebnje (Valerija Vidmar, Marinka Zupančič in Mira Krule) in mladinska sekcija AMD Trebnje (Tone Ojsteršek, Janez Jutraž in Stane Gabrijel), ki sta osvojili vseh 90 dogodljivih točk in si delita prvo in drugo mesto.

Prisenečenje večera je bilo tretje mesto, ki ga je osvojila ekipa iz Knežje vasi s 83 točkami: Premagala je namreč štiri popolne osnovne šole. Četrto mesto je osvojila osnovna šola Mirna s 75 točkami pred podružnično šolo Catež (73), osnovno šolo Mokronog (68), podružnično šolo Sentovrenc (66) itd.

Prve tri ekipe so prejele lepe praktične nagrade (kolo, radio, fotografski aparat), ostale pa žoge, perjarico, šah, garniture orodja itd. Mladinci AMD so kot gostitelji svojo nagrado radijski aparat odstopili tretjeplasirani ekipi iz Knežje vasi.

Program med tekmovalcem so

»LETO TEHNIČNE KULTURE MLADIH« v Brežicah

Pred dnevi so vse šole, društva in družbeno-politične organizacije sprejele program akcijskega odbora za »Leto tehnične kulture mladim«. Program je zelo obširen, saj zajema vrsto nalog in predlogov, in čeprav prihaja z delno zamudo, je še vedno dovolj časa, da se lahko vse šole vključijo v tekmovalne panoge. Ker bo leto tehnične kulture trajalo dalj kot koledarsko leto, bo treba v tem času opraviti več nalog in hkrati rešiti osnovne probleme za ustvaritev pogojev za tehnično vzgojno delo pionirjev in ostale mladine.

Program dela, ki zajema aktivnost pionirjev in mladine, traja vse do praznika mladosti 1964. V prvem obdobju naj se izbištrijo programi na vseh področjih od odreda do republike, v drugem obdobju je delovanje v letni sezoni in priprave za tedenski odmor, v tretjem obdobju so priprave za novoletno jeliko, v četrtem obdobju pa se JPI usmerijo na manifestacijske rezultate za dan mladosti leta 1964.

Ta akcija zahteva sodelovanje čim večjega števila strokovnjakov iz različnih panog, tako iz ljudske tehnike, prosvete in drugih. Vsaka šola in vsaka tekmovalna enota naj takoj sestavi svoj delovni načrt in ga dostavi akcijskemu odboru JPI v Brežicah.

Ce upoštevamo, da imamo tudi na našem področju društvo inženirjev in tehnikov, AMD, več radioklubov, fotoklube, društvo kmetijskih strojnikov in tehnikov, lahko trdimo, da imamo na razpolago precej strokovnjakov, ki bi z organiziranjem predavanj in praktičnega pouka lahko uspešno sodelovali.

V akcijo se vključujejo vsi pionirski odredi in mladinski aktivni osnovnih šol. Zaradi pomembne vloge akcijskega odbora je bil za predsednika izvoljen tov. Milan Sepetavc, predsednik ObLO Brežice.

M. A.

Težave in uspehi topliškega Partizana

V Dolenjskih Toplicah so imeli 20. marca občni zbor TVD Partizan, ki so se ga razen domačinov udeležili tudi zastopniki občinske zveze.

V preteklem obdobju je bilo delo društva zelo težavno, ker manjka večjih vaditeljev in prostorov. Dvorano v prosvetnem domu je mogoče uporabljati le v polnem času, ker se ne da kuriti, letnega telovadišča pa sploh ni. Odbor si je na vse načine prizadeval, da bi Topličani prišli do letnega telovadišča, uspeha pa ni bilo. Redne telesne vzgoje se udeležuje le šolska mladina, in še to samo med šolskim letom. Mladina

komisije iz Novega mesta. Komisija, ki so jo sestavljali trije bivši prometni mladiči, je opravila svoje delo zelo dobro, saj so bili z njenimi ocenami zadovoljni tekmovalci in gledalci. B. N.

B. N.

in šolarji so vadili igre z žogo, proste vaje, skoke in streljanje. V zimskem času so smučali in tudi priredili skakalne tekme. Kegljaška ekipa je pristopila k Partizanu, s kegljanjem pa so prenehali, ker ni kegljišča. Razen vseh naštetih težav imajo še premo- Zastopnik občinske zveze TVD Partizan je svetoval, naj bi Topličani vložili na občinsko zvezo utemeljeno prošnjo za podporo glede letnega telovadišča in igrišča. Izvoljen je bil še sedemčlanski upravni odbor ter sprejet sklep, naj bi nov odbor pritegnil v svoje vrste čimveč mladine. Dago Gregore

Občni zbor šahovskega društva v Novem mestu

Na občnem zboru novomeškega šahovskega društva so člani ugotovili, da so bile naloge zadnjega občnega zbora v glavnem izpolnjene. Društvo je bilo organizacijsko utrjeno, ponovno je bila izvedena registracija društva in članstva, zbran in čuvan je bil društveni inventar, organizirani so bili redni mesečni brzoturnirji itd.

Članarine je bilo pobrane znatno več kot prejšnja leta. Tudi uspehi so bili precejšnji, saj je Igor Penko na članskem prvenstvu LRS zasedel 6.—8. mesto, na moštvenem pokalnem prvenstvu LRS pa se je ekipa Novega mesta uvrstila med 8 najboljših in

izpadla po tekmovalnem ključu, potem ko je igrala 2:2 z Jesenicami. V bodoče bo treba posvetiti več dela mladini, nabaviti nove šahovske ure in poskrbeti za igralni prostor. Boriti se bo treba tudi za izdatno finančno pomoč društvu, ker od same članarine društvo ne more živeti. Za tako so zadnje leto člani v času tekmovalnj morali sami kriti stroške za prehrano. Na koncu je bil izvoljen nov odbor društva, ki mu ponovno predseduje dr. Ludvik Golež; člani pa so Penko, Škerlj, Sitar, Radovanovič, Malnarčič in Mrvar. V nadzornem odboru so Ilo, Fink in Matjašič.

Šah v Leskovcu pri Krškem

Leskovski šahisti si že dalj časa vneta prizadevajo, da bi poživili šahovsko dejavnost v svojem kraju. Kljub temu, da pri tem včasih naletijo na nerazumevanje in celo nasprotovanje, že zanjejo prve sadove svojega dela. Medtem ko je med odraslimi zanimanje za šah dokaj majhno, dobiva ta igra zadnje čase vse več privrženecv med šolsko mladino.

Da bi vzbudili pri mladini še večje veselje do šaha, so leskovski šahisti organizirali v nedeljo, 17. marca, šahovsko prvenstvo Leskovca za leto 1963. V spopadih z mladimi šahisti so starejši in mnogo bolj izkušeni z lahkoto nabirali točke, videti pa je, da bodo med mladino kmalu dobili enakovredne nasprotnike. Zmagal

je s premočjo Slavko Račić s 13,5 točke. Sledijo: Možgan 12,5, Sribar A. 12, Znidaršič, Sribar I. 10,5, Jan 10, Zupančič, Zorko 7, Arb, Sribar R. 5,5, Vakselj 5, Naglič 3, Sribar E. 2 itd. S. I.

Šahovski dvoboj

V dijaškem domu v Bršljinu je bil 14. marca odigran dvokrožni šahovski dvoboj med ekipama prvega letnika učiteljskega in vajenske šole. Rezultat tega dvoboja je 6:4 za prvi letnik učiteljskega. Obe ekipi sta bili precej izenačeni.

Rezultati: Kobe : Vrbanek 2:0, Kroljevič : Korelec 2:0, Zlobko : Grum 0:2, Škarja : Hren 1:1, Ilaš : Ule 1:1. Prvoimenovanj so igralci učiteljskega. ob

Kaj pa če se šola zruši?

Stavba brestaniške šole je stavbo. Komisije žal do danes še ni bilo. Lani je ObLO določil 2 in pol milijona dinarjev za izdelavo načrtov. Sredstva niso bila izrabljena, ker načrtov ne morejo naročiti tako dolgo, dokler ne bo izbran prostor za gradnjo. Prebivalci se za gradnjo novega šolskega poslopja živo zanimajo, saj so zanj že obljubili okoli 50 kubičnih metrov gradbenega lesa. Pri gradnji bodo sodelovali s prostovoljnimi delom prav tako, kot so lani pri preureditvi ceste skozi Brestanico.

Stavba brestaniške šole je stavbo. Komisije žal do danes še ni bilo. Lani je ObLO določil 2 in pol milijona dinarjev za izdelavo načrtov. Sredstva niso bila izrabljena, ker načrtov ne morejo naročiti tako dolgo, dokler ne bo izbran prostor za gradnjo. Prebivalci se za gradnjo novega šolskega poslopja živo zanimajo, saj so zanj že obljubili okoli 50 kubičnih metrov gradbenega lesa. Pri gradnji bodo sodelovali s prostovoljnimi delom prav tako, kot so lani pri preureditvi ceste skozi Brestanico.

V TEM. TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 29. marca: Ciril
Sobota, 30. marca: Branimir
Nedelja, 31. marca: Benjamini
Ponedeljek, 1. aprila: Hugo
Torek, 2. aprila: Franc
Sreda, 3. aprila: Helena
Četrtek, 4. aprila: Izidor

ZAHVALE

DRUSTVO PRIJATELJEV MLADINE v Brežicah se priznava zahvaljuje Stuplovškovi in Brežič za podarjenih 2000 din namesto venci na grob pokojnega Tonija Dvornika iz Krške vasi.

DR. MILANU ADAMČICU, šefu dermatološkega oddelka novomeške bolnišnice, se za uspešno zdravljenje in za vso požrtvovalnost in skrb, ki jo je posvetil najini hčerki Renatki, najiskrenejše zahvaljujeva. Prav lepa hvala tudi bolničarkam, predvsem sestri Jelki in srednjemu osebju imenovanega oddelka.
Franc in Marija Mlakar, Senovo 28.

ZAGARJEVI IZ CESNJC pri Trebelnem se iskreno zahvaljujejo dr. BOHU in dr. TURKOVI za ves trud in izredno skrb pri zdravljenju našega sinka Štefana.

KINO

Brestanica, 30. in 31. marca italijansko-francoski barvni film »Polnete zgodbe«, 3. aprila poljski film »Mati Ivana Angelska«.
Brežice, 29. in 30. marca ruski film »Vlak peče na vzhodu«, 31. marca in 1. aprila ameriški film »Apartma«.
Crnomelj, 29. in 30. marca italijanski barvni film »Rimska ujetnica«.
Kostanjevica, 31. marca italijanski film »Večna želja«, 3. aprila italijanski film »Velika vojna«.
Metlika, 30. in 31. marca ameriški film »Ob 3.10 za Juma«.
Novo mesto, Dom JLA: od 28. do 31. marca zahodnonemški film »Mrtva brez milosti«.
Semič, 31. marca ameriški film »Velika zemlja«.

Sevnica, 30. in 31. marca ameriški film »Osamljen človek«.
Trebneje, 30. in 31. marca jugoslovan, barvni film »Miss Stones«.
Zuzemberk, 31. marca francoski barvni film »Nenavadna Amerika«.
Mokronog, 30. in 31. marca ameriški film »Plavi angel«.

MALOGLASA

HISO — gostilno s tujskimi sobami prodam v Smarjških Toplicah. Naslov v upravi lista (230-63).
TRAVNIŠKO PARCELO (1 ha) ozidoma nasad črnega ribeza prodam pri Smarjeti. Poudarba na naslov: Kosec, Ljubljana, Langusova 45.
DETELJO, seno in otavo prodam. Zuzemberk 35.
GLOBOK italijanski voziček prodam. Gričar, Novo mesto, Hladnikova 2.
NOV GUMI VOZ proda Slapničar, Dol. Straža 36, p. Straža.
OREHOVA SPALNICA ugodno na

prodaj. Novo mesto, Koštalova 16.
HISO, sadni vrt in pol hektara zemlje prodam na Dolžu. Poizve se pri Ovniški, Karlovska c. 18.
GLOBOK OTROŠKI voziček prodam. Reška Brudar, Novo mesto, Trdinova 3a.
PRODAM seno, električni štedilnik, vzdržljiv štedilnik 2 osi — Oddam tudi vinograd na pol. Hrastar, Novo mesto, Bršlin 17.
1000 KG DOBREGA SENA prodam. Naslov v upravi lista (230-63).
SOBO oddam dvema dekletoma. Naslov v upravi lista (231-63).
V VARSTVO sprejem otroka od dveh let dalje. Mali Podljuden 8, p. Novo mesto.
POSTENO GOSPODINJSKO POMOCNICO iščem. Plača dobra. Suštaršič, Ljubljana, Saranovičeva ul. 14a.
GOSPODINJSKO pomočnico, lahko tudi začelnica, sprejemem. — Dipl. ekon. Aleksander Skraban, Ljubljana, Linhartova S-5.
DEKLE ZA POMOČ na kmetiji sprejemem takoj ali po dogovoru. Ponudbe na naslov: Anton Sink, Zabnica 53, p. Zabnica.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jelica Kovačič iz Drenja — Smiljo, Darinka Tivbaut iz Vidma-Krškega — Jožico, Antonija Cizelj iz Vel. Obreža — Vlada, Franciška Urh iz Fresladola — Jelka, Hermina Zupančič iz Leskovca — Vlasto, Marica Maver iz Zdol — Tomislava, Kristina Balas iz Vidma-Krškega — Branka, Stefka Pantaler iz Cerine — Branko, Stefka Padovnik iz Sp. Staroga Grada — Srečka, Antonija Barbič iz Suine — Toniko, Marija Volk iz Krške vasi — Ireno, Antonija Bogovič iz Brezine — Mirana, Terezija Selinc iz Sel — Emo, Marija Bračun iz Vetrnika — Miroslavo.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Marija Cegljar, posestnica iz Repija, je padla in si zlomila levo nogo; Veronika Kozar, posestnica iz Brihovega, je padla in si poškodovala levo koleno; Avgusta Gušina, sina posestnika iz Draščev, je na gasilski veselici nekdo s pištolo ustrelil v desno nogo; Ana Ostanek, posestnica iz Razbor, je padla po stopnicah in si poškodovala hrbtnico; na Franca Medica, posestnika iz Otovca, se je prvini voz drvil; Vesna Kočevar, hči živinorejca iz Mlake, se je z gorčim bencinom opekla po obrazu, rokah in desni nogi.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 18. do 25. marca je bilo rojenih 16 dečkov in 14 deklic.
Poročili so se: Anton Zajc, uslužbenec z Vrha pri Zuzemberku, in Antonija Mrak, uslužbenka iz Vel. Brunnice; Ivan Krivošič, študent iz Siska, in Dragica Krnc, uslužbenka iz Zabaj vasi.
Umrli so: Jože Delič, upokojenec iz Sevnice, 74 let; Alojz Zakrajšek, kmet z Vrha, 60 let; Olga Praštan, gospodinja iz Gabrijel, 41 let; Maks Zupančič, upokojenec iz Smolenje vasi, 54 let; Slavko Selina, invalidski upokojenec z Gradišča, 29 let.

žico, Irena Copot iz Novakov — Marjana, Milka Kastelic iz Volčje jame — Jožeta, Marta Bahun iz Trebnjeja — Vladimirja in Damjana, Alojzija Berus iz Zdinje vasi — Gabrijelo, Silva Jukek iz Sentjanža — Silvo, Draga Gačnik iz Češnjeka — Drago, Ivanka Papež iz Velikega Lipja — Jožeta, Ana Brulc iz Zabaj vasi — Jožico, Terezija Krapež iz Malih Vodenc — Milana, Vera Turk z Zajčje vrha — Toneta, Kristina Veselič iz Vrhovec — Mirka, Anica Golob iz Praproč — Danico, Anica Marentič iz Črešnjec — Stanka, Anica Krstinc iz Metlike — Andrejo, Olga Vrančič iz Rosalnic — Marka, Barica Flajnik iz Gradca — Sandija, Hedviga Plut iz Otovca — Roberta in Romana, Slavca Kuhelj iz Sentjerneja — Natašo, Franciška Zupanc iz Rodine — Janca, Anica Suhorepec iz Otovca — Romano, Vida Gunde iz Grobelj — dečka, Ivanka Bec iz Kamnice — deklico, Jožeta Piliž iz Smihela — dečka, Ivanka Roje iz Krmelja — dečka, Jožica Kastrevc iz Smihela — deklico, Ljudmila Brajdič iz Prečne — deklico, Darinka Us iz Gor. Jesenic — deklico, Marija Janžekovič iz Radošev — deklico, Marija Matko iz Malih Poljan — deklico, Ana Mrvar iz Prečne — deklico, Marija Petan s Trebelnega — deklico, Stefka Dular iz Prečne — deklico, Terezija Kocjan z Ratača — dečka.

RAZPISI

Zaprta cesta
Komunalno podjetje Novo mesto obvešča, da je cesta št. 8018 od priključka do Smarjških Toplic zaradi rekonstrukcije zaprta.

Sprejemno delavce
Sprejemno več delavcev za akordno delo. Hrana in stanovanje priskrbljena. Pismene ali ustne ponudbe na naslov: »BETONARNA«, Ljubljana, Kolezijska 11.

Razpis delovnih mest
Takoj dobita službo: kvalificiran avtomehaničar, vajen Dieslovih motorjev, in avtoklepar. AVTOMEHANIČNA DELAVNICA KZ, SEVNICA.

VOJNA POŠTA 6068 BREGANA (pri Samoboru)

razpisuje

NATEČAJ

za izpopolnitev izpraznjenih delovnih mest:

1. strojni inženirji 2
2. strojni tehniki SSS 15
3. ekonomist VIS 1
4. avtomehaničarji VKV 10
5. avtoelektričarji VKV 1
6. ključavničarji VKV 1
7. ključavničarji VKV 1
8. elektromehaničarji VKV 1
9. finomehaničarji VKV 1
10. avtomehaničarji KV 14
11. ključavničarji KV 6
12. elektromehaničarji KV 1
13. orodjarji KV 4
14. avtoličarji KV 5
15. strugarji KV 4
16. avtomehaničarji PKV 5
17. ključavničarji PKV 3

POGOJI: pod točko 1., 4., 6. in 12. je potrebna praksa od 2 do 5 let; pod točko 2. je potrebna praksa 2 ali več let; pod točko 3. praksa od 3 do 5 let; pod točko 5., 8., 9., 10., 11., 13., 14., 15., 16., 17. praksa 1 do tri leta; pod točko 7. praksa od 1 leta dalje.

Plača po pravilniku o osebnih dohodkih. Stanovanje za neporočene je preskrbljeno v samskem hotelu Bregana. Ponudbe je treba dostaviti z življenjepisom. Rok natečaja do dopolnitve delovnih mest.

VOJNA POŠTA 6068 BREGANA

SREDIŠČE POTRESA: med Trebnjim in Mirno pečjo

V petek, 22. marca, smo 2 minuti čez četrto uro popoldne začutili v Novem mestu hud potresni sunek. V središču mesta je pod hišami zabobnelo kakor da bi se hotele podreti; marsikje so zažvenketale šipe in se zamajali kozarci ter posoda v omarah, druge spet so železne peči in štedilniki naravnost poskakovali. Z nekaterih streh vzdolž Stanetove ceste je priletelo na tla nekaj strešne opeke, tako pa je bilo tudi na Kapitlju. Na šmihelskem pokopališču je prav tako zdrnilo s strehe mrtvašnice več opek, pod nogami pa je zemlja votlo bobnela. Da se je zemlja tresla, so občutili mnogi ljudje na poljih in cestah. Največ strahu je bilo v stanovanjih, kjer se je prevrgla kakšna vaza ali zaroportalo pohištvo. Mnogi so pritekli na ulice in dvorišča v strahu, da prvemu potresnemu sunku ne bi sledili novi in morda hujši. Na srečo nikjer ni bilo posebne škode, mnogo več pa smo zaužili strahu in skrbi. Katastrofalne posledice nedavnih potresov v Agadiru, Libiji, Dalmaciji in drugod po svetu so ljudem živo pred očmi. Nekateri so se spomnili tudi na nedavni potresni sunek v Brežicah, tako da nikomur ni bilo prijetno pri srcu, ko so se stercle hiš z okni in opravilo vred sumljivo zazibale.

nekaj opeke. Dimnik na župnijskem poslopju se je zrušil in podrl v notranjost, nekaj opeke pa je zrtvovala tudi streha na starem gradu. Ljudje so bili v hipu na cestah; razumljivo je bilo nekaj zmede in strahu. Imeli so občutek, da je prišel potres od Ljubljane in da gre proti Novemu mestu... Hujše škode tu di tu ni bilo.

V DOLENJSKIH TOPLICAH so čutili manjši potresni sunek, škode pa ni, niti ni bilo med ljudmi preplaha. Tudi iz **Podturna in okoliških vasi** je bilo slišati o potresu, v Soteski so se tresle hiše, posoda in pohištvo pa sta ropotala. Otroci in starejši so zbežali na prosto. Ljudje, ki so bili na njivah, so potem doma povedali, da se je zemlja začela »tresti in nekam čudno pozibavati«. V **Sentjerneju** in tamkajšnji okolici, kjer so pred tedni občutili potresni sunek iz brežiške smeri, pretekli petek potresa niso zaznali.

Astronomsko-geofizikalni observatorij ljubljanske univerze je zabeležil opisani potres v petek ob 16. uri, 2 minuti in 1,5 sekunde po srednjeevropskem času. Epicenter potresa, ki je v žarišču dosegel moč med 4. in 5. stopnjo, je bil v dolini Temenice med Trebnjim in Mirno pečjo. Iz Ljubljane je znašala razdalja do epicentra 45 kilometrov. Seizmografi so beležili manjše potresne sunke do 16. ure 6 minut, potres pa so začutili tudi nekateri občani v Ljubljani.

UPAJMO, DA BO OSTALO samo pri teh vesteh in da nam dolgo spet ne ba treba poročati o nemirni Zemlji pod našimi nogami!

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 29. MARCA: 8.40 Pop-evke ulice, 9.45 Poljske narodne pesmi, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 RKO — inž. Jože Furlan: Ali naj gradimo aluminijaste steklenike? 12.45 Ob zvokih zabavne glasbe, 13.30 Zvenec kaskade, 14.35 Tisoč pisanih taktov, 15.20 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Med skladatelji slovenske moderne, 18.45 Iz naših kolektivov, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Iz repertoarja zabavnega orkestra RTV Beograd, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.50 Literarni nokturno.

SOBOTA, 30. MARCA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji, 9.25 Narodne iz Stajerske, 10.15 Erno Dohnany: Koncertna skladba za celo in orkester, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 Stari in novi posnetki ansambla in solistov Milana Stanteta, 13.30 Vedri ritmi, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Malo instrumentov — veliko glasbe, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 18.45 Okno v svet, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Vesele in domače, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 31. MARCA: 8.00 Mladinska radijska igra »35. maja«, 8.38 Pripravljamo se na mladinske pevске revije, 9.05 Za dopoldansko razvedrilo, 10.00 Se pomnite, tovariši! . . . Jože Kovačič — Sine: Ognjeni krst, 11.30 Karel Franz: Strečanje z Afriko, 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I, 13.30 Za našo vas, 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II, 15.15 Godala v ritmu, 16.00 Humoreska tega tedna — Smiljan Rozman: Pes, 17.15 Radijska igra »Brutove počitnice«, 18.30 Sportna nedelja, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Izberite svojo melodijo, 22.15 Skupni program JRT — Studio Zagreb, Zabavni ansambel RTV Zagreb.

PONEDELJEK, 1. APRILA: 8.55 Za mlade radovedne, 9.45 Indonezijske narodne pesmi, 10.15 Odločki iz opere Ivaljo skladatelj Marina Goleminova, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Ludvik Strobl: Jarina so z boljimi sortami lahko uspešna, 13.30 Simfonični orkester RTV Beograd pod taktirko, 14.35

Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Zvenec kaskade, 16.00 Vsak dan za vas, 17.45 Vedri ritmi, 18.30 Jaz mam pa konjča belega . . . (Narodne in domače furmanske), 18.45 Radijska univerza — Kaj se zgodi s krvjo krvodajalcev, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Skupni program JRT — Studio Zagreb, 20.45 Novo v znanosti, 22.15 Naš nočni kaledoskop.

TOREK, 2. APRILA: 8.40 Igra ansambel Jožeta Privška, 9.45 Poje Mariborski ženski vokalni kvintet, 10.15 Dva obraza iz naše glasbene preteklosti: Amand Ivančič, Ivan Mjane Jarnović, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti, 13.30 »Slike z razstava Modesta Musorgskega, 14.35 Odločki iz revije pevskih zborov rudarskih krajev z dne 15. 12. 1962 v Velenju, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.45 S knjižnega trga, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Za godala in pihala, 20.15 Radijska igra — Ciril Kosmač — Mitja Mejak: Balada o trobenti, 22.15 Skupni program JRT — Studio Ljubljana, 22.30 Skupni program JRT — Studio Zagreb.

SREDA, 3. APRILA: 8.05 Odmevi iz slovenskih dežel, 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb, 9.25 Zvočni mozaik, 10.45 Človek in zdravje, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti, 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe, 14.35 Marjan Lipovšek: I, sulta za godalni orkester, 15.15 Moderni plesni ritmi, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Od Zile do Kolpe, 17.40 Lepe melodije z velikimi zabavnimi orkestri, 18.45 Ljudski parlament, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 21.15 Melodije na tekočem traku, 22.15 Mojsirske partiture našega stoletja, 22.50 Literarni nokturno.

ČETRTEK, 4. APRILA: 8.20 Petnajst minut ob glasbenem avtomatu, 9.25 V gosteh pri zagrebških opernih pevcih, 10.15 Glasbena medigra, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti, 12.30 V paviljonu zabavne glasbe, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Turistična oddaja, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Glasba iz Talijanske hrana, 18.10 Naš plesni karnet, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov, 21.00 Literarni večer, 22.15 Po svetu jaza.

Na osnovi 21. člena Zakona o pristojnostih občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ št. 52/57) razpisuje

komisija za razpis mest direktorjev pri ObLO SEVNICA
mesto
— **DIREKTORJA**
TRGOVSKEGA PODJETJA SEVNICA

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje: 1. višja šola s 5-letno prakso v komercialni stroki, od tega najmanj 3 leta na vodilnem delovnem mestu; pod 2. popolna srednja šola s 8-letno komercialno prakso, od tega najmanj 5 let na vodilnem mestu; 3. visokokvalificirani trgovinski delavec z 12-letno prakso v komercialni stroki po letu 1945, od tega najmanj 10 let na vodilnem delovnem mestu.

● **PRIJAVE SPREJEMA IMENOVANA KOMISIJA DO VKLJUČNO 15. APRILA 1963.**

TEKSTILNA TOVARNA »NOVOTEKS« — Novo mesto sprejme

2 kvalificirana strojna ključavničarja
1 kvalificiranega strugarja

Interesenti morajo imeti odslužen vojaški rok. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopeč, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:** Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — **TISKA:** Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani